

Dužifanča 2003

Božu
hvala i
u godini
suše

Katolički list

ZVONIK

GOD: X BR. 8 (106) Subotica, kolovoz (august) 2003. 50,00 din

ISSN 1451-2149

Bog će preobraziti sasušeno lice zemlje

Jasmina, draga bandašice, i Ivica, bandašu, drage risaruše i risari, dragi vjernici, gosti i prijatelji Dužijance!

Nećemo zaboraviti Božju dobrotu

Šturim je klasovima okičen žrtvenik stolne naše bazilike. Od siromašnih klasova i kratke slame je trebalo plesti vijenac za bandaša. Slabo će ove godine slama slušati slamarke. Koliko smo se ove sušne godine za kišu i osvježanje namolili. Toliko vjerujemo, i s tolikim srcem govorimo Bogu: "Plodnost niče za stopama tvojim. Pustinjski pašnjaci kaplju od obilja, brežuljci se pašu radošću. Livade se kite stadima, doline se pokrivaju žitom; svagdje klicanje, pjesma" (Ps 65). Ove godine nema obilja na pašnjacima. Trava se sasušila. Stada na livadama prašinu ližu. Masline i vinograde u starom nam kraju oganj proguta. Njive naše bez žita i nade. Pogodila nas suša. Bez zarade ostadosmo. Strepe stanovnici gradova, strepe ljudi ravnice. Ako se brežuljci ne raduju, okitimo se klasom zlatnim, dajmo oduška srcu, da kličemo i da pjevamo. "U vrijeme dobra zlo se zaboravlja, i u vrijeme nesreće ne pamti se sreća. Jer Gospodu je lako u dan smrtni platiti čovjeku prema činima njegovim. U vrijeme nevolje naslade se zaboravljaju, u posljednjem času otkrivaju se djela čovjekova" (Sir 11). Ni u danima suše ne smijemo zaboraviti na Boga i na njegov blagoslov.

Procvjetat će opet zemlja naša

Hoćemo li klicati u ovoj suši? Pjevali smo u vremenima obilja, pjevat ćemo i danas u vrijeme blokiranih cesta i zatvorenih mostova. Pjevat ćemo, da tugu zaboravimo. Tko pjeva dvostruko moli. Pjevat ćemo da se radošću opašemo, da snagu skupimo, te se za pravdu založimo. Bog nas nije ostavio. Bez njega nam ni spomena ne bi bilo. Otvorimo srca da nam s usnica krene odlučna riječ: "Slušajte, nebesa, sad ću govoriti; čuj, zemljo, riječi usta mojih! Nek mi nauk daždi poput kiše, kao rosa riječ nek moja pada, kao kišica po mladoj zeleni, kao pljusak po travi velikoj! Jer, Gospodnje ću ime uznositi, a vi, Boga našega veličajte! On je Stijena, djelo mu je savršeno, jer pravi su svi njegovi putovi. Bog je on vjeran i bez zloće, pravedan je on i pravičan..." (Pnz 32,1...). Obukao je vječni Bog lik sluge - da mu preobraženje bude sjajnije, rane je u grob ponio - da mu uskrsnuće bude bjelodano i uvjerljivo. Isus, trajni lik Božji - obukao je lik sluge. Uskrsnuli je trebao otkriti rane ne samo zato da ga Toma prepozna. Već i zato da mu kažemo: ti Gospodin, ti si Bog naš. Drag nam je razapeta krhkost Isusove čovječnosti, drag nam je i njegov poziv: ne budi nevjeran već vjeran. Blago čovjeku koji vjeruje, a dokaza ne traži. Blago čovjeku koji u Boga stavlja svoje ufanje. Bog čuje naše molitve. Za to vrijeme velikih nevolja kratko i spontano molimo. Tako je i prije 130 godina rođeni naš biskup Lajčo molio: "Bože i Gospodine naravi, u kojem živimo, krećemo se i jesmo: u tvojih je ruku kiša i lipo vrime, te nas jednim i drugim možeš usrićiti ili karati. Velika suša evo nam, da se unište svi naši trudovi. Molimo te dakle, da nam zemlju blagom kišom nakvasiš. Mi smo doista veliki grišnici i tvoje blagodati nevrjednici; nego ti nas pomiluj, jer evo priznajemo grihe i za nje se kajemo. Usliši nam molitve, oprost grihe i polja blagotvornom kišom blagoslovi, da žedna zemlja na novo oživi i plodovi joj uspijati i dozrijeti uzmagnu. Zahvalno ćemo ovaj dar od

tebe primiti i od tada većom ufanošću prositi vikovita dobra i za nje te na vike slaviti." (Slava Božja, Budapest 1902, 282-283). I mi molimo blagoslov... Željni smo kiše blagotvorne. Samo se Ocu vrijedi obraćati: "O Bože, ti si Bog moj: gorljivo tebe tražim" (Ps 63,2). Samo Bogu govorimo: "Tebe žeda duša moja, tebe želi tijelo moje kao zemlja suha, žedna, bezvodna" (Ps 63,2). "Ruke svoje za tobom pružam, duša moja k'o suha zemlja za tobom žeda" (Ps 143,6). Prevelike su postale žitnice bačke. Prazna zjape spremišta naša. Svatko će od nas reći: "Bolje je malo sa strahom Gospodnjim nego veliko blago i s njime nemir. Bolji je obrok povrća gdje je ljubav nego od utovljena vola gdje je mržnja" (Izr 15). Ne bilo nam žao ni truda ni poštena rada. I radom smo proslavili Boga. Radom smo izrazili ljubav prema crnici našoj. Vjerujemo da će Bog preobraziti sasušeno lice zemlje. Dat će Bog radosti, dat će Bog veselja.

Veliko je otajstvo u zrnu pšenice

Tako su rječite i tako su nam drage slike Isusove. Sjetite se samo poruke zrna pšeničnoga. Ono je beživotno i kao mrtvo. Poput stijene, a život nosi. U mrtvu zemlju neka padne. Neka se raspadne, stasat će iz njega zelenilo nade i rodit će puno života. Takva je zemlja bačka ove godine. A mi znamo: nosi ona život u sebi. Nada nam je tim veća. Neće ljudi ravnice prodati zemlju zato što slabo rodi, ni zato što su porezi veliki. Ne daju ljudi ravnice zemlju zato što zemlja život nosi, ne damo zemlju zato što je ona pjesma o žuljevima bačinim i oda molitava naninih. Beživotno se zrno preobražuje. Satr će ga, u prah ga brašna samljeti. Zalit će ga vodom, kvascem pođići, vatrom ugrijati, da kruh bude. Da zamiriši nadom života. Da nadahnjuje zajedništvo kućno. I zrno se beživotno u život obraća.

Preobraženje Gospodinovo traje do sudnjega dana

Obnavlja se lice zemlje. Kažu, ovakve suše se ne sjećamo, ovakve vrućine još nije bilo. A mi ruke svoje na molitvu dižemo. Dao nam Bog da mu se radujemo i u danima suše. Oslonimo se i večeras na Boga i na njegovu riječ. Zato i čitamo pohvalu: "Dobro činite što uza nju prijanjate kao uza svjetiljku što svijetli na mrklu mjestu." Gospodine, pogledaj ovaj narod. Vidi, on te je volio u vrijeme obilja, vjeran ti je ostao u vrijeme ratnoga vihora. Vjeran i tamo gdje svoga nije i gdje su gorki komadi hljeba. Vidi kako ovi ljudi vole ravnice. Daj im svoju nadu, uvečaj grančice maslinove oko obiteljskih stolova, čuvaj nam djecu i mlade, daj nam svećenika, redovnika i redovnica, sačuvaj nam ruke radničke i veliko srce, da uvijek ostanemo ljudi nada i budućnosti Isusove. Daj ovom puku da ti vjeran ostane "dok dan ne osvane i Danica se ne pomoli u srcima" ovih ljudi, nevoljama i nepravdama vitlanih. Amen. (Propovjed na večernjoj molitvi u katedrali)

Stjepan Beretić

Piše: mr. Andrija Kopilović

10. 08. 2003. - 19. NEDJELJA KROZ GODINU

1 Kr 19,4-8; Ef 4,30-5,2; Iv 6,41-51

Ići za Kristom i nasljedovati Boga

Pavao kršćanima predlaže jedini uzor prave svetosti: samoga Boga koji nam je objavljen u Isusu Kristu. Kao što nam je Bog oprostio i uzljubio nas, opraštajmo i ljubimo i mi jedni druge. Takav ima biti novi život onih koji su vjerom povezani s Kristom. Kršćanski poziv jest poziv na svetost. Svetost je Božja vlastitost. Jedini je Bog svet. No, jer nam je darovao Duha Svetoga i mi participiramo na Božjoj svetosti. Mi, koji smo otkupljeni! A velika je cijena našega otkupljenja: sam Isus Krist. On, kao cijena našega otkupljenja je i naš uzor svetosti i to upravo u onome što je najteže na tom putu: praštanje, milosrđe, dobrotivost, upravo onako kako je Bog nama učinio, tako i mi trebamo činiti jedni drugima. Svetost je dar Duha s kojim svatko od nas surađuje, a intenzitet suradnje je "odsaj" njegove vlastite svetosti. Svetost je dakle vidljiva osobina koju najprije osjećaju naši bližnji, a onda ju u sebi osjećamo i mi kao nagradu koju nam Bog daje kao predokus onoga što nas čeka u Nebu. Stoga je često prinošenje vlastite osobe na tom putu ka svetosti, Bogu najugodniji miomiris.

17. 08. 2003. 20. NEDJELJA KROZ GODINU

Izr 9,1-6; Ef 5,15-20; Iv 6,51-58

Kršćanin traži svoju puninu u Duhu

Kršćanin, kome je objavljeno otajstvo Krista, ponaša se razborito i razumno. Ispunjen duhom, on uvijek i posvuda zahvaljuje Bogu, osobito na liturgijskom skupu. Pavao u odlomku dodiruje našu veliku osjetljivost: suočenje s prolaznošću. Čovjeka trajno muči ta svijest da odlazi. Svjestan je da je vrijeme dar ali je često neraspoložen što to vrijeme "izmiče" i to tako da ga ne može kontrolirati, a još manje zaustaviti. Drugo iskustvo koje u ovom odlomku susrećemo jest iskustvo "zlih dana". Svaka generacija, jer nosi teret života, ima o svom vremenu i osjećaj i iskustvo zla. Pavao nas praktičnom poukom želi osloboditi i od jedne i od druge tjeskobe. Živimo razborito i mudri u Duhu Svetom, a vrijeme iskupljujemo dobrim djelima. Tako će nam prolaznost biti uspon prema punini i ispunjena dobrim djelima, a dobro djelo skraćuje i uništava moć zla. Ako te dvije datosti pobjeđujemo spomenutom Pavlovom logikom, naš će život biti jedan veliki zahvalni čin Bogu po Isusu Kristu, jer nas je otkupio: i prolaznosti - vječnošću, i zla - opraštanjem.

24. 08. 2003. - 21. NEDJELJA KROZ GODINU

Jš 24,1-2a.15-17.18b; Ef 5,21-32; Iv 6,60-69

Kao što je Krist ljubio Crkvu

Jedinstvo Krista i Crkve u uzajamnoj ljubavi jest posvećena. Ono je otajstvo kojim se ostvaruje Božje spasenje. Kršćanska ženidba odražava to jedinstvo u uzajamnom davanju i podložnosti bračnih drugova u ljubavi koju je Krist preobrazio. Pavao koristi običajni zakon odnosa muža i žene onoga vremena, gdje je žena u stavu poslušnosti prema mužu a on poglavar kuće i glava. Međutim, taj odnos Pavao podiže na spasenjsku razinu gdje je zapravo odnos Krista glave - muža i žene Crkve - zaručnice, odnos takvoga života da njih dvoje čine jedno. Snaga jedinstva je spremnost dati život jednih za druge. Tako u najodličnijem smislu Pavao govori o kršćanskoj ženidbi kao sakramentu ljubavi, a ljubav uključuje prikazivanje vlastitoga života za voljenu osobu. Svjestan da je to otajstvo i da je milost, on i govori da je u najužem smislu takav odnos ostvaren samo u Kristu i Crkvi, ali iz toga slijedi

da je odnos Krista i Crkve temelj i prauzor kršćanskoga braka kao vrednote samoga Krista i Crkve. Nigdje u povijesti nije tako jasno izjednačeno dostojanstvo muškarca i žene, nigdje nije tako uzdignuto na visinu ljubavi koja se žrtvuje, nigdje tako lijepo opisana kao u odlomku poslanice Efežanima. To je "Magna Charta" kršćanskoga braka - u dostojanstvu ljubavi i predanju.

7. 09. 2003. - 23. NEDJELJA KROZ GODINU

Iz 35,4-7a; Jak 2,1-5; Mk 7,31-37

Ljubav prema siromasima

Kršćani ne smiju više cijeniti bogate, a prezirati siromahe. Po Gospodinovu primjeru njihovo srce mora biti uz ove posljednje. Jakov se opet pojavljuje kao čovjek prakse. Trajna opasnost koja prati cijelu povijest jest da se čovjek nehotice priklanja i daje privilegije onima koji su moćni, koji su bogati i koji se tako ponašaju. U nama postoji još od Adamova pada jedna opasnost, a to je opasnost "pobrkanih pojmova". Ne znamo vidjeti čovjeka nego vidimo samo njegovu pojavnost, njegovu vanjštinu i to na nas ostavlja neizbrisiv dojam. Neoprezni, često puta po tom dojmu donosimo svoj sud i stav. To redovito biva krivo. Čovjek nije ono što ima i nije ono u što je odjeven nego ono što jest. A vidjeti čovjeka iznutra može se samo okom srca i još više okom vjere. Isus nam je, da bi nam pokazao primjer kako nećemo nikada pogriješiti, naložio da po njegovoj nauci i poradi njegove nauke pristanemo uz malene, ugrožene i siromašne, sve u njegovo ime i sigurno nećemo pogriješiti. Dakle, ne preziremo bogate, što je Božji dar, ali se opredjeljujemo za malene i siromašne jer tada za njih postajemo Božji dar. To je kršćanstvo!

Djelom dokazujemo svoju ljubav prema Bogu. Bog je izvor svakoga dobra, On je sama Dobrota. Što god je dakle uzvišeno, sveto ili dobro, od Boga je. Stvoriteljskim djelom Bog daje da se na stvorenjima prepoznaje taj odsaj, trag njegove dobrote. Prihvaćanjem Objave - Božje Riječi - mi toga postajemo svjesni. Međutim, činjenice da se na nama odsijava Božja dobrota i da mi razumijemo Riječ nisu same sebi svrhom. Bog je proslavljen tek onda ako na tu činjenicu dara, razumijevanja dara i prihvaćanja dara uzvratimo djelom, odnosno povjerenjem da smo Božjom dobrotom i sami posrednici te dobrote, tog odsaja i te ljepote. Jakov, kao vrlo praktičan čovjek, nabraja čak vrlo konkretna djela po kojima se taj odsaj Božje dobrote može u našem životu vidjeti, opipati i Riječ utjeloviti. Pomagati udovice, zauzimati se za siromahe, čuvati se od zla, to su djela za koja nitko ne može reći da ih dnevno nema prilike činiti. Čineći, odgovaramo Bogu: oživotvorujemo Božju Riječ.

31. 08. 2003. 22. NEDJELJA KROZ GODINU

*Pnz 4,1-2.6-8;
Jak 1,17-18.21b-22.27;
Mk 7,1-8.14-15.21-23*

Oživotvoriti Božju riječ

Bog nam je u povijesti progovorio svojom riječi koja nas je kadra spasiti, i nije dosta da ju slušamo.

BOGU HVALA I U SUŠNOJ GODINI

Dužijanca, drevni, najljepši i najbogatiji običaj Hrvata Bunjevaca kojim obilježavaju završetak žetve i zahvaljuju Bogu za kruh svagdanji, i ove godine je proslavljena nizom manifestacija. Proslava Dužijance svake godine započinje na blagdan sv. Marka blagoslovom mladoga žita na onoj njivi na kojoj se održava natjecanje risara, a zatim u mjesecu srpnju i kolovozu slijede mnoge druge manifestacije, kako u Subotici tako i u okolnim naseljima. Posebnim slavljima obilježava se Dužijanca i u Somboru i okolini. Vrhunac slavlja Dužijance je u tjednu prije Velike Gospe. Donosimo kratki opis svih važnijih kulturnih i crkvenih događanja tih dana.

ETNOGRAFSKA VEČER

Pod nazivom "Kako sačuvati ono što već imamo" po prvi put priređena je 1. kolovoza etnografska večer u Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo" a u sklopu Dužijance 2003. Neposredni povod za ovu večer bio je dokumentarni film **Rajka Ljubiča** nastao po knjizi **Alojzija Stantića** "Kruv naš svagdanji" koji su ujedno i osmislili ovu večer.

Nakon filma kraće predavanje o očuvanju narodne baštine kao glavnom zadatku etnografije održao je **Árpád Papp**, član Izvršnog odbora SO Subotica zadužen za kulturu. Naglasivši da je film koji smo vidjeli pravi primjer suvremenog pristupa očuvanju narodne baštine, on je istaknuo potrebu povezivanja mađarskih i hrvatskih etnografa te obavijestio nazočne da je ovaj film on već proslijedio u Budimpeštu.

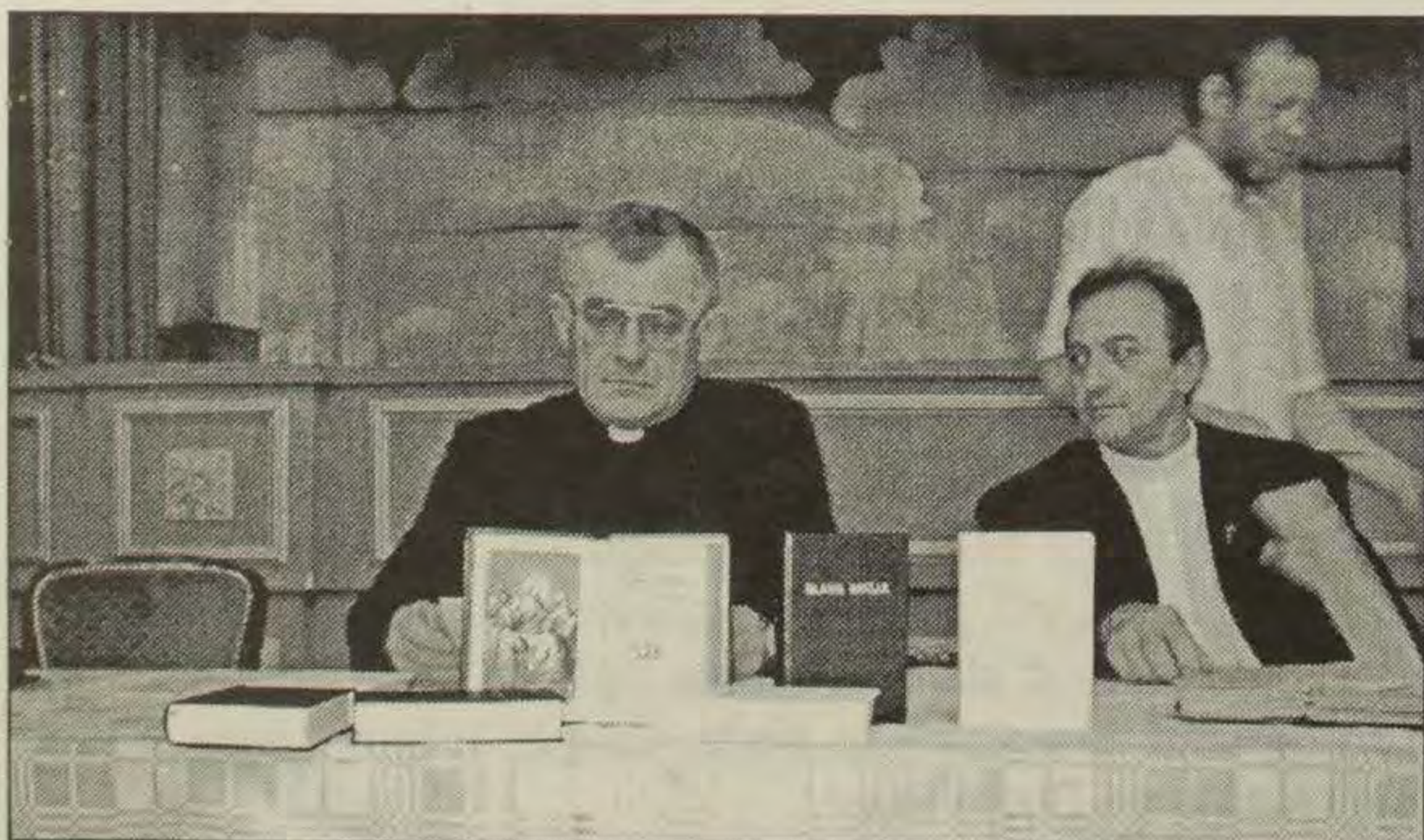
Zahvalivši svima koji mu pomažu u istraživanju i zapisivanju prošlosti, Alojzije Stantić je zamolio pomoć i u najnovijem poduhvatu, u pripremi bunjevačkog kuhara. O svom iskustvu risa govorio je i **Lozija Malagurski**.

Večer je završila filmom "Dužijanca 2002" **Rajka Ljubiča**. Organizatori etnografske večeri, HKC "Bunjevačko kolo" i Hrvatska čitaonica mogu biti zadovoljni odazivom publike koja je ispunila veliku dvoranu Centra i pokazala koliko voli svoje narodno blago. /K. Č./

KNJIŽEVNA VEČER

Od Budanovićeve do Beretićeve "Slave Božje"

Književna večer posvećena biskupu Lajči Budanoviću, u povodu 130. obljetnice njegova rođenja, i molitveniku "Slava Božja" - održana je u prostorijama HKC "Bunjevačko kolo" 7. kolovoza, u organizaciji Književnog kluba "Miroljub" pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović".

Književna večer započela je pjesmom Alekse Kokića "Klasovi mirisnih njiva" koju je otpjevao katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem i klavirskom pratnjom **s. Mirjam Pandžić**. **Jašo Šimić**, pročelnik književnog kluba "Miroljub", pozdravio je sve nazočne, a zatim se skupu obratio **mr. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović", i među ostalim rekao: "Sjećamo se svijetloga lika velikoga biskupa Lajče Budanovića koji je uvijek i prije svega bio svećenik, biskup i pastir. Nije iza sebe ostavio veliki opus pisanih djela, ali je iza sebe ostavio obilnu hranu duha za svoj narod kao što je na prvomu mjestu molitvenik koji hrani vjeru i dušu. /.../".

Kratak prikaz života i rada biskupa Lajče Budanovića u svome jemu je izlaganju iznio **preč. Andrija Anišić**, glavni i odgovorni urednik "Zvonika". Govoreći o njegovu životu zaključio je: "Biskup Budanović želio je čitavim svojim bićem navješćivati narodu radosnu vijest i donositi mu uvijek, u svakoj prilici, Isusovo spasenje. To je bio leitmotiv čitavog njegova rada."

Veliki doprinos pisanoj riječi svakako je Budanovićev, pravi bački molitvenik - "Slava Božja" - naš molitvenik, kako ga je u svojem predavanju nazvao **mons. Stjepan Beretić**, autor molitvenika "Slava Božja" koji je ove godine doživio i svoje drugo izdanje. Na već njemu svojstven način i sa žarom govorio je o tome kako je sastavljen Budanovićev molitvenik, tumačeći i citirajući pojedine molitve. Budući da je molitvenik izdan još 1902. godine, "požutjele i istrošene stranice su rječiti svjedoci, a i nestale stranice svjedoče /.../. Molitvenik ukorijenjen u sadašnjost - okrenut budućnosti", kako ističe predavač.

O Beretićevoj je "Slavi Božjoj" govorio **mr. Andrija Kopilović**, rekavši: "Imamo sreću imati u ruci svojoj molitvenik koji odražava duhovnost i životnost naše Crkve koja je očito živa, plodna, radina, nadasve pobožna, jer joj ovakav molitvenik treba i jer se u njoj ovakav molitvenik i rodio. Poželjeti treba ono što i sam autor kaže, da svima bude na spasenje."

Antušova nagrada

U drugom dijelu ove književne večeri dodijeljena je po tri naesti put "Antušova nagrada" koju je dodijelio **mr. Andrija Kopilović**. Treća nagrada ovoga puta, i to za uzoran obiteljski život, odgoj djece koji su napose u službi glazbene umjetnosti uvijek prisutni, u svakoj prilici spremni pomoći svojoj zajednici, pripala je obitelji **Stipana i Margite Vojnić Hajduk**. Drugu nagradu dobili su momci, čuvari "Božjega groba", koji već desetljećima njeguju ovaj običaj u subotičkoj katedrali obučeni u bunjevačku narodnu nošnju, očitujući tako i ljubav prema Kristu raspetome i ljubav prema svom narodu. Nagradu je u njihovo ime primio njihov voditelj **Darko Vukov** koji se tom prigodom zahvalio za nagradu i priznanje. Prva nagrada predviđena je, kako je **mr. Kopilović** istaknuo, maltene za životno djelo. Za svoj dosadašnji rad, a osobito što je svojem narodu podario molitvenik "Slava Božja", prvu je nagradu primio **mons. Stjepan Beretić**, kao poticaj i priznanje.

Nagrade i aranžerima izloga

Kao posebnost ove večeri uslijedila je dodjela još tri posebna priznanja za aranžiranje izloga u našem gradu i to u "duhu Dužijance". Skromne novčane nagrade i priznanja dodijelio predsjednik Organizacijskoga odbora Dužijance **Grgo Kujundžić**. Treća nagrada pripala je **Miri Temunović** i **Dejanu Kovaču**, druga **Grgi Piukoviću**, a prva **Jozefi Skenderović**.

Slijeva
na desno:
J. Skenderović
G. Piuković
D. Kovač
M. Temunović

Nakon dodjele nagrada i priznanja, katedralni zbor je za kraj ove večeri skupa s nazočnima otpjevao pjesmu "Podvikuje bunjevačka vila", čime je ujedno i završena književna večer.

IZLOŽBA "MARLJIVE RUKU MOLITVE I RADA"

U organizaciji Etnografskog odjela "Blaško Rajić", Katoličkog Instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović", u Likovnom je susretu 4. kolovoza otvorena tradicionalna izložba, ove godine pod nazivom - "Marljive ruke molitve i rada".

Ove godine izložena je zbirka od petnaest velikih slika - "Otajstva krunice" - rađenih u tehnici slame, Ane i +Teze Milođanović iz Staroga Žednika, zatim šlingani radovi te krunice kao ukras i molitveni predmet najrašireniji na svijetu.

U ime Likovnoga sureta sve nazočne posjetitelje pozdravila je **Olga Šram**, povjesničarka umjetnosti.

Izložbu je otvorio **mr. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Instituta, koji je govorio o ljepoti i vrijednosti izloženih slika, šlinga i krunica.

Svi ljubitelji likovnoga, odnosno ove vrsti pučkoga stvaralaštva, izložbu će moći pogledati do 4. rujna ove godine.

KONCERT JOVANA KOLUNDŽIJE

Jovan Kolundžija, ime sa vrha svjetske violinističke reproduktive, u subotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske, 4. kolovoza u 20 sati održao je solistički koncert.

Koncert je održan u organizaciji i pod generalnim pokroviteljstvom Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" te Reiffeisen bank A.D.

Na koncertu su izvedena najteža djela koja su ikada pisana za solo violinu, a ujedno i najuspjelija djela Johanna Sebastiana Bacha

za ovaj instrument. Sva je nabrojana djela svirao na originalnoj violini Pietro Gvarneri, izrađenoj 1754. godine u Veneciji.

Puna katedrala te gromoglasan pljesak na kraju koncerta i povratak na bis, samo su potvrdili činjenicu da je Kolundžija godinama bivao ispraćen frenetičnim pljeskom na gotovo svim koncertima. Dobitnik je brojnih priznanja u zemlji i inozemstvu, a pojavljivao se i na najeminentnijim okupljanjima poput festivala u Salzburgu, Berlinu, Dubrovniku, Pragu, Beogradu... Intresantna je činjenica da se upravo on istaknuo kao veliki humanist nastupajući na koncertima pod pokroviteljstvom UNESCO-a.

SLAMARKE SU "Krhka ljepota - trajna vrijednost"

Otvorenje 18. saziva Prve kolonije naive u tehnici slame bilo je u znaku filma. Naime, 5. srpnja u tavankutskom Domu kulture publici su prikazana dva filma posvećena slamarkama: "Slamarke divojke" **dr. Ive Škrabala** i trideset godina mlađi film "Tri slammarke tri divojke" **Rajka Ljubiča**. Koloniju je otvorio predsjednik HKPD "Matija Gubec" **Branko Horvat**.

Prije prikazivanja filmova izložbu slika s prošlogodišnje kolonije otvorila je **Olga Kovačev Ninkov**.

Kako je to običaj svih dosadašnjih saziva, slammarke su svoje umijeće prikazale jedan dan i na glavnom subotičkom gradskom trgu pred sugrađanima, i izmamile mnogobrojne uzdahe divljenja.

Kolonija je i ove godine privukla stručnjake koji godinama prate rad kolonije. Oni su se 11. srpnja okupili za okruglim stolom kada je predstavljena knjiga "Krhka ljepota trajna vrijednost" koja je izašla u povodu ovogodišnje kolonije u nakladi HKPD "Matija Gubec" i Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" a kojoj su objavljeni radovi stručnjaka različitih struka. O "fenomenu" slame i slamarki govorili su **Olga Šram** i **Olga Kovačev Ninkov**, povjesničarke umjetnosti, **mr. Andrija Kopilović**, teolog, recenzent knjige **Lazar Merković**, književnik i publicist, gošća iz Zagreba **mr. Lucija Franić Novak**, etnolog, te **prof. Katarina Čeliković**. Svoje radove priložili su **Bela Duranci**, povjesničar umjetnosti, i **Tomislav Žigmanov**, profesor filozofije koji nisu mogli doći. Zaključak ovog skupa je početak stručnog rada na prikupljanju i pisanju radova o fenomenu "slame", početak rada na velikoj i bogatoj monografiji koja će biti završena u povodu 20. saziva kolonije.

Kolonija je zatvorena, a 27 sudionika je svoje radove, nastale na ovogodišnjoj koloniji, izložilo 8. kolovoza u predvorju subotičke Gradske kuće. Osim predsjednice kolonije **Jozefe Skenderović**, o fenomenu slame i čudesnom nastanku slika u "zlatu", govorila je **prof. Katarina Čeliković** a izložbu je, kao i nekoliko zadnjih godina, otvorio **mr. Andrija Kopilović**. /K. Č./

TAMBURAŠKA VEČER I IZBOR NAJLJEPŠIH PAROVA

U petak 8. kolovoza na gradskom je Trgu održana "Tamburaška večer". Voditeljice ovoga programa bile su **Antonija Piuković** i **Marina Kujundžić**. U kratkim crtama predstavile su svaki od tamburaških sastava i to: "Hajo", "Ravnicu", "Sljedbenike Tumbas Pere Haje" s kojima je kao solistica nastupila **Tamara Babić** otpjevavši nekoliko pjesama, "Žute Dunje" te okrestar Društva "Vladimir Nazor" iz Sombora. Nakon što je **mr. Andrija Kopilović** predstavio ovogodišnjeg bandaša **Ivana Tumbasa** i bandašicu **Jasminu Šarčević**, od 26 mladića i djevojaka izabrani su njihovi pratioci i pratilje. Za "najlipči" par proglašeni su: **Tanja Dulić** i **Tomislav Vukov**, drugi su bili **Ivana Merković** i **Stanislav Prčić**, a treći **Ivan Maunić** i **Mirjana Horvacki**.

SVEČANA VEČERNA MOLITVA

U subotu, 9. kolovoza u subotičkoj katedrali-bazilici bila je svečana Večerna molitva (Vespere). U okviru ovoga slavlja svake godine biskup, svećenici i okupljeni vjernici radosno dočekuju i pozdravljaju predvoditelja Euharistijskoga slavlja Dužijance. Ove godine očekivali smo gosta iz Vatikana, kardinala **Francesca Maria Pompedu** koji je trebao doći u pratnji apostolskoga nuncija **mons. Eugenija Sbarbara** i beogradskog nadbiskupa **mons. Stanislava Hočevara**. Međutim, kardinal je, kako je to u pismu napisao, zbog bolesti samo odložio svoj dolazak i posjet Subotici, a nuncij je slomio ruku i nalazio se u bolnici u Italiji. Tako je naš glavni gost bio beogradski nadbiskup i metropolita **mons. Stanislav Hočevar**.

Na početku ovoga slavlja njega i sve druge ugledne goste srdačno je pozdravio domaćin, biskup **mons. dr. Ivan Pénczes**.

Slijedila je pjevana Večerna molitva koju je predvodio katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** uz sudjelovanje katedralnog zbora "Albe Vidaković". Mons. Stjepan Beretić je, sad već tradicionalno, održao zanosnu i vrlo sadržajnu propovijed, koju objavljujemo u cijelosti na drugoj stranici.

Na kraju ovoga slavlja okupljene goste i vjernike pozdravio je nadbiskup Hočevar. On je istaknuo da je došao sa sudionicima ovogodišnje Dužijance suosjećati zbog posljedica ovogodišnje suše, ali i ohrabriti ih i podsjetiti "da nam Bog kroz nevolje i kušnje pomaže rasti i dozrijevat u vjeri". On je također podsjetio na Božje obećanje dano izabranom Božjem narodu: "Bog će okrenuti vaše poteškoće u nove radosti".

Potom su bandaš Ivan i bandašica Jasmina donijeli pred oltar od slame načinjenu Bibliju s krunicom, simbol ovogodišnje Dužijance koji je izradila slamarka **Marija Ivković Ivandekić** iz Đurđina. Simboli Dužijance svake godine izražavaju stvarnost kojoj Crkva u dotičnoj godini posvećuje posebnu pozornost, a znamo da je ova godina u Crkvi upravo posvećena Bibliji i Krunici, pa tako i ovaj simbol Dužijance 2003.

Slavlje je završilo blagoslovom koji su svima nazočnima podijelili nadbiskup Hočevar i biskup Pénczes.

Poslije blagoslova mnogi prisutni su došli pred oltar izbližega pogledati simbol ovogodišnje Dužijance.

RISARSKA VEČER - NASTUP FOLKLORNIH SKUPINA

Istoga je dana, nakon Večernje molitve u katedrali, na glavnom gradskom trgu održano "Veliko kolo" na kojemu su nastupila mnogobrojna kulturno umjetnička društva iz Subotice, Vojvodine, Srbije, Mađarske i Hrvatske. Trg je bio prepun publike koja je s uživanjem pratila nastupe društava. Ovo je tradicionalno Risarska večer pa su se na početku i pojavili raspoloženi risari.

Mnogi su željeli kušati kruh i uzeti klasove za uspomenu

SREDIŠNJE SLAVLJE DUŽIJANCE

ISPRAĆAJ U ŽUPI SV. ROKA

Svečanom su procesijom, predvođeni "kerskim kraljicama" koje je pripremila i vodila **Jozefa Skenderović**, prigradskim bandašima i bandašicama, najljepšim parovima te malom bandašicom **Ivanom Stipić** i malim bandašom **Danijelom Dulićem**, ovogodišnji gradski bandaš i bandašica **Ivan Tumbas** i **Jasmina Šarčević** svečano ušli u crkvu sv. Roka za ovu zgodu okićenu šlingom i zlatnim klasovima. Ovdje ih je radosno dočekao **preč. Andrija Anišić**, župnik ove župe rekavši: "Predraga braćo i sestre, draga djeco i mladi obučeni u bunjevačke narodne nošnje. Vi ste radost i budućnost naša. Ulicama našega grada proći ćete danas u svojim nošnjama. Neka svaki vaš korak i svaki vaš smiješak slave Gospodina. I neka sa vašega lica sija ponos što ste sinovi hrvatskoga naroda i bunjevačkog roda. Iako je bila sušna godina, pođimo u našu katedralu zahvaliti Bogu za kruh svagdašnji ... vapiti za boljim vremenima i plodnijim godinama."

Nakon blagoslova i pjesme koje su otpjevale kraljice, povorka s karucama na čijem je čelu bila okićena kruna od žita, uputila se put katedrale gdje ih je sve srdačno dočekao katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** zajedno sa starateljima ovogodišnje Dužijance, **prim. dr. Markom Senteom** i **mr. Josipom Ivanovićem**.

SVETA MISA ZAHVALNICA

Po 92. puta zaorilo se "Tebe Boga hvalimo" našom, iako ove godine slabo plodnom, bačkom ravnicom, za primljene darove i plodove zemlje, za vrijedne ruke seljaka i kruh od novoga brašna. Ponovno smo proslavili Dužijancu!

Nakon blagoslova klasova žita koji su tijekom mise djevojke obučene u narodne nošnje dijelile puku, na platou pored katedrale - bazilike sv. Terezije, u 10 sati je započelo središnje slavlje Dužijance 2003.

Mnoštvo djece i mladih, ali i onih starijih obučenih u narodne nošnje ispunilo je prostor pored katedrale.

Na početku svete mise, domaći biskup **dr. Ivan Pénczes** pozdravio je predvoditelja ovogodišnjega misnoga slavlja **mons. Stanislava Hočevara**, beogradskog nadbiskupa i metropolitu, predsjednika BK Srbije i Crne Gore, ovogodišnjega bandaša Ivana i bandašicu Jasminu, malu bandašicu Ivanu i malog bandaša Danijela, bandaše i bandašice okolnih Dužijanci iz Sombora, Žednika, Bajmoka, Tavankuta, Male Bosne, Đurđina, Ljutova te Svetozara Miletića, braću svećenike, redovnike, redovnice i sve nazočne, posebno one obučene u narodne nošnje.

Uz domaćega biskupa te gosta nadbiskupa koncelebriralo je desetak svećenika iz Subotice i okolice.

Božju riječ čitali su bandaš Ivan i bandašica Jasmina. Na misi je pjevao katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. **Mirjam Pandžić**.

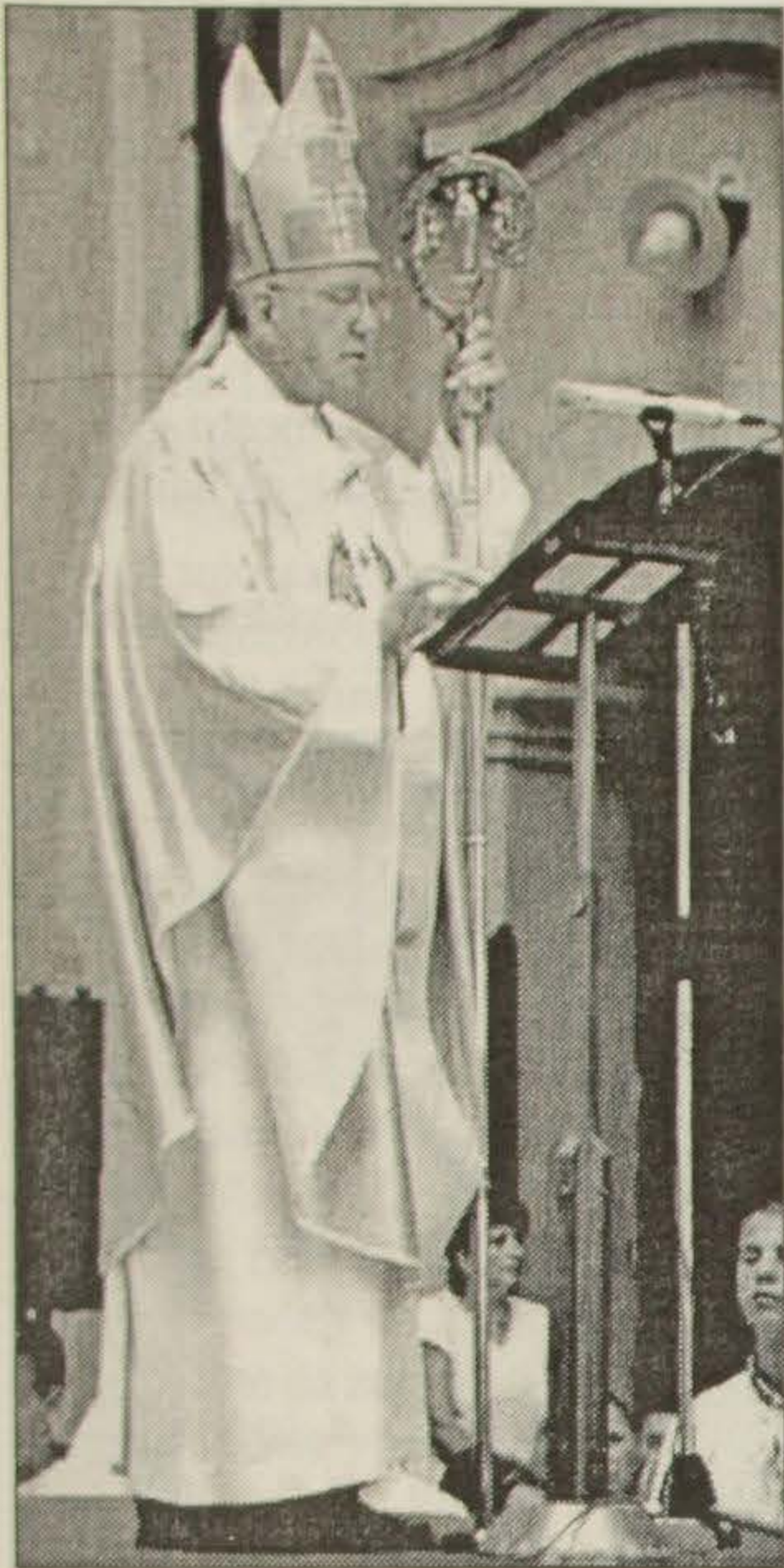
Usljedila je nadahnuta propovijed gosta ovogodišnje Dužijance, **mons. Stanislava Hočevara** koji je međuostalim rekao:

"Kliknite Bogu, našoj jakosti" (Ps 81,2)

Doista, ovo je trenutak kada smo posebno potaknuti na klik-taj, na zahvalnost Bogu u kojem nalazimo izvor svoje jakosti.

Naš život poznaje razne trenutke: trenutke kada snivamo i planiramo, kada se mučimo i stvaramo, ali i trenutke kad zastanemo nad završenim djelom, odahnemo i dopustimo da nas preplavi zahvalnost i klik-taj.

Znam da je takav trenutak i danas. Ovo je veliki i prebogati trenutak, slavlje Dužijance, koji sam u sebi nosi spomen na veliko

otajstvo Boga Stvoritelja, ali nam odaje i tajnu čovjeka - Božjega suradnika po kojemu Bog danas nastavlja svoje djelo stvaranja. Ovaj susret Boga i čovjeka, koji prinosi prvine svojih plodova i zahvaljuje za djelo svojih ruku, jest susret koji se očituje u harmoniji čitavoga kozmosa. Promatrao sam tu harmoniju u predivnim ravnicama Bačke, koje uz dodir vjetra pjevaju himnu Stvoritelju, te ogrijane suncem i napojene kišom daju hranu čovjeku. /.../

U određeno vrijeme slavi blagdan žetve

Pitao sam se često zašto nam Biblija, među prvim svojim uputama i odredbama donosi upravo ovaj propis: "U određeno vrijeme ..., slavi Blagdan žetve - prvina što ih donose polja koja zasijavaš" (Izl 23,15.16). Osjećam doista da nas je tu mudra Božja pedagogija htjela dovesti do dubljega razumijevanja tajne života. Jer, ni jedno ljudsko biće, koje poznaje zakone života i bogatstvo događanja u mikro i makrokozmosu, ne može u trenutku žetve ostati hladno i bezosjećajno.

Promatrati žitna polja, u svem njihovu bogatstvu, ali i ovisnost naše zemlje od sunca i od kiše, od rada i zaštite, kao i od različitih pomagala, znači pozivati naš razum na razmišljanje, naše srce na ljubav i našu volju na jasnu opredijeljenost života.

Ako nam moderna svjetla naših gradova koji puta onemogućavaju da pravim pogledom obuhvatimo nebo i zemlju te shvatimo njihov međusobni odnos, onda nas rad na zemlji, praćenje dozrijevanja i sama žetva tim više usmjeravaju u istinske dubine postojanja. /.../

Danas na poseban način pozdravljam sve vas koji obrađujete našu zemlju. I taj zemaljski raj čovjeka ispunja srećom sve dokle se on Bogu zahvaljuje, dok mu se divi, njega proglašava pravim protagonistom svojega osobnoga života i sveukupne povijesti, dokle god ga stavlja u središte dijaloga i svakog ljudskog djelovanja. Ali, kada čovjekovo srce zatvara pogled u nebo, zbog sebičnosti i grabežljivosti ili, drugim riječima, zbog toga što želi posjedovati stvari bez njihova Stvoritelja, tada se u središte događanja - što čovjekovo srce uistinu jest - uvuče strast uništavanja i razbijanja jedinstva, a sve oko njega, stvari, osobe i događaji, dolaze u nesklad, međusobni sukob i borbu, te svi odnosi bivaju zatrovani mržnjom i općom neodgovornošću. Tada u makrokozmosu Boga, čovječanstva i prirode nema više harmonije, osjećaj za životni ritam se gubi, pokretačka snaga svega - ljubav - biva uznemirena, prekinuta, oslabljena.

Svaka nedjelja - Dužijanica

Slaveći Dužijancu ne želimo samo lijepim riječima ili izvanjskim činima izreći svoju zahvalnost, nego se želimo čitavim svojim bićem i zajedno s čitavim kozmosom približiti vrelu svega stvorenoga i - kao Ivan Pavao II. u svojoj nedavno objavljenoj knjizi poezije "Rimski triptih" diveći se poviknuti: "Stani - čitavi svemire! U meni je mjesto susreta s pravječnom Riječi, stani, u meni je mjesto susreta. Dopusti mi, da usne umočim u izvorsku vodu, da osjetim svježinu, oživljujuću svježinu!" (Potok).

Da, osobito svake nedjelje, na dan Gospodnji, na dan stvaranja i Uskrsnuća, na dan Duhova i dan Otkrivenja, treba reći

taj veliki "stani!" našem biću, da se srce naužiđe vječne svježine i da na čitavi stvoreni svijet pogleda očima Stvoritelja.

Svaka je nedjelja zato dan ponovnoga Božjega stvaranja. Svaka nedjelja jest jedan veliki "Tebe Boga hvalimo", kako bismo mogli pošteno, u odgovornoj ljubavi i ljubavi odgovornosti redovito raditi i zaraditi ono potrebno za sebe, za obitelji, za zajednicu, za društvo. Ako se na taj način živi po Bogu - a to i jest prava pobožnost - srce ostaje ne samo otvoreno za ljubav, jedinstvo, pravi ritam života i harmoniju u djelovanju, nego ono postaje sposobno i za promicanje velikih djela solidarnosti među svim stanovnicima ove naše zemlje.

Ako živimo u zajedništvu ljubavi i rada nitko i ništa nas neće moći uništiti

Ovaj veliki dan Dužijance je, nadalje, veliki poziv da živimo u toj harmoniji svega stvorenog i u velikoj solidarnosti. Ako živimo u zajedništvu ljubavi i rada, neće nas uništiti niti velike katastrofe, niti nesreće.

Suša i nevrijeme, nezaposlenost i društvena nepravda, danas nas energično pozivaju da se vratimo onom Božjem pogledu na sve stvari, da poštujemo dostojanstvo svakog ljudskog bića i svake obitelji. Da priznamo da je svaki čovjek pozvan na autentičnu slobodu, koja uključuje obvezu traženja istine, da priznamo i da je svaka državna zajednica supsidijarnoga karaktera i da, dakle, mora biti u službi svih ljudi i omogućiti svim ljudima jednake uvjete života, ali da pri tom mora postojati u njoj posebna osjetljivost za sve socijalno ugrožene i sredstva promicanja solidarnosti među svim ljudima.

Duh materijalizma, koji je i ideološki bio jako proširivan, nije samo čovjeka reducirao na skup mišića, nego je i u čitav kozmos unio anti - Riječ, borbu protiv Riječi, po kojoj je sve stvoreno; unio je u našu sredinu pohlepu, a time i razdor, uništavanje svjeta harmonije i prave suradnje. Ateizam koji je htio ukloniti kult, poštivanje i čašćenje Boga, onemogućio je i razvoj autentične kulture koja doista proizlazi iz pravoga kulta, te je time otvorio vrata raznim vrstama ekoloških katastrofa.

Zato je, kako nam je kazao apostol Pavao, pobožnost veliki dobitak (usp. 1 Tim 6,6): jer ona stvara harmoniju, otvara čovjeka za suradnju, potiče odgovornost pred Bogom, ljudima i povišću; pred nebom i zemljom.

Pjevajmo, dakle, danas s velikom ljubavlju našem Bogu: "Smilovao nam se i Bog i blagoslovio nas, obasjao nas licem svojim, da bi sva zemlja upoznala putove Tvoja, svi puci Tvoje spasenje! Zemlja plodom urodila! Bog nas blagoslovio, Bog naš!" (Ps 67,2-3.7). Amen!

Prinosimo ti kruh ...

Usljedila je potom prikazna procesija u kojoj su prineseni hostije, vino, voda i kruh koje su prinijeli mladi obučeni u narodne nošnje. Zatim su bandaši i bandašice okolnih mjesta prinijeli svoje krune koje su nastale kao zamjena za prvotnu krunu koja je bila oko bandašova šešira (kao prvina žetve), te su na taj način prikazali djela svojih župnih zajednica za ovogodišnju Dužijancu. Na kraju je bandašica Jasmina prinijela kruh u bijeloj hostiji koji je u svetoj misi postao Isusovo tijelo nama za hranu, a bandaš je prinio krunu - simbol ovogodišnje Dužijance - Bibliju s krunicom izrađene od slame. Za to je vrijeme zbor pjevao uglazbljenu pjesmu Alekse Kokića "Blagoslovljena ova zemlja".

Povorka ponosa i mladosti

Na kraju mise svečano se zaorilo iz usta svih prisutnih "Tebe Boga hvalimo". Poslije blagoslova s Presvetim, svečana se povorka uputila prema gradskom trgu. Mnoštvo posjetitelja divilo se mladima i djeci koji su s ponosom hodali ulicama. U povorci je ove godine zamijećen veliki broj konjanika na prekrasnim

paradnim konjima koji su predvođeni konjanikom koji je u ruci imao barjak Dužijance 2003. Ove godine su mnogi mladi i djeca u svečanoj povorci do Trga stigli na zaprežnim vozilima, karucama, fijakerima i "haptikama". U svečanoj povorci bilo je najviše mladih u narodnim nošnjama bunjevačkih i šokačkih Hrvata. Ali, zamijećen je i priličan broj čitavih obitelji s djecom koji su također u narodnim nošnjama željeli u povorci očitovati koliko im je drag ovaj običaj Dužijance. Posebnu pozornost privukla su djeca iz dječjeg vrtića "Marija Petković - Sunčica" i djeca subotičke župe Marije Majke Crkve. U povorci su bila i mnoga kulturno-umjetnička društva, ona koja njeguju kulturu Hrvata Bunjevaca i Šokaca, ali i gosti koji njeguju kulturu i tradiciju Mađara i Srba. Posebno su nam bili dragi gosti iz R. Hrvatske.

Na glavnom gradskom trgu ugledne goste dočekale su voditeljice **Marina Kujundžić** i **Željka Cvijanov**, navodeći sve one koji su polako pristizali na trg. Uz njih su na improviziranom salašu bili i domaćini salaša: **Ana Sikora** i **Šano Malušev**, te gradonačelnik Subotice **Géza Kucsera** i predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance 2003. **Grgo Kujundžić**.

Najsvečaniji trenutak povorke svake je godine dolazak bandaša i bandašice s pratnjom pred salaš na trgu jer oni donose kruh od novoga brašna koji je blagoslovljen na svečanoj Euharistiji te ga predaju gradonačelniku.

Bandaš i bandašica pozdravili su gradonačelnika riječima "Hvaljen Isus. Ris je gotov. Bogu hvala. Primite ovaj kruh, kruh od novoga brašna!" Primivši kruh iz njihovih ruku, gradonačelnik se obratio okupljenom mnoštvu kao i svim građanima subotičke općine te je među ostalim rekao:

"Uvijek hvaljen bio. Hvala vam, s vjerom da će iduće godine biti puno više žita i puno kruha za naš narod. /.../ Dužijanca nije samo praznik vojvođanskih Hrvata Bunjevaca, već je postao praznik svih nas. Praznik zahvalnosti za plodove, ali i svetkovina vjere u čovječji rad. Prvo bih se htio zahvaliti vama i vašim obiteljima koji ste marljivim radom, upornošću i dubokom vjerom u plodnu zemlju osigurali kruh naš svagdanji". Gradonačelnik je nadalje ukazao na katastrofalne posljedice ovogodišnje suše te je obećao jednokratnu pomoć najugroženijim domaćinstvima, osobito u pripremi jesenje setve. A svoj govor zaključio je nadom:

"Rodit će ova bogata ravnica u budućnosti pšenicu u izobilju jer je njeguju vrijedne seljačke ruke s vjerom u Boga i čovjeka. Neka nam živi Dužijanca do vijeka!"

Bandaš je zatim domaćinu salaša predao i vijenac od novoga žita, a nakon zajedničke zdravice mladi su u narodnim nošnjama zaigrali "Bunjevačko kolo" čime je završen drugi dio slavlja.

Analiza - "novi i stari" predsjednici Organizacijskog odbora Dužijance

NA GROBU PRISVITLOG BLAŠKA RAJIĆA

U poslijepodnevnom su satima bandaš **Ivan** i bandašica **Jasmina** skupa sa župnikom župe sv. Roka **preč. Andrijom Anišićem** te predsjednikom **Grgom Kujundžićem**, koji je pročitao pjesmu Marka Vukova "Blašku Rajiću", i potpredsjednikom Organizacijskoga odbora Dužijance **Josipom Horvatom**,

koji je pročitao Božju riječ, otišli na grob prisvitloga **Blaška Rajića** kako bi tu položili vijenac od žita. Bila je to svojevrsna zahvala tvorcu Dužijance koji ju je prvi puta slavio u crkvi sv. Roka davne 1911. godine.

BANDAŠICINO KOLO

Od 18 sati dvorište župe sv. Roka postalo je mjesto gdje se skupilo staro i mlado kako bi pozdravili ovogodišnjega bandaša i bandašicu i s njima se skupa provešeli.

Goste su cijelu večer zabavljali tamburaški sastavi "Hajo" i "Ravnica".

Oko 21 sat u kolo su pristigli i **mons. Stanislav Hočevar** sa svojim tajnikom, nekoliko svećenika subotičke biskupije i drugi ugledni gosti. Domaći župnik **Andrija Anišić** je svima poželio dobro raspoloženje i zabavu, nakon čega je nadbiskupa u ime mladih pozdravio kao i prethodnih nekoliko godina **Darko Vukov**. Na njegove riječi kako će nam on kao gost Dužijance uvijek ostati u srcu, nadbiskup je poručio kako mladima u prvom redu, tako i svima nazočnima:

"Moram vam reći nešto teško! Odlučio sam da ću vas sve tužiti. Zna li zašto! Tužit ću vas jer ste mi ukrali srce."

Nakon nadbiskupovih riječi nazočnima su se obratili i bandaš i bandašica, pozivajući sve da s njima pođu u kolo. Nakon prvih zvuka "Bunjevačkog kola", pjesma i igra orila se sve do kasno u noć.

Na samom kraju valja još jednom zahvaliti Gospodinu što smo imali lijepo vrijeme sve ove dane, što smo svi skupa mogli iskreno reći **HVALA** za plodove naših njiva, za marljive ruke seljaka. Neka su do vijeka blagoslovljene te vrijedne ruke! Dok je njih i vjere u Boga, bit će i kruha!

UGLEDNI GOSTI NA DUŽIJANCI 2003.

Dragi i ugledni gosti Dužijance 2003. bili su: **mons. Stanislav Hočevar**, nadbiskup beogradski; **dr. Ivan Péntzes**, biskup subotički; iz Vlade RS: **József Kasza**, potpredsjednik, i **dr. Vojislav Milovanović**, ministar vjera; iz Skupštine AP Vojvodine: **Imre Kern**, zamjenik pokrajinskog sekretara za ekologiju, **István Bacskulin**, zamjenik pokrajinskog sekretara za poljoprivredu; iz Sjevernobačkog okruga: **Dragan Rokvić**, načelnik; **Géza Kucsera**, predsjednik SO Subotica, **Bela Tonković**, potpredsjednik, **Árpád Papp**, predsjednik IO SO Subotica; **mr. Josip Ivanović**, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća sa suradnicima; iz ambasade Republike Hrvatske: **Ivana Sutlić - Perić**, **Stipan Medo**, **dr. Jasmina Kovačević**, generalna konzulica RH u Subotici; iz ambasade Češke Republike: **Zbínjek Peško**, savjetnik; izaslanstvo grada Zagreba: **Morana Paliković - Gruden**, predsjednica Gradske skupštine grada Zagreba, **Vladimir Velnić**, potpredsjednik GS grada Zagreba; **Marija Hečimović**, ispred Hrvatske Matice iseljenika u Zagrebu; **dr. Komaromi Szilard**, predsjednik grada Kiskunhalasa; **Tot Robert**, predsjednik Općine Ada; **Dudas József**, potpredsjednik općine Mali Iđos; **Lajos Ball**, gradonačelnik Kanjiže; **Juhász Atila**, gradonačelnik Sente; **Grgo Kujundžić**, predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance, te predstavnici kulturnih i političkih institucija i organizacija iz Subotice, Tavankuta, Sombora i dr ....

NATJECANJE RISARA U TAVANKUTU

Na imanju obitelji **Balažević**, kod domaćina ovoga natjecanja - **Vesne i Mendike Harangozo**, održano je tradicionalno natjecanje risara i proslavljena je 75. obljetnica žetvenih svečanosti u Tavankutu. Ove godine skupili su se risari iz Ljutova, Male Bosne, Žednika, Đurđina, Hrvatskog Majura, Kelebije, Sonte, Mužlje, Sajana, Gornjeg Brega pa i mađarskog Kecela te drugih mjesta. Fijakerom su stigli i **Grgo Kujundžić**, predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance s gradonačelnikom Subotice **Gézom Kucserom** i njegovom suprugom, te **Árpád Papp**, predsjednik IO SO Subotica.

Nakon pletenja uža i otkivanja kosa, uslijedio je pravi "risarski ručak": krav, slanina, luk i kiselna. Ovom su se ručku pridružili i predstavnici općinske, pokrajinske i republičke Vlade. Nakon toga, svoje su umijeće u risu pokazali i gradonačelnik **Géza Kucsera**, potpredsjednik republičke Vlade **József Kasza** i **István Bacskulin**, zamjenik ministra poljoprivrede u pokrajinskom parlamentu, koji je ujedno bio i najbrži u kosidbi. Po završetku revijalnog otkosa, raspoređeni na 24 parcele, risari i risaruše počeli su natjecanje u risu nakon kojega je upriličeno košenje žita sa zaprežnim kosačicama, prikaz kola za vozidbu žita te vršidba žita vršalicom. Na njivi je bio priređen i kulturni program prigodom kojega su članovi HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta s mlađim uzrastom prikazali nekadašnje "dičije sigre", a reprezentativna grupa izvela je nekoliko narodnih plesova.

Titulu najboljeg risara i risuruše ponijeli su **Marinko Kujundžić** i **Ruža Juhas** iz Male Bosne. Drugo mjesto osvojili su **Imre Katai** i **Terika Kataine** iz Kecela, a treće **Stipan Kujundžić** i **Klara Kujundžić** iz Male Bosne. Za natjecatelje je dodijeljeno i četvrto mjesto koje je pripalo **Ivanu Gedoviću** i **Loziki Bašić P.** iz Tavankuta.

U kategoriji mladih prvo mjesto dijele **Marko Dulić** i **Marijana Pokornik** te **Ivan Marcikić** i **Dajana Delek**, oba para iz Đurđina.

Nagrade je uručio **Árpád Papp**.

Nakon toga upriličen je i svečani ručak ispred Doma kulture u Tavankutu, za sve risare i risaruše, sudionike ove manifestacije i počasne goste. /Zv/

DUŽIJANCA 2003. U OKOLICI SUBOTICE I SOMBORU

Prije centralne proslave Dužijance 2003. u Subotici i okolna su mjesta pokazala svoju zahvalnost za ovogodišnju žetvu u svojim mjesnim dužijancama raznim kulturnim priredbama i programima i naravno, najljepšom zahvalom - sv. misom.

Dužijance su bile u:

... SVETOZARU MILETIĆU

Završetak žetve u S. Miletiću proslavljen je 5. i 6. srpnja 2003. U sklopu kulturno-umjetničkog programa otvorena je izložba slika slamarki iz Aleksandrova. Cjelovečernji program priredio je KUD "Lemeš", a nastupili su KUD "Néméth László" iz S. Miletića i KUD "Aleksandrovo" iz Subotice.

Sutradan je slavljena svečana sveta misa koju je predvodio mjesni župnik **Antal Egedi**. Na misi su u bunjevačke narodne nošnje bili obučeni članovi KUD-a "Lemeš". Bandaš **Tibor Petreš** je donio krunu od slame, a bandašica **Jelena Budimčević** kruh od novoga žita. Mali bandaš **Kristijan Tošaki** donio je košaru klasova žita koji su dijeljeni nazočnim vjernicima, a mala bandašica **Mira Dulić** košaru nasječenoga kruha koji se uz klasove dijelio vjernicima. Na misi su među ostalim bili i predstavnici Čonoplje, Bačkoga Brega.

Poslije mise išlo se do križa u selu i molilo za bolji rod te zahvalilo na ovogodišnjoj žetvi. Potom je priređen svečani ručak i druženje u Domu kulture koje je trajalo do kasnih poslijepodnevni sati.

Lucia Tošaki

... TAVANKUTU

U subotu 12. srpnja, u mjesnom Domu kulture u večernjim satima priređena je večer kulture u sklopu koje je zatvorena Kolonija slamarki. Na početku programa predsjednik Hrvatskoga kulturno prosvjetnog društva "Matija Gubec" **Branko Horvat** zahvalio se svim sudionicima Kolonije i izrazio nadu da će se novi susret ostvariti naredne godine u Tavankutu. U drugom dijelu programa naizmjenično su nastupali članovi folklornih društava domaćina HKPD-a "Matija Gubec" i KUD-a "Mladost" iz Domaljevca (BiH). Na koncu programa **Jozefa Skenderović** je protumačila simbole nove krune Dužijance u Tavankutu koju su zatim primili ovogodišnji bandaš i bandašica **Ante Horvatski** i **Mirjana Vuković**. Kruna je djelo vrijednih ruku tavankutskih slamarki **Jezeke Skenderović** i **Marije Dulić**. Nedjeljno jutro osvanulo je tmurno. Kišni oblaci orosili su suhi tavankutski pijesak. Djeca i mladi, njih oko 140 u narodnim nošnjama, došli su da zajedno s okupljenim vjernicima zahvale Bogu na rodu ovogodišnje žetve. Na misnom slavlju zajedno s velikim bandašem i bandašicom bili su i mali bandaš **Vladimir Peić Tukuljac** i mala bandašica **Mirjana Crnković**. Uz brojne goste ovo slavlje svojim prisustvom uzveličali su **Géza Kucsera**, predsjednik SO Subotica, **Grgo Kujundžić**, predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance 2003. Misno slavlje predvodio je **preč. Slavko Večerin**, tajnik biskupije i župnik iz Bajmoka, a uz njega su bili mjesni župnik **Franjo Ivanković** i **mr. Marinko Stantić**. Večerin je u svojoj nadahutoj propovijedi pozvao sve okupljene da probude u sebi veću zahvalnost Bogu na svakom daru. Uobičajena procesija na koncu mise nije održana zbog kiše.

U večernjim satima u dvorištu župe održano je bandašicino kolo u kojem su mnoštvo mladih i odraslih zabavljali sviranjem dva tamburaška sastava: "Ravnica" iz Subotice i mladi tamburaši iz Tavankuta. /I. P./

... STAROM ŽEDNIKU

Nakon blagoslova žita kojega obavljamo na blagdan sv. Marka, zaštitnika naše župe, počnu razmišljanja i pripreme kako na najljepši način pripremiti dan zahvale - Dužijancu. Prvi konkretan korak uradila je **Ana Milodanović** koja je svoj život provela u Žedniku, pretvarajući svoje ideje i poznavanje vjere svojih veoma pobožnih pradjedova u simbole, slike ili pjesme. Sjetila se naša teta Ana da su u Žedniku davne 1953. zadnji put pjevale kraljice. Pedeset godina Žedničani nisu imali taj prelijep običaj. Napisala je kraljičku pismu "U našem Žedniku", sašila kraljičke krune. Krune su u znaku krunice. Na pet kruna su sličice pet novih otajstava, a na šestoj je lik Svetoga Oca Pape. Sve je rečeno! Kako je samo simboličnu i lijepu krunu isplela teta Ana! Godina biblije i krunice. Kada je sve to uradila, onda je ozbiljno i tiho, kako to rade umjetničke duše i odani suradnici, predočila župniku svoje ideje, a župnik ih prihvatio.

Kraljičku pismu s malim kraljicama pripremila je **Anica Čipak**, inače pjevačica od ranog djetinjstva, a sada ravnateljica omladinskoga zbora. Prigodne recitacije pripremile su **Dragica** i bandašica **Jasmina**.

Ove godine Dužijancu u Žedniku pripremili su i osmislili mladi. Uložili su puno truda, ali vrijedilo je. U duhovnoj pripremi, na trodnevnicu je propovijedao **mr. Andrija Kopilović**. Da je to čast za Žednik, potvrdila je i dupke puna crkva sve tri večeri. Tema: vjera, ljubav i ufanje, a poruka: Hvala Ti, Bože, i onda kada su klasovi prazni, kada kukuruz izdiše, kada glave suncokreta plaču - HVALA TI BOŽE! Ni jedan vjernik u ta tri dana nije

odlazio kući ravnodušan. Svaka je večer nakon sv. mise imala umjetnički dio. Izlaganje slika likovne kolonije "Bunarić" što je priredio **Joso Horvat**. U petak je na sv. misi svirao gradski tamburaški orkestar koji je nakon mise održao koncert pod ravnanjem **Stipana Jaramazovića**, što je za Žedničane velika čast. U subotu je priređena večer poezije **Đule Milodanović**. Ona je čitala pjesme po svoj izboru, a neke su više sličile na predivne molitve Isusu i Mariji nego na samo recitiranje. Naravno, neizostavne su bile i one o salašu, ravnici, Žedniku. Uživali smo!

Nedjeljnu sv. misu predvodio je vlč. **Krešo Ćirak**, župnik iz Zadra. Lijepo je propovijedao i divio se, kako je kasnije i rekao: "Vidio sam razne zahvale, ali ova je jedinstvena".

Čast da mogu biti na čelu ovako lijepoga slavlja ove je godine pripala uzornom, ozbiljnom mladiću i jednoj pobožnoj i nadasve svestranoj djevojci. **Darko Fabijan** (student elektrotehnike), nije se stidio obuti čizme svojih pradjedova i stavi šešir kao kadgodašnji bandaši. **Jasmina Vojnić Tunić** (učenica i državna prvakinja u jednoj grani sporta) ponosno je sportsku opremu zamijenila "bilim bunjevačkim ruhom". Mali bandaš bio je **Marko Majlat** a mala bandašica **Danijela Ivankov**.

U nedjelju navečer nastupili su HKC "Bunjevačko kolo" i mali žednički folklorci, prikazana je revija nošnji **Mande Vukov** te svečano otvoreno bandašicino kolo uz lijepu konferansu **Martine Ostrogonac** i lepršave zvuke orkestra "Ravnica".

Tko se sjeća žedničke župe od prije 40 godina, zaključit će da se Žedniku vraća "stari sjaj". Župniku **Željku Šipeku** u tome pomažu brojni suradnici, a ove godine najveći teret podnijeli su roditelji bandaša **Ljubica** i **Petar Fabijan**, roditelji bandašice **Cilika** i **Ivica Vojnić Tunić**, roditelji malog bandaša i bandašice, članovi Pastoralnoga vijeća, članovi Savjeta mjesne zajednice i mladi naše župe.

Kata Milodanović Ostrogonac

... BAJMOKU

U župnoj crkvi sv. Petra i Pavla u Bajmoku, 20. srpnja svečanom je svetom misom u 10 sati proslavljena Dužijanica.

Svetu misu predvodio je župnik **Slavko Večerin** zajedno s vlč. **Atilom Zselerom**, prefektom sjemeništa "Paulinum" u Subotici, te **Mirkom Štefkovićem**, đakonom koji je održao prigodnu propovijed.

Mladi obučeni u bunjevačku narodnu nošnju, skupa s ovogodišnjim bandašom **Željkom Gračanom** i bandašicom **Majom Sakač** u svečanoj su procesiji ušli u crkvu. Mladi, te bandaš i bandašica u prikaznoj su procesiji i sa zahvalnom molitvom za primljene darove prinijeli: kruh, vodu, zemlju, klasove, zrna žita, brašno, hostije te krunu od žita, rad **Marije Ivković Ivandekić** iz Đurđina.

U večernjim je satima u KUD-u "Jedinstvo - Egyseg" održano i bandašicino kolo, a igra i pjesma posvjedočili su radost i veselje mladih i svih drugih koji su došli pozdraviti ovogodišnjeg bandaša i bandašicu. /Zv/

... MALOJ BOSNI

U nedjelju, 27. srpnja 2003. godine i u Maloj Bosni je održana tradicionalna Dužijanica. Za svečanu zahvalu Bogu vjernici ove župe pripremili su se trodnevnicom. Svaki dan je bila sv. misa, propovijed i prigoda za sv. ispovijed. Trodnevnicu su ove godine predvodili svećenici **Josip Miloš**, **Josip Temunović** i gost iz Međugorja **fra Mika Stojić**. On je u nedjelju u zajedništvu s domaćim župnikom **Ivanom Prčićem**, koji je predvodio sv. misu zahvalnicu, održao sadržajnu propovijed. U znak sjećanja na njegov posjet ovoj župi i sudjelovanje na Dužijanci, vjernici su mu poklonili sliku izrađenu od slame koja prikazuje crkvu u Međugorju.

Čast da u ime vjernika ove župe predvode zahvalnu svečanost pripala je bandašu **Igoru Šošu** i bandašici **Danijeli**

Dulić. Mali bandaš je bio **Perica Moravčić** a mala bandašica **Marina Stantić** i **Lidija Bašić Palković**.

I ovogodišnje slavlje Dužijance okupio je lijepi broj vjernika kao i djece i mladih u narodnim nošnjama koji su željeli zahvaliti Bogu za žetvu premda je bila oskudna.

U večernjim satima mladi su priredili u dvorištu župe svečanu akademiju protkanu prigodnim recitacijama i folklornim točkama a poslije toga je bilo bandašicino kolo. /Zv/

... ĐURĐINU

Dužijanica u Đurđinu svečano je proslavljena 3. kolovoza u župi sv. Josipa Radnika, svetom misom u 10 sati.

Čast da mogu biti nositeljima slavlja Dužijance u Đurđinu pripala je bandašu **Tomislavu Budanoviću** i bandašici **Ivanki Dulić**.

Svetu misu predvodio je **mr. Ivica Čatić**, svećenik Đakovačko-srijemske biskupije zajedno s domaćim župnikom **mr. Lazarom Ivanom Krmpotićem**. Nakon blagoslova donesenoga klasja te krune od slame, risaruše obučene u bunjevačku narodnu nošnju vlaču su podijelile nazočnima.

U okviru ove manifestacije upriličena je i književna večer na kojoj je predstavljena knjiga vlč. **Josipa Temunovića** "Zadužbina biskupa Budanovića", a nakon toga uslijedilo je tradicionalno bandašicino kolo. /Zv/

... LJUTOVU

Dužijanica u Ljutovu održava se neprekidno od 1968. godine. Od prošle godine u sklopu Dužijance slavi se i sveta misa pred križem u centru ovog mjesta. Tako je i ove godine u sklopu Dužijance, 3. kolovoza održana sveta misa koju je predvodio mjesni župnik **Franjo Ivanković**.

Glavni nosilac cijelog programa bio je Organizacijski odbor na čijem je čelu bio **Josip Mačković**. Bandaš i bandašica su bili **Atila Miler** i **Ivana Bukvić**.

Početak Dužijance bio je u dvorištu jedne obiteljske kuće u centru sela gdje su se okupili svi sudionici svečanog mimohoda. Kada su sudionici stigli do križa, započela je sveta misa na kojoj su uz mnoštvo vjernika bili i gosti iz Male Bosne i Banata. U cijelom programu sudjelovali su i **Grgo Kujundžić**, predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance 2003. i **mr. Bela Tonković**, potpredsjednik SO Subotice. Oni su se obratili okupljenima u sklopu kulturnog programa koji je održan na otvorenoj bini ispred mjesnog Doma kulture. /I. P. /

DUŽIONICA U SOMBORU

U Somboru su, po 69. put, 3. kolovoza proslavljene žetvene svečanosti - Dužionica - u organizaciji HKUD-a "Vladimir Nazor". Kao i prošle godine, nažalost, paralelnu svečanost u dakle isti dan i sat organizirala je i uprava KUD-a "Bunjevačko kolo" iz Sombora, koji su prije nekoliko godina istupili iz HKUD-a "Vladimir Nazor" te organizirali sličnu svečanost sa svojim bandašom i bandašicom i kruhom od novoga brašna.

Na početku misnoga slavlja kojega je predvodio župnik župe Marija Majka Crkve iz Subotice, **mr. Andrija Kopilović**, sve nazočne pozdravio je mjesni župnik **mr. Josip Pekanović**. Mr. Kopilović u svojoj je propovijedi među ostalim naglasio da oni koji su željni podjela ne trebaju tražiti svoje mjesto u crkvi jer takvi ne služe Bogu koji traži da vjernici ljube svojega bližnjega.

Mladi obučeni u narodne nošnje su pjevajući "Rajska Djevo, kraljice Hrvata" zasebno napustili crkvu i otišli na svoju stranu, a druga grupa na drugu stranu.

Nakon što je gradonačelnik Sombora **Jovan Mijić** primio kruh od KUD-a "Bunjevačko kolo", ka tome mjestu uputili su se i članovi HKUD-a "Vladimir Nazor" koje je gradonačelnik primio u velikoj gradskoj vijećnici. Kruh od novoga žita predali su mu bandaš **Ivica Pekanović** i bandašica **Anita Lemić**.

"Pjesnici narodu svome"

Sedamnaest pjesnika iz Srijema, Podunavlja, Sombora i Subotice susrelo se u subotu, 28. lipnja, u Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo" na svom prvom suretu koji su organizirali Hrvatska čitaonica i Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović". Nakon upoznavanja, pjesnici su govorili o potrebi pisanja na materinjem jeziku, napose na ikavici, o odnosu prema tzv. "naivnoj poeziji" zbog čega su često istisnuti iz časopisa i drugih medija.

U kraćem predahu sudionici ovog susreta posjetili su Tavankut i u župnom domu razgledali stalnu postavku slika izrađenih u tehnici slame.

U drugom dijelu susreta donešeni su zaključci:

- Prvi susret pjesnika pod nazivom "LIRA NAIVA 2003." uz moto "Pjesnici narodu svome", po ocjeni sudionika, protekao je vrlo uspješno uz zaključak da ga je neophodno organizirati ubuduće jednom godišnje. Na prvom susretu pjesnika naglašena je važnost pisanja na ikavici (najstarijem hrvatskom dijalektu) te poticanje pisanja na standardnom hrvatskom jeziku. Neophodno je otvoriti stalnu rubriku u tjedniku "Hrvatska riječ" i ponuditi suradnju časopisu za književnost, umjetnost i znanost "Klasje naših ravni". Sudionici prvog susreta pjesnika će se aktivirati u Književnom klubu "MIROLJUB" koji djeluje u sklopu Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović". Potaknut će održavanje redovitih sastanaka kluba i suradnju s drugim KUD-ovima. Pjesnici će se predstaviti putem javnih medija (radio, TV, časopisi koje ima hrvatska zajednica) i ponuditi svoje nastupe u različitim prigodama u svim mjestima gdje žive Hrvati. Posebno je važno objaviti barem jednu knjigu godišnje u kojoj bi se predstavilo pjesničko stvaranje tijekom godine. Sudionici prvog susreta pjesnika žele u svojim mjesnim KUD-ovima potaknuti djecu i mlade na literarnu aktivnost osnivanjem literarnih sekcija.

Ovaj susret nije imao za cilj vrednovati poeziju koju pišu naši pjesnici amateri, već im dati mjesto za susret, za razmjenu emocija i ideja, a da je to tako pokazali su sami sudionici oduševljeni susretom. Neki od njih imaju i objavljenu knjigu, a neki su po prvi put objavili stihove u "Liri naivi 2003.", knjizi koja je izašla za ovu prigodu.

Susret je završio pjesničkom večeri na kojoj su se svi pjesnici "uživo" predstavili publici interpretirajući po jednu svoju pjesmu. I recitatori Hrvatske čitaonice govorili su nekoliko pjesama. Jedno od iznenađenja večeri bilo je slušanje uglazbljenih stihova tri prisutne pjesnikinje sa trećeg "Festivala bunjevački pisama" preko video bima.

U povodu ovog susreta pjesnika Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" i Hrvatska čitaonica izdali su knjigu "Lira naiva 2003." - izabrane pjesme koja je te večeri predstavljena publici. Iznenađenje za publiku priredili su pjesnici darujući im po jednu knjigu.

O knjizi su govorili **mr. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Instituta, i **Katarina Čeliković**, ravnateljica Hrvatske čitaonice.

Prvi susret pjesnika organiziran je uz pomoć Skupštine općine Subotica i Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović". /K. Č./

PROSLAVLJEN PRVI BLAGDAN BLAŽENE MARIJE PETKOVIĆ

Prvi blagdan nove hrvatske blaženice, Marije Propetog Isusa Petković proslavljen je u župi sv. Roka svečanom sv. misom u 18.30 sati.

Koncelebriranu sv. misu u župi sv. Roka predvodio je subotički biskup, **dr. Ivan Péntzes** zajedno sa svećenicima: **mons.**

Gradonačelnik je ugostio i visoke zvanice HKUD-a "Vladimir Nazor": trećega tajnika Veleposlanstva RH u Beogradu **Stipu Medu**, generalnu konzulicu RH u Subotici **dr. Jasminu Kovačević**, generalnog konzula RH u Pečuhu **mr. Ivana Bandića**, predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća **mr. Josipa Ivanovića**, predsjednika HKUD-a "Vladimir Nazor" **Šimu Raiča** sa suradnicima te predstavnike gostujućih društava.

Slavlje Dužionice za goste i domačine HKUD-a "Vladimir Nazor" potom je nastavljeno u Hrvatskom domu, a ova je svečanost završena bandašicinim kolom. /Zv/

PROŠTENJE U "DOMUS PACISU"

U subotu, 2. kolovoza, u franjevačkoj kući za duhovne vježbe "Domus Pacis" kraj Horgoša, svečano je proslavljeno proštenje Gospe od Anđela, kojoj je kapela i posvećena. Ujutro u 8 sati, **vlč. István Palatinus**, horgoški župnik držao je svetu misu hodočasnici na mađarskom jeziku. Mnogi su došli iz okolnih mjesta biciklima ili pješice. Došli su Marijini štovatelji i iz Subotice i Novog Sada. Svetu misu na mađarskom jeziku u 10 sati predvodio je **o. Zoltán Dukai**, gvardijan Subotičkog franjevačkog samostana. Od 11 sati bila je sveta misa na hrvatskom jeziku, a vodio ju je **p. Leopold Rochmes**, beogradski gvardijan i generalni vikar Nadbiskupije. Nakon svečanih misnih slavlja upriličen je zajednički ručak i druženje, a potom molitveni sat u kapelici Porcijunkula, koji je održao novosadski franjevac **o. Tadej Vojnović** prisutnim članovima Franjevačkog svjetovnog reda, o Porcijunkulskom oprost. /Zv/

PROŠTENJE SV. ANE NA KERSKOM GROBLJU

Blagdan sv. Joakima i sv. Ane, roditelja BDM, proslavljen je u župi sv. Roka, točnije na groblju koje pripada ovoj župi, a u kojem se nalazi kapelica sv. Ane. Blagdan je proslavljen svetom misama u 8, 10 i 17 sati. Svetu misu na mađarskom jeziku u 8 sati predvodio je **vlč. Josip Štefković**. Svečanu svetu misu na hrvatskom jeziku u 10 sati predvodio je ovogodišnji mladomisnik subotičke biskupije, **vlč. Goran Vilov** u zajedništvu s domaćim župnikom **preč. Andrijom Anišićem** te **mr. Marinkom Stantićem**. Na početku svete mise blagoslovljena je novoobnovljena kapelica sv. Ane, a župnik Andrija tom se prigodom zahvalio pogrebnom poduzeću Funero i njegovu direktoru **Miskolczi Józsefu** kao i poduzeću Monolit gradnja i **Irsai Lászlu** koji su kreditirali obnovu kapelice.

Pred mnoštvom vjernika koji se unatoč jakom suncu okupio na misi proštenja, mladomisnik je u svojoj propovijedi, osvrćući se na misna čitanja, ali osobito na život sv. Joakima i sv. Ane među ostalim rekao: "Sv. Joakim i Ana bili su urešeni svim krepostima, a nadasve krepostima vjere, ufanja i ljubavi. Glavni zadatak sv. Ane bio je što bolje odgojiti malu Mariju o kojoj nije znala kakvim je sve krepostima bila urešena od samoga začeća. /.../ Od svete obitelji Joakima, Ane i Marije učimo i mi ljubiti Boga. Ljubav prema Bogu nije ništa sladunjava, neka slabost, nego nešto jako snažno, pripravno i za mučeništvo. /.../ Jedna od poruka što ćemo ju ponijeti kući neka bude iz života Joakima i Ane, nad čijim je domom počivao Božji blagoslov. Ne zaboravimo: oni su molili da mogu imati djece, a to znači silno su ljubili život. A tamo gdje se život ljubi kao jedna od najvećih vrednota - tamo Bog izliva mnoštvo svojih darova."

Na misi je pjevao zbor župe sv. Roka predvođen **s. Bosiljkom Halužan** uz glazbenu pratnju **mr. Ervina Čelikovića**.

Svetu misu u 17 sati, također na hrvatskom jeziku, predvodio je domaći župnik **preč. Andrija Anišić**.

Željka Zelić

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Markom Forgićem, mr. Andrijom Kopilovićem, o. Marijanom Kovačevićem, o. Ivanom Bošnjakom, preč. Slavkom Večerinom, te đakonom Mirkom Štefkovićem.

Nakon svečanog ulaska u crkvu, na početku mise, pozdrav i zahvalu upućenu biskupu, svećenicima, sestrama Družbe Kćeri Milosrđa koje djeluju u župi, te svim okupljenim vjernicima, uputila je u odsutnosti domaćega župnika preč. **Andrije Anišića, s. Iva Bagarić** - prenoseći tom prilikom pozdrave provincijalke **s. Emile Barbarić**.

Prigodnu propovijed održao je mr. Andrija Kopilović, župnik župe Marija Majka Crkve, gdje također djeluju sestre Kćeri Milosrđa. On je, međuostalim, istaknuo važnost i značenje riječi iz pročitana ulomka poslanice sv. Pavla apostola Kološanima: "Zaodjenite se kao izabranici Božji, sveti i ljubljani, u milosrdno srce /.../", tumačeći što zapravo znači imati milosrdno srce, osobito u današnjemu vremenu kada je sve više onih kojima je naše milosrđe potrebno. Nadalje, podsjetio je na važnost zahvaljivanja Bogu za milost da je nova blaženica za vrijeme svojega života pohodila Suboticu, te je prvi svoj Zavod i samostan otvorila upravo u župi sv. Roka, gdje sestre i danas djeluju radeći na župi, njegujući stare i bolesne te skrbeći za najmanje u dječjem vrtiću "Marija Petković - Sunčica".

Na misi su obučeni u majice s likom nove blaženice sudjelovala i djeca vrtića skupa sa svojim odgojiteljicama.

Slavlje je svojim pjevanjem uljepšao zbor župe sv. Roka, uz glazbenu pratnju **mr. Ervina Čelikovića**.

Nakon sv. mise, ispred oltara kod kojega je bila postavljena slika blaženice, te kod slike koja je u crkvi izložena na javno štovanje još 15. lipnja o.g., prigodom mise zahvalnice za proglašenje blaženom Majke utemeljiteljice Družbe Kćeri Milosrđa, dio vjernika okupio se kako bi se u molitvi preporučio zagovoru nove blaženice.

Željka Zelić

BLAGDAN NOVE BLAŽENICE I U ALEKSANDROVU

Zajednica župe Marija Majka Crkve, u kojoj skoro trideset godina rade sestre Kćeri Milosrđa, radosno je proslavila prvi blagdan Utemeljiteljice ove Družbe. Na sam blagdan 7. srpnja, župna se zajednica skupa sa sestrama okupila oko oltara na misi u 9.30 sati. Misa je bila svečana, blagdanska i raspjevana. Misu je predvodio župnik **mr. Andrija Kopilović**, a aktivno su sudjelovali i đakon, bogoslovi, sjemeništarci, ministranti, pjevači i svi vjernici.

Glavna misao propovijedi bila je: Marija Petković je milosrdno srce dobila kao Božji dar, ali su ga Božjom milošću takvom oblikovali i milosrdni roditelji. Kao poslušna kći Crkve, poslušala je "glas" i slijedila savjet da bi svoje poslanje milosrđa mogla ispuniti samo konkretnim djelima ljubavi. To ju je učinilo prikladnim oruđem u ruci Božjoj, koje je okrunjeno vlastitom patnjom te je na taj način postalo i služenje i predanje Bogu i čovjeku, do kraja. Za sve vjernike ovaj dan će i u buduću biti blagdan i poseban dan radosti. /Zv/

DAN SVEĆENIKA U ZNAKU NOVIH BLAŽENIKA

Na svetkovinu Srca Isusova dvadesetak svećenika tri subotička dekanata okupilo se u Tavankutu na proslavu Dana svećeničkog posvećenja. Svečanu sv. misu predvodio je biskupski vikar **mons. Stjepan Beretić**. On je u svojoj propovijedi govoreći o Božjoj ljubavi prema nama među ostalim rekao: "I nas Gospodin voli... Šalje nam Bog i takve ljude kao što su sluga Božji Gerard Tomo Stantić. Po pokori i molitama oca Gerarda sagnuo se Bog na bačke ljude da utješi, ohrabri. I danas Bog Gerardovim

molitvama i plodom njegove pokore, pomaže u životu duše i kad tjelesna bolest pritisne i kad treba raditi i kad treba učiti. Poslao nam je Bog mladića, sada blaženog, Ivana Merza da ratom namučene djevojke i mladiće podigne, da ih povede putem Euharistije i liturgije. Oduševio je za čvrstinu tijela i duše. I u Suboticu je poslao blaženu Mariju Petković. Nije ju poslao da prosi pomoć. Poslao ju je Bog da se razotkrije darežljiva ljubav Subotičana. I tako se Bog saginjao, tako je grlio i tako je bačkom pšenicom hranio siročad. Nevidljivi Bog je trebao sestru Mariju da mu se objelodani ljubav. Sesta Marija je trebala širokogrudne Subotičane da dožive da je Božja ljubav razlivena u njihovim srcima po Duhu Svetom koji nam je dan."

U misi je sudjelovao i lijepi broj vjernika budući da je tavankutska crkva posvećena Srcu Isusovu.

Svećenici su se poslije mise zadržali u razgovoru i druženju.

A. Anišić

U katedrali proslavljen blagdan nove Blaženice

Na prvi blagdan nove hrvatske blaženice Marije Petković svečanu sv. misu u katedrali-bazilici sv. Terezije služio je župnik **mons. Stjepan Beretić**, koji je zanosno govorio o njezinom životu i radu te njezinoj povezanosti sa Suboticom. Za ovu prigodu pred oltarom se nalazila slika nove Blaženice koju je izradio akademski slikar **Šime Peić**. /Zv/

Dan o. Gerarda na Đurđinu

U nedjelju, 22. lipnja u Đurđinu je proslavljen Dan o. Gerarda Tome Stantića. Već 16 godina đurđinska župa svečano obilježava dan Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića. Taj dan je ove godine proslavljen 22. lipnja. Duhovnu pripremu za ovo slavlje kroz tri večeri vodio je **o. Srećko Rimac**, onedavno misionar u Bugarskoj. Prve večeri je Gerardovim mislima nastojao svijetliti problematiku kršćanskog braka. Drugi dan bio je posvećen bolesnicima i starima. Tom prigodom je pedesetak starih i bolesnih primilo sakrament bolesničkog pomazanja. U subotu prijepodne naš gost je održao dvije kateheze za djecu a navečer za mlade i ostale vjernike. Tema trećega dana duhovne pripreme bila je "Gerardov odnos prema djeci" jer je on na osobit način štovao i ljubio dijete Isusa.

Nedjeljno Euharistijsko slavlje predvodio je **o. Ante Stantić** koji je također rodom iz Đurđina. Uz proslavu Gerardove nedjelje bila je to ujedno i proslava njegove dijamantne mise u rodnoj mu župi. Uz blagoslov djece koji je povezan s ovom nedjeljom o. Ante je krstio maloga Krunoslava D. Poslije sv. mise okupljeni puk se uputio prema salašu na kojem je rođen o. Gerard. Ondje se hodočasnicima pridružio i **mons. Bela Stantić**, generalni vikar subotičke biskupije, koji redovito hodočasni na ovo mjesto.

Ovih dana izišao je iz tiska prvi broj župnog biltena "Gerardov narod" koji će izlaziti povremeno za interne potrebe a pratit će vjernički i kulturni život župe.

Verica Dulić

IVAN MERZ U CRKVI SV. ROKA

U nedjelju, 29. lipnja u subotičkoj župi sv. Roka svečano je izložena na štovanje slika novoga blaženika, Ivana Merza. Mladi Mepovci s drugim mladima ove župe u svečanom ophodu unijeli su sliku u crkvu. Pred slikom je nošena velika zastava subotičke

Događanja u Subotičkoj biskupiji

biskupije koju su hodočasnici nosili u Banja Luku na Papinu misu i Ivanovu beatifikaciju. Iza ove zastave, koju su unijeli mladi koji su hodočastili u Banja Luku, dva mladića su nosila barjak križarskog bratstva koji ova župa ljubomorna čuva. Na prednjem dijelu ovoga barjaka piše: ŽEA - Žrtva, Euharistija, Apostolat koje je među ostalim bilo i geslo novoga blaženika ali i sadašnje Mladeži euharistijskog pokreta, koja se okuplja i u ovoj župi. Mladić **Petar Gaković** je pred oltarom predao župniku **Andriji Anišiću** sliku novoga blaženika s riječima: "Radosno smo donijeli sliku bl. Ivana Merza. On je i dosad bio naš uzor. Drago nam je što nam je on u nedjelju postao i nebeskim zaštitnikom. Želimo da on bude zaštitnik svih mladih naše župe i Subotičana."

Župnik je u uvodu u misu rekao okupljenim vjernicima da on i drugi hodočasnici žele u ovu sv. misu donijeti radost i oduševljenje s Papine mise i beatifikacije Ivana Merza na kojoj su sudjelovali u Banja Luci. Svetu misu je prikazao za mlade ali i na nakane akcije PET u koju se uključio i lijepi broj vjernika ove župe. U prigodnoj propovijedi župnik se, ukazujući na likove apostolskih prvaka Petra i Pavla posebno osvrnuo na ljubav novoga blaženika prema Petrovom nasljedniku - Papi navodeći nekoliko njegovih misli o Papi i papinskoj službi.

Slika je za vrijeme mise bila stavljena na oltar a poslije je u svečanom ophodu prenešena na mjesto gdje će biti izložena. Slika novog blaženika postavljena je ispod slike bl. Alojzija Stepinca i pred njom je župnik s mladima predmolio zbornu molitvu iz mise bl. Ivana Merza. Bio je ovo radosni događaj za vjernike ove župe a osobito za mlade koji su već niz godina molili za Ivanovo proglašenje blaženim i svečano slavili njegov dan. Sliku novog blaženika župi sv. Roka je darovao o. **Božidar Nagy**, postulater u kauzi Ivana Merza. Na izlazu iz crkve svi su dobili spomen sličice s likom novog blaženika. /A. A./

SEKA JOVANA

U povodu desete obljetnice smrti drage pokojnice SEKA JOVANE STANTIĆ želimo se podsjetiti njezinog predanog kulturnog rada za naš narod. Ona je bila prava čuvarica našeg katoličkog i hrvatsko-bunjevačkog identiteta.

Rođena je u imućnoj posjedničkoj obitelji u Đurđinu a svoj dugi životni vijek provela je u tišini svoga roditeljskoga doma u Subotici, u Palmotićevoj ulici br. 16. U svojoj 19. godini uključuje se u katoličku organizaciju "Katoličko divojačko društvo" kojoj je bio cilj "Obrazovanje djevojaka u rodoljubivom i kršćanskom duhu". Zbog svog zalaganja i požrtvornog rada bila je izabrana za tajnicu tog Društva 1932. godine i na toj dužnosti ostaje sve do 1938. godine, kada na prijedlog upravitelja **mons. Blaška Rajića** bude izabrana za, nažalost, posljednju predsjednicu Katoličkog divojačkog društva u Subotici.

Vodila je to društvo u teškim ratnim i poratnim vremenima, sve do njegova ukinuća 1946. godine. Poslije završetka rata, nakon što je odbila suradnju s novim socijalističkim vlastima, Društvo je bilo raspušteno.

Seka Jovana

Tada je Jovana Stantić prikupila svu pisanu ostavštinu i sačuvala je za povijest i pokoljenja koja dolaze. Tražila je načina prema ondašnjim mogućnostima kako sačuvati rad katoličkih hrvatskih organizacija.

Bila je to desetljećima svečanost Dužijance. Ona je u suradnji s Bunjevačkim momačkim kolom organizirala društveni vid žetvenih svečanosti. Inicirala je da se sa tim svečanostima nastavi u tada jedinom mogućem obliku, s djecom, prvopričesnicima od 1946. do 1958., kako u katedrali, tako i po hrvatskim župama u okolici Subotice. Od 1958. godine ulogu bandaša i bandašice ponovno preuzimaju mladići i djevojke. Ona je organizirala sve pripremne akcije, pletenje vijenaca od žita, pravljenje krune i sl. Godine 1961. na njezinu inicijativu se proslavlja 50. obljetnica Dužijance.

Ona je sama godinama, uz pomoć svojih suradnica, birala bandašicu tiho i neprimjetno i tako je ostalo sve do naših dana. Zbog njenog predanog rada Institut "Ivan Antunović" imenovao ju je počasnim i doživotnim članom.

Grgo Piuković

HVALA - ZA RIJEČ I ZA KRUH

Posljedice ovogodišnje suše su teške. Žetva bila je oskudna. Prinosi su bili niski. Ipak, ne smijemo biti nezahvalni. Dobro je sjetiti se vjernoga Joba u ovakvim situacijama. On je i u najtežoj situaciji svoga života, kad je ostao bez svega zahvaljivao Bogu: "Go iziđoh iz krila majčina, go ću se onamo i vratiti. Jahve dao, Jahve oduzeo! Blagoslovljeno ime Jahvino!" Uza sve to, nije sagriješio Job niti je kakvu ludost protiv Boga izustio (Job 1,21-22). Doista, vrhunac kreposti zahvalnosti je kad Bogu zahvalimo i za teške trenutke svoga života, za neuspjehe i nevolje. Neka nam dakle i ovogodišnja Dužijanica bude prava zahvala za kruh svagdašnji ali i za kušnju koja nas je pogodila. No, u ovoj Godini Biblije dobro bi bilo u ovom mjesecu dužijanci, u mjesecu zahvale Bogu za darove koje nam daje, zahvaliti na jednom velikom, velikom daru koji nam ne uskraćuje nikada, pa ni onda kada nas nevolje biju. Dok zahvaljujemo za kruh svagdašnji, za "Stol kruha", nemojmo zaboraviti zahvaliti mu za "Stol riječi". Zahvalimo mu što nam je darovao svoju riječ. Zahvalimo mu na daru Svetoga pisma. To je nezasluženi dar. To je slatki plod oko kojega se nismo morali ništa truditi. On nam je uvijek na dohvat ruke. Naučimo uživati u Božjoj riječi barem toliko koliko znamo uživati u ukusnoj hrani. Približimo se bar malo klicanju psalmista:

"Kako su slatke njezini riječi tvoje, od meda su slađe ustima mojim" (Ps 119,103).

"Nek' mi pjeva jezik o riječi tvojoj, jer zapovijedi su tvoje sve pravedne" (Ps 119,172).

Zavolimo u ovoj Godini Biblije Božju riječ, čitajmo ju kao "pismo" koje nam je poslala najdraža osoba. Ponovimo iskustvo proroka Jeremije koji, pun zahvalnosti, govori Gospodinu: "Kad mi dođoše riječi tvoje, ja sam ih gutao: riječi tvoje ushitiše i obradovaše srce moje" (Jr 15,16). Božja riječ je kadra ohrabriti nas i dati nam snage i onda kad nam je najteže, pa i u ovoj sadašnjoj nevolji u kojoj smo se našli zbog suše. Ni sada ne smije nestati iz naših srdaca i s naših usana klicanje zahvalnosti koje priliči dužijanci. Poslušajmo proroka Izaiju. On je, kad je narod bio u nevolji, pozvao na klicanje čak i prirodu: "Kličite, nebesa, veseli se, zemljo, podvikujte, planine, od veselja; jer Jahve tješi narod svoj, on je milosrdan nevoljnima" (Iz 49,13).

Neka nas ovogodišnja nevolja suše potiče i na solidarnost, na bratsku ljubav. Lijepo nas na to poziva jedna pjesma: "Kruh svoj s gladnim dijeli, tužna razveseli...". To nam je i dužnost, uči nas sv. Pavao, jer Bog "nas tješi u svakoj našoj nevolji da bismo i mi sve koji su u nevolji mogli tješiti onom utjehom kojom nas same tješi Bog (2 Kor 1,4).

Andrija Anišić

U PANČEVU

lan apostolskih prvaka Petra i Pavla, 29. VI. 2003.
k Erős Mihály blagoslovio je novi križ i kuglu
ostavljen križ.

ž je skinut sa tornja crkve 11. VI. o.g. nakon

ž dužine 2,2 m radila je tvrtka G.P. "TINI-
iz Pančeva. Svu pozlatu križa i kugle obavili
i Aleksej Ivančev iz Novog Sada. Krov tornja
nijenjen te presvučen novim bakarnim limom. Taj
vili su radnici tvrtke "LIM-TIM" iz Pančeva. Svi
ni su uz dozvolu i stručni nadzor Zavoda za zaštitu
lture iz Pančeva.

an događaj kako za našu župu tako i za samo
eličali su svojom nazočnošću mnogi uzvanici.
su bili: dopredsjednik S.O. Pančevo **Predrag**
ednik IO SO Pančevo **Slobodan Adžić**. Srpsko-
crkvu predstavljao je protojerej **Milovan**
Reformatsku crkvu pastor **Bela Halas**.

odostatka sredstava daljnji radovi su trenutačno
ali se nadamo da ćemo ih uz Božju pomoć i volju
skoro nastaviti. Križ (45 m) je 30. VI. podignut na

ŽUPNIKOV JUBILEJ

n svetom misom 16. srpnja župnik **Erős Mihály**
vadeset godina svojega svećeničkoga ređenja.
IX. 1955. u Skorenovcu, od oca **Janoša** i majke
Ambrus. Završio je klasičnu biskupsku gimna-
u Subotici. Potom odlazi na studij u Đakovo, gdje
goslovnoj školi završava četiri godine. Dalju nao-
na visokoj Bogoslovnoj školi u Sarajevu gdje
odine i diplomira. Iste godine, točnije 1983. na
ospe Karmelske, 16. VII. zaređen je u Kovinu za
dinu dana bio je kapelan u Zrenjaninu, zatim je
nikom u Novoj Crnji (od 1984. do 1994.). Od 21.
imenovan je župnikom u Pančevu.

su predvodio je sam slavljenu uz koncelebraciju
užnabanatskog dekanata. Nadahnuto je propovi-
Fiser János, rekavši da se Božjemu pozivu za
je treba odazvati kao što je to učinio naš praotac
viti sve i slijediti Boga. U ime vjernika župe Pan-
se na dosadašnjoj brizi i trudu zahvalio **Nenad**
i ujedno nadu da će župljani skupa sa župnikom i
Božju pomoć izgrađivati ovdje na zemlji Božje
ve pod geslom "Slava Bogu na visinama, a na
bav među ljudima dobre volje".

mise slavljenu se svima zahvalio naglasivši da je
ej želio proslaviti u krugu obitelji. Župnik **Erős**
je pojasnio da su njegova obitelj braća svećenici i
ni. Zahvalio se dragom Bogu i ljudima i zatražio
d Boga, te pomoć od ljudi za svoj dalji rad.

ROŠTENJE U GLOGONJU

e selo u blizini Pančeva. Prvi puta se spominje
Prvu crkvu o svojem trošku izgradila je carica
a 1775. Iste je godine sagrađena i zgrada u kojoj
red i stan. Turci su 1788. godine porušili crkvu, a
građena 1841. god. na čast sv. Ani. Glogonj je
župe Pančevo, liturgijski jezik je hrvatski, a prije

Ove godine proštenje je proslavljeno svećanije nego prije.
Nakon pedeset godina u Glogonj je došla grupa Nijemaca,
starosjedjelaca. Autobus s hodočasnicima iz raznih dijelova
Njemačke, na sam blagdan sv. Ane stigao je u selo u prijepod-
nevnom satima. Veliki broj mještana, uglavnom Rumunja, došao
je pred crkvu dočekati svoje bivše susjede i prijatelje. Glogonj je
nekada bio selo nastanjeno pretežno Nijemcima. Poslije II.
svjetskog rata oni su prinudno bili iseljeni iz svojih kuća. Većina
njih je sada po prvi puta nakon toga došla u svoj zavičaj. Bilo je
puno suza, ali i radosti i s jedne i s druge strane. Svečana sv.
misa poslije gotovo pol stoljeća slavljena je na njemačkom
jeziku. Predvodio ju je **mr. Gyuris László**, župnik iz Vršca. U
svojoj propovijedi naglasio je da iako su rane duboke i nezabo-
ravne trebamo pokušati oprostiti i izgraditi mostove ljubavi
među ljudima.

Nakon mise, hodočasnici su obišli selo i groblje, a potom
otišli na ručak u Lovački dom. Među gostima bilo je i nekoliko
njih iz susjednoga sela Jabuka.

PROSLAVA SV. ANE U PANČEVU

U kapelici sv. Ane, zadužbini obitelji Weifert, 26. VII.
služene su dvije svete mise: na mađarskom i na hrvatskom
jeziku. Sv. Ana je uz sv. Karla Boromejskog suzaštitnica
Pančeva.

Sv. misu na mađarskom jeziku predvodio je domaći župnik
Erős Mihály koji je održao i prigodnu homiliju. Misu na
hrvatskom jeziku predvodio je dekan **Fiser János**, a propovi-
jedao je župnik iz Ivanova, **Mellar József** - istaknuvši da je sv.
Ana sve dobivene milosti duboko utkala u srce svoje kćeri Ma-
rije, te da je ustrajna molitva osnova svega. Ugodno iznenađe-
nje za vjernike bio je moment kada je za harmonij sjeo
karmelićanin **Nagy Endre**, koji pored redov. studija jednom
tjedno pohađa satove orgulja na Institutu crkvene glazbe u
Zagrebu, kod **prof. Mirte Kudrna**.

Priredio: Nenad Ješić

NOVI IZAZOVI UOČI NOVE ŠKOLSKE I VJERONAUČNE GODINE

Nedavno sam u crkvi Isusova Uskrsnuća u Subotici
doživio nešto vrlo simpatično i neobično. Poslije vjenčanja u
crkvu je uletjelo desetero djece, malih Roma. Poletjeli su svi
u zagrljaj župniku **mons. Beli Stantiću**. (Vidite ih na slici u
boji). Na izlasku iz crkve, jednome od njih načinio je znak
križa. Svi su uglas počeli vikati: "I meni, i meni". S najmanji-
ma se igrao, dižući ih u zrak. Onda ih je poveo u župni dom i
darovao im bombone. Rekao mi je da su to njegovi mali su-
sjedi i da ga oni svaki dan posjete. Ovaj doista drag i dirljiv
prizor potaknuo me je na razmišljanje uoči nove školske i
katehetske godine. Nepobitna je činjenica da naši sugrađani
Romi imaju puno djece. I da je mnoge ratni vihor donio u naš
grad. Prošle godine mi je jedna babica rekla da je u jednom
periodu u subotičkoj bolnici svako treće dijete koje se rodilo
bilo od majke Romkinje. Čuo sam da su prošle godine u
nekim školama već otvorenja odjeljenja za romsku djecu.
Nije li to izazov i katehetama i katehisticama uoči nove
školske i vjeronaučne godine. Ne bi bilo u redu kad bismo
odbili ovu djecu, punu života, s kojima, istina, ponekad
imamo i poteškoća, da ostanu, ako roditelji za to izraze želju,
bez vjerske pouke. Mons. Stantić, očito, u tome nije zakasnio,
a mi, ostali katehete i katehsitice u Subotici?!

Andrija Anišić

Crkva - Majka i učiteljica

Piše: mr. Andrija Kopilović

Svećenikova vjernost crkvenoj stezi

Nastavljamo razmišljanje nad dokumentom "Prezbiter, pastir i vođa župne zajednice". U sljedećem odlomku, dokument potiče prezbitere na stalnu obnovljenu svijest da je on službenik - dakle u službi. Kako sluga Božji tako i sluga zajednice. Služiti Bogu i ljudima - to je njegova bit i u tome se iscrpljuje svo njegovo poslanje. Prezbiter koji ne polazi od te spoznaje svoga identiteta prema Bogu i bližnjima nužno se izlaže opasnosti da ne shvaća samoga sebe i da ne bude shvaćen od drugih. Crkva kao Majka i učiteljica kroz svu povijest brižno njeguje i crkvenu stegu kao jedan od putova posvećenja i služenja. Kao primjer želim citirati jedan odlomak iz dokumenta koji se odnosi na liturgijsku disciplinu, kako bi se konkretno vidjelo kako je ovaj dokument životan i zadire u bit problema: "Stoga neka u liturgiji nitko drugi, pa ni svećenik, ništa po svom nahođenju ne dodaje, ukida ili mijenja. Samovolja, subjektivistički izričaji, improvizacija, neposlušnost u euharistijskom slavlju predstavljaju jednako takva bjelodana proturječja sa samom biti presvete euharistije koja je Kristova žrtva. Isto vrijedi za slavlje ostalih sakramenata, nadasve za sakrament pokore, po kojemu se opraštaju grijesi i pomiruje se s Crkvom."

Pravila i zakoni ponašanja imaju dakle i svoju moralnu težinu i odgovornost. Drugo što ovaj odlomak donosi jest potreba da se premoste i nadiđu mnoge predrasude bilo od strane vjernika prema svećeniku, bilo od strane svećenika prema crkvenoj stezi, jer je nepotrebno opterećenje temelj nezadovoljstva koje se odražava i na pastoral. Jedno je sigurno: služenje je samo onda pravilno ako je pastoral učinkovit. Ako pastoral nije učinkovit, tada se mora upitati i crkvena zajednica i prezbiter o načinu njihova rada i suradnje. Vjerno ispunjavanje volje Crkve, koja je nama svima majka, uvijek je bio znak vjernosti prema Bogu i vjernosti prema zajednici.

Svećenici u crkvenom zajedništvu

Da bi se služilo Crkvi - zajednici koja je skladno ustrojena od vjernika koji su obdareni istim krsnim dostojanstvom, ali i raznim karizmama i zadaćama - Crkvu se mora upoznati i ljubiti, ne kakvom bi je željele prolazne mode mišljenja ili različite ideologije, već kakvom ju je htio Isus Krist, koji ju je utemeljio, kaže dokument. Na poseban način u ovom trenutku važno je poznavanje i poštivanje vjernika laika da bi svatko "ostao" na svom području, ali prihvativši vlastitu odgovornost. Odnos prezbitera i zajednice jest odnos suodgovornosti. Ona je od Utemeljitelja tako zamišljena da su oni jedni na druge upućeni i da se uzajamno pomažu. Tako npr. dokument govori o obitelji: "Kršćanske obitelji i gorljive zajednice često su pomagale svećenike u trenucima krize. Isto je tako važno i iz toga razloga da prezbiteri upoznaju, uvažavaju i poštuju karakteristike nasljedovanja Krista koje su svojstvene posvećenom životu, najdragocjenijem blagu Crkve i svjedočanstvu plodonosne djelatnosti Duha Svetoga u njoj." U ovom kratkom citatu tako je jasno naznačen stav svećenika kako prema obiteljskim zajednicama tako i prema redovničkim a i duhovnim pokretima. Svi smo upućeni jedni na druge, a služba prezbitera objedinjuje. Župnik, kaže dokument, mora biti strpljivi tkalac zajedništva vlastite župe... isto bi tako morao biti pravi model prijanjanja stalnom učiteljstvu Crkve, njegovoj velikoj stezi. (PAŽ 15-17)

ODLUKA O DODJELI PRIZNANJA POČASNOG GRAĐANINA I "PRO URBE"

"Zvoniku" priznanje "PRO URBE"

Na sjednici Skupštine općine Subotica održanoj 22. srpnja donijete su sljedeće odluke o dodjeli priznanja počasnog građanina Subotice. Za ovo priznanje kandidirano je čak 18 istaknutih stvaratelja, a čast da to i budu dobili su **Silvester Levai** i **Stipan Jaramazović**.

Silvester Levai koji je odavno nastanjen u Njemačkoj, autor je svjetskoga hita "Fly Robin fly" za kojega je i dobio nagradu Grammy, glazbe za filmove "Flashdance" te "Cobra" i poznatih mjuzikla "Elisabeth" i "Mozart".

Stipan Jaramazović osim što je glazbenik i glazbeni pedagog, osnivač je i rukovoditelj Subotičkog tamburaškog orkestra koji je tokom gotovo tri decenije održao na stotine koncerata kako u zemlji tako i u inozemstvu.

Odbornici su na istoj sjednici također donijeli odluku i o dodjeli priznanja "PRO URBE" za kojega su bila kandidirana čak 23 pojedinca. Priznanja će pak biti uručena: urologu primarijusu **dr. Bogdanu Čulibrku**, likovnom umjetniku **Ferencu Kalmaru**, katoličkom mjesečniku "Zvonik", predškolskoj ustanovi "Naša radost" te filmskom stvaratelju **Zoltanu Šiflišu**. Svi su ovi dobitnici doprinijeli razvoju i ugledu Subotice, a priznanja će im biti dodijeljena na dan grada Subotice, 1. rujna ove godine.

Još jedan biskup - porijeklom iz naše Biskupije

U nedjelju 20. srpnja u Freiburg im Breisgau, u Njemačkoj, posvećen je za nadbiskupa i metropolitu **Dr. Robert Zollitsch (Zolić)**, koji je rođen 9. kolovoza 1938. godine u Filipovu, danas Bački Gračac. Geslo mu je "In fidei communionem" (U zajedništvu vjere). On je bio kanonik Freiburške nadbiskupije i dugo godina je obnašao visoke dužnosti, između ostalog bio je odgojitelj i personalni referent nadbiskupije. Biskup Zolić želi u svome poslanju naglasiti nove smjernice u svjetlu ove kineske uzrečice: "Kada puše jaki vjetar onda se ne grade zidovi nego vjetrenjače." Ovoj uzrečici želi dati značaj u svome radu. Mnogi su bili jako iznenađeni njegovim imenovanjem. Čestitkama se pridružujemo i mi i molimo za blagoslov u njegovu radu. /Zv/

Hrvatske katoličke Internet stranice (XVIII)

Veritas - Glasnik sv. Antuna www.ver.hr

Potaknuta početkom II. vatikanskoga koncila, Hrvatska provincija sv. Jeronima franjevac konventualaca iz Zagreba pokrenula je 1962. *Glasnik sv. Antuna Padovanskoga*, jedan od prvih katoličkih listova u zemlji nakon II. svjetskoga rata. Uslijed konceptijskih promjena, novine su 1968. promijenile ime u *Veritas*, pod kojim naslovom i danas izlaze. Od 1999. *Veritas* je redovito dostupan svakoga mjeseca i u elektroničkom obliku (www.ver.hr).

Osobnost on-line izdanja ovog katoličkog mjesečnika je što on, premda besplatan, sadržava sve tekstove kao i tiskano izdanje. Na stranici se nalazi i bogata arhiva svih brojeva lista od kada je počeo izlaziti i na Internetu. Nudi se i mogućnost pretrage svih priloga, pojedinih brojeva i godišta. Slobodan web pristup svim člancima iz papirnatoga izdanja rezultat je želje nakladnika da stranica bude "dar i duhovno obogaćenje onima koji se znadu i žele služiti i ovim novim medijem - Internetom", pošto je "istina, začinjena kršćanskom ljubavlju, onakva kakvu je naviještao i sv. Antun, cilj i putokaz svima koji rade ili koji pišu u *Veritasu*", čime se kod čitatelja "širi istina, radost, nada i mir".

Ova stranica može biti posebno interesantna za hrvatske vjernike u Bačkoj. Sv. Antun Padovanski jedan je od svetaca koji se ovdje osobito štuje, što je rezultat franjevačke tradicije, koju su Bunjevci i Šokci donijeli iz Dalmacije, Hercegovine i Bosne, i koju dijele s ostalim Hrvatima iz ovih pokrajina gdje franjevačko dušobrižništvo ima osobito mjesto. /s.b./

Piše: Mato Miloš, OCD

LAICI - DUŠA SVIJETA

"Svaki laik treba da pred svijetom bude svjedok uskrsnuća i života Gospodina Isusa te znak živoga Boga. Svi skupa i svaki sa svoje strane moraju svijet hraniti duhovnim plodovima (usp. Gal 5,22) i u njemu širiti duh kojim su zadahnuti oni siromašni, krotki i mirotvorci koje je Gospodin u Evanđelju proglasio blaženima (usp. Mt 5,3-9). Jednom riječju, "što je duša u tijelu, to neka budu kršćani u svijetu" (LG 38).

Završavamo četvrto poglavlje satorske Konstitucije (LG), s četiri niti koje se međusobno povezuju u jedan zaglavni čvor, a to su: **kristološka, ekleziološka, pneumatološka i otajstvena nit**, kako bi se sačuvala što čvršća osnovna povezanost i usmjerenost. I laici su Crkva. Crkva ima svoju misiju i laici imaju svoje poslanje u Crkvi, a to je Kristovom svjetlošću rasvijetliti sve ljude, navješćujući Evanđelje svakom stvorenju. Cilj laičkog apostolata je Isus Krist, njegovo uskrsnuće i život, njegova poruka i njegovo obećanje. Laici kao članovi Crkve imaju poslanje upravo to objaviti svijetu. U samim laicima kao kršćanicima obnavlja se smrt i uskrsnuće Kristovo, njegov život i njegova osoba. Stoga bi svako drugo objavljivanje Isusa Krista svijetu bilo uzaludno bez objavljivanja svoga kršćanskog bića. Kada laik objavljuje svijetu Isusa Krista, on zapravo objavljuje svoje kršćansko biće. Kršćanski laik nema usne za objavljivanje Isusa Krista, on ima svoje svjedočko biće. On je Božje kraljevstvo, on je Krist, on je ud Isusova Tijela. Kao takav, kršćanski laik je živi znak Boga u čovječanstvu, kao što je to bio Isus. Kršćanski laik je putokaz k središtu svega, središtu svijeta i svega zbivanja u njemu, k središtu živoga Boga. Bog je zajedništvo Trojstva. Crkva je zajednica vjernika. Laici bez zajednice Crkve ne mogu opstati. Zato se u ovom zaglavku četvrtog poglavlja LG ističe komunitarnost laičkog apostolata kao ekleziološki vid pod dogmatskim vidom.

Koncilski otac, biskup **Elchinger**, u trećem poglavlju sheme o Crkvi ističe sveopću dimenziju Božjega naroda, s pitanjem, kako omogućiti da te oznake univerzalnosti i zajedništva Crkve ne

budu kod vjernika shvaćene samo kao juridička formalnost, apstraktnost, nešto neosobno i neživotno u njihovu svjedočenju, navodeći neke današnje uočljive činjenice. Naime, mnogi kršćani, kao i oni koji redovito primaju sakramente, nemaju nikakvog duhovnog iskustva svojeg ucjepljenja (inkorporacije) u otajstvo Crkve. Naprotiv, kaže spomenuti biskup, "oni su duhovni sladokusci, u vjeri traže neku sasvim individualnu sigurnost za svoje spasenje, više skloni egoizmu nego ljubavi, dok se sav zakon sastoji u ljubavi... i u nošenju tereta drugih. Današnji oblici socijalnog života odišu anonimnošću jer su ljudi danas geografski, socijalno i psihološki kao iščupani, neprestano sele. Sve to djeluje na razdaljivanje ljudi, pa i kršćana. Biskupije i župe su prevelike a da bi se u njima moglo provoditi konkretno iskustvo kršćanske zajednice. Više nije moguće prijašnjim institucijama Crkve, npr. starim seoskim župama, krštenike zadržati u krugu kršćanske zajednice, pa ni ljudske. Religiozne sekte dnevice zavode sve veći broj krštenika time što svojim sljedbenicima, a osobito siromašnijima, pružaju lijek protiv očajne osamljenosti i neko iskustvo duhovnog bratstva koje, kako sami kažu, u životu svoje Crkve nisu našli. Sociološki pokreti današnje civilizacije gaje u svom krilu iskustvo profanog zajedništva (profesionalnog, političkog, kulturnog, zabavnog). To je iskustvo mnogo konkretnije i bogatije nego na sastancima kršćana. Što da radimo? Te činjenice ... zahtijevaju da se prije nego što se dođe do iskustva zajedništva vjere, ljubavi i bogoštovlja s cijelom Crkvom pokuša... s dubljim osobnim iskustvom kršćanskog zajedništva u manjim i malim zajednicama bilo kakve naravi... Takva iskustva iziskuju sami unutarnji pokreti kršćanskih kreposti, to jest vjere i ljubavi. Vjera i bratska ljubav teže k eklezijalnom izrazu po međusobnim odnosima. Još više takva iskustva traže sakramenti, a napose Euharistija. Inkorporacija u Crkvu ostaje i ostat će uvijek apstraktna, individualistička ili samo pravna, ako se kršćani ne budu među sobom bratski ophodili uz pomoć takvih konkretnih zajednica i doživljavali zajedništvo u vjeri, ufanju, ljubavi, zahvaljivanju i, ko-

načno, u apostolatu... Nema apostolata pa ni individualnog koji se ne bi temeljio u takvom zajedničkom životu duša u vjeri, srdaca u bratskoj ljubavi, nastojanja oko svetosti po duhovnim žrtvama, koje treba u Euharistiji prikazati. Konačno, nema apostolata koji ne bi bio izjarivanje evanđeoske ljubavi iz revnih zajednica, koje teže za savršenošću" (Dogmatska Konstitucija o Crkvi - Lumen gentium, 2., FTI, Zagreb, 1981, str. 554-555). Završni tekst četvrtog poglavlja LG je kratak i jasan. On kaže: Svi skupa i svaki sa svoje strane moraju svijet hraniti duhovnim plodovima. Ovo, svi skupa, jasnije označava komunitarni vid o čemu gore navedeni tekst biskupa Elchingera jasno govori. Koji su to plodovi kojima laici trebaju hraniti svijet? To su plodovi Duha: **ljubav, radost, mir, strpljivost, blagost, vjernost, krotkost, uzdržljivost** (usp. Gal 5,22). A što znači biti "duša svijeta" Sabor objašnjava navodeći tekst iz pisma Diognetu: "Što je duša u tijelu, to su kršćani u svijetu. Duša je razlivena po svim udovima tijela, kršćani su rasuti po svim gradovima svijeta. Duša, doduše, stanuje u tijelu, ali nije od tijela, i kršćani žive u svijetu, ali nisu od svijeta. Nevidljiva duša je u vidljivom tijelu, i kršćani su vidljivi u svijetu, ali je nevidljiva njihova čestitost. Tijelo mrzi i progoni dušu a da mu ona ne nanosi nepravde, nego samo što mu brani nedopuštene užitke; i kršćane mrzi svijet, a da mu oni nikakve nepravde ne nanose, nego samo zato što se protive nedopuštenim užicima. Duša ljubi tijelo, koje je mrzi, i kršćani svoje mrzitelje ljube. Duša je zatvorena u tijelu, ali ona drži tijelo na okupu, i kršćani su u svijetu kao u pritvoru, ali oni drže svijet na okupu. Neumrla duša stanuje u smrtnom šatoru, i kršćani putuju u raspadljivim oblicima svijeta iščekujući nebesku neraspadljivost. Duša postom i suzdržljivošću od pića biva bolja, i kršćani, dnevno progonjeni, sve se više množe. Bog ih je postavio na tako odgovorno mjesto s kojeg ne smiju pobjeći". U ovom citiranom odlomku iz pisma Diognetu, kaže se što su kršćani u svijetu. Sabor je svjestan da laici ne pružaju uvijek idealnu sliku kršćanina, stoga ih potiče da takvi budu, jer svijet bez takve idealne slike kršćanina ne može živjeti u odnosu Kristova spasenja i Kristove slobode. Ideal je tu i k njemu se teži. Koliko ćemo uspjeti u tome zavisi od našeg rada i milosti Božje koja nikada ne nedostaje onomu tko želi rasti u Kristu i njegovu Duhu za opće dobro Crkve.

Dužijanca 2003.

Bogu hvala i kad malo rodi

Blagoslov žita na njivi u Tavankutu

Obnovljen stari običaj "priskakanja vatre"

Risari se ove godine nisu nakosili ...

a žito se ipak čistilo za svečanu zahvalu

Okrugli stol posvećen slamarkama u Tavankutu i slika sa Kolonije

Jedna od slika "Otajstva Krunice" Ane Milodanović u Likovnom susretu

Nakon književne večeri članovi org. odbora sa slavljenicama Anom i Đulom Milodanović (prva i četvrta slijeva) u Starom Žedniku

Dobitnici "Antušove nagrade" s mr. A. Kopilovićem

Ministar vjera Vojislav Milovanović s pratnjom razgleda ovogodišnju krunu

Svečani prijem u Domu biskupije

Brojna publika uživala je u folklornoj večeri

I ove godine izabrani su "najlipči" parovi dužijance

Župnik A. Anišić i bandaš i bandašica željeli su se slikati ispred novog krova

Domaći biskup Pénzes s dragim gostom na euharistijskom slavlju

Nadbiskup Hočevar blagoslivlja šture ali drage nam klasove ovogodišnje žetve

Dio vjerničkog mnoštva na misi zahvalnici

I djeca su se radovala blagoslovljenim klasovima

Starog Žednika

Tavankuta

Bajmoka

Đurđina

**BANDAŠI
I
BANDAŠICE
DUŽIJANCE
2003.
IZ ...**

Sombora

Ljutova

Svetozara Miletića

Male Bosne

Katedralni župnik ispratio je bandaše i bandašice - "male i velike"

Ugledni gosti na putu prema glavnom gradskom trgu

Gosti iz R. Hrvatske u svečanoj povorci

Djeca i mladi ponosno i radosno su sudjelovali u najdivnijem i najbogatijem običaju svoga naroda

Oni su dobili najviše pljeska

Najsvečaniji i najdirljiviji čin na kraju povorke

Nezaobilazni čin novije dužijance je posjet grobu prisvitlog Blaška Rajića

Dvorište je bilo premalo za bandašicino kolo

Mlada misa vlč. Gorana Vilova

Koliko nam se god činilo da Gospodin nedovoljno poziva radnike u svoju žetvu, On to ipak čini po Njegovoj svetoj volji i ne možemo reći da nema onih koji su pozvani Gospodina izbliza slijediti! Poziva ima, ali je odaziva malo! Trebamo moliti žarče Duha Svetoga da osnaži pozvane kako bi imali snage odgovoriti pozitivno na Njegov poziv!

Takvom se Nebeskom pozivu pozitivno odazvao ovogodišnji mladomisnik vlč. Goran Vilov. On je rođen u Subotici 17. ožujka 1978. godine od oca Ivana i majke Marije rođ. Tumbas. Njima je Gospodin podario, osim Gorana, njegova starijeg brata Zorana. Goranov se život ni u čemu nije razlikovao od drugih: pohađao je školu, marljivo učio, igrao folklor u HKC "Bunjevačko kolo", svirao gitaru, rolao, veselio se životu... I baš takvoga je Gospodin zavolio i odabrao za svećenika. Goran Mu se odazvao, te 1996. godine započeo u Zagrebu kod otaca isusovaca studij filozofije i teologije, kako već predviđa bogoslovna formacija. Ondje je 2. srpnja ove godine i diplomirao. Na blagdan sv. Petra i Pavla, mjesni ga je ordinarij mons. Ivan Péntzes zaredio za svećenika.

Svoju je Mladu misu 20. srpnja vlč. Goran proslavio u župnoj crkvi Isusova Uskrsnuća u Subotici, gdje je duhovno rastao. Mladom misi je prethodila trodnevica. Prvu večer trodnevnice, u četvrtak 17. srpnja, vlč. Goran je pod svetom misom koju je predvodio vlč. Marinko Stantić, svjedočio o svome zvanju. Drugoga dana trodnevnice uslijedila je prigodna meditacija. Meditaciju "Poziv", koju je napisao o. Mihály Széntmártoni, isusovac Novosađanin u Rimu, čitali su Mirjana Horvacki, Ivana Šokčić i Stanislav Prčić. Sama meditacija bila je popraćena duhovnim pjesmama. Posljednju večer trodnevnice mladomisnik Goran je predvodio svečanu molitvu Časoslova koju je bitno uljepšao svojim krasnim pjevanjem župni zbor ove župe.

Sam dan Mlade mise bio je iznimno svečan. Sveto misno slavlje započelo je roditeljskim blagoslovom na župi, te ulaznom procesijom u crkvu. Već po samom ulasku, župni zbor, predvođen Miroslavom Stantićem, otpjevao Pozdrav mladomisniku. Uslijedio je recital u kojemu su mladi u narodnim nošnjama pročitali pjesme koje je svojevremeno napisao sam mladomisnik. "Dragi Gorane! Pozvan si za svećenika trećeg tisućljeća. Čovjek trećeg tisućljeća treba svjedoke poput Ivana Pavla II., bl. kardinala Stepinca, biskupa Budanovića i tolikih koji su prije tebe sijali sjeme Božje riječi ovim gradom i našom dragom bačkom ravnicom. Voli svoj narod i svoje male ljude koji često nemaju nikoga osim svećenika" - tim je i drugim riječima, nakon recitala, župnik mons. Bela Stantić pozdravio mladomisnika. Tako je počela sveta misa na kojoj je sudjelovalo više od 30 svećenika i 5 đakona. Prvo je čitanje čitao Zvonimir Kujundžić na hrvatskome jeziku, dok je drugo čitanje na mađarskom jeziku pročitao Borisz Cékus. Đakon vlč. Mirko Štefković otpjevao je evanđelje na oba jezika. Mladomisnikova je želja bila da na njegovoj Mladom misi propovijeda o. Mato Anić, isusovac iz Beograda koji je bio dvije godine i Goranov odgojitelj na bogosloviji u Zagrebu. "Kad Isus bira i poziva čini to iz samo njemu znanih razloga - istaknuo je u propovijedi o. Anić te zapitao - Što bi bila prvotna zadaća današnjeg svećenika? Dva vjerojatno najveća duhovna lika našega vremena, Majka Terezija i papa Ivan Pavao II. rekoše da svećenik treba biti prvenstveno učitelj molitve /.../ Dragi Gorane! Možda ovo zvuči pomalo subjektivno. Ipak, želio bih da se i sam tako osvjedočiš pa da

u Edenski vrt na susret s Gospodinom povedeš stado koje će ti Gospodin povjeriti, pomažući im biti najmanji, jer takvih je kraljevstvo nebesko."

Na samoj misi, mladi u narodnim nošnjama i s. Leonija, prinijeli su darove, simbole koje jedan svećenik koristi u svome svećeničkom životu: pored euharistijskih simbola, prinijeni su i štola, Biblija, Katekizam Katoličke Crkve, bolesničko ulje, blagoslovljena voda, te Časoslov.

Za vrijeme pričesti blizanci Ivo i Marija Šokčić, odjeveni u narodnu nošnju, odrecitali su dvije pjesme Kate Ivanković: Pozdrav mladomisniku i Poziv. Nakon pričesti uslijedile su čestitke u ime djece, ministranata, mladih, u ime vjernika Mađara, u ime Pastoralnog vijeća te u ime obitelji. Svi oni, uručili su mladomisniku i svoje darove. Na svemu tome zahvalio se i prigodnim riječima sam mladomisnik: "Budući da Bog stoji prije svega, Njemu najprije zahvaljujem za dar života, dar svete vjere i dar duhovnog zvanja." U okviru svoga pozdrava, mladomisnik je pozdravio i svoje goste iz Zagreba: o. Stipu Balatinca, o. Ivana Antunovića - svoje poglavare, te svoju subraću i kolege mladomisnike o. Tomislava Čurića i vlč. Ivana Kovača, svećenika mostarsko-duvanjske biskupije. Svome propovjedniku o. Aniću mladomisnik je darovao sliku salaša, rad župljanke, umjetnice Ruže Tumbas. Zahvalio je i obitelji Tikvicki za albu koju su mu oni šlingom izradili i darovali.

Nakon misnoga slavlja svi okupljeni primili su mladomisnički blagoslov. Slavlje je nastavljeno u dvorištu župnog ureda gdje su svi vjernici bili počašćeni, a svečana večera, na kojoj je sudjelovao i biskup Ivan, bila je u HKC "Bunjevačko kolo".

Mnogi vjernici koji su sudjelovali u ovom misnom slavlju nisu mogli sakriti svoju radost i oduševljenje koje su doživjeli na ovoj Mladom misi. Stoga, molimo Gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju, kako bismo češće imali prilike veseliti se Mladim misama, a ujedno ne oskudijevati sa svećeničkim i redovničkim zvanjima. Mnogo može žarka molitva pravednika! Svaki je pojedini vjernik pozvan i odgovoran pred Bogom moliti za svoje pastire. Neka Gospodin blagoslovi svakog onog mladića i djevojku koje On poziva u svoju žetvu, te pošalje Duha Hrabrosti da se spremno odazovu na Njegov poziv! "Sveta Marijo, moli svoga Sina, da nam Isus dade dobrih svećenika! Svećenika, Majko, svojoj Crkvi daj, koji će nas, Majko, voditi u Raj."

Marinko Stantić

Svećeničko ređenje i mlada misa Zoltána Varge

"Posveti ih u istini!"

Župna zajednica u Mužlji, predgrađu Zrenjanina, doživjela 31. svibnja 2003. godine došad neviđeno slavlje. Po prvi puta u svojoj povijesti doživjela je svećeničko ređenje u svojoj župnoj crkvi. Toga dana je zrenjaninski biskup László Huzsvár zaredio za svećenika o. Zoltána Vargu, salezijanca. Uz mnoštvo vjernika u ovom jedinstvenom događaju sudjelovali su i beogradski nadbiskup i metropolita mons. Stanislav Hočevar, slovenski salezijanski inspektor Lojze Dobravec, mađarski salezijanski provincijal József Havasi, rakovnički ravnatelj Janez Potočnik te salezijanska mu subraća o. Stanko, o. Stojan i o. Janez, naddekan István Bóth i drugih brojni svećenici.

Poslije svete pričesti nazočne je pozdravio novozaređeni svećenik: "Danas moje srce ispunja radost, zahvalnost i hvala.

Svećenička slavlja

U ovom času su sa mnom nazočni gotovo svi u ovoj našoj divnoj, Mariji posvećenoj crkvi, koji su me pratili na mom putu do svećeništva bilo molitvom, poticanjem ili primjerom. Svima od srca zahvaljujem."

Sljedila je prigodna akademija u čast novozaređenog svećenika u kojoj su sudjelovali udruženi zbor dječaka iz katoličkog internata "Emaus" u Mužlji, djevojke iz zrenjaninskog sestrinskog internata i mužljanska omladina zbora "Shalom". Prigodne stihove recitirali su **Péter Angélik**a i **Sárkány Zoltán**, a **Gizella Sándor** je prisutnima predstavila mladomisnikov životni put. Slavlje je završilo mladomisničkim blagoslovom i pjevanjem papinske i mađarske himne.

Sljedećeg dana Zoltan je slavio svoju Mladu misu. Bila je to treća Mlada misa u povijesti Mužlje. Ovdje su slavili svoju mladu misu sad već pokojni svećenici **Borbély Ferenc** i **Csordás József**. Propovjednici su bili salezijanci **Stojan Kalapiš** i **Srečko Golob**. Prvi je tumačio na Zolijevom materinjem jeziku njegovo geslo: "Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta!" Otac Srečko, koji je dugo godina radio kao duhovni pastir u ovim krajevima, je govorio i na slovenskom, jer su ovdje bili mnogi gosti iz Slovenije, koja je mladomisniku postala takoreći druga domovina: gdje su ga svi cijenili i gdje je već ozbiljno i uspješno pomagao na župi Ig, a i u jednom divnom poduhvatu rada sa napuštenom omladinom po ljubljanskim predgrađima. S velikom zahvalnošću su brojni vjernici i gosti primili mladomisnikov blagoslov.

Janez Jelen

"ZNAM KOME SAM POVJEROVAO"

U najstarijoj subotičkoj crkvi svetoga Mihovila pri Franjevačkom samostanu, ili kako je svi Subotičani znaju "Staroj crkvi", svoj zlatni svećenički jubilej proslavio je 3. kolovoza otac **Ivan Holetić**.

Prije 50 godina odvažno je krenuo na služenje vjernom puku s potpunim povjerenjem u Gospodina u haljini svetoga Franje. Uzeo je geslo "Znam kome sam povjerovao" koje do danas svojim životom potvrđuje.

Zlatomisničko slavlje svečar je započeo zahvalnom svetom misom u 8,30 sati. Nakon svečane procesije svečara je pozdravio ministrant **Zoran Andrašić** u ime svih ministranata, ali i okupljenih vjernika. Dvoje najmlađih ministranata **Timea** i **Kristian** svečaru su uručili cvijeće i dar koji su mu pripremili ministranti - zajedničku fotografiju. Svetu je misu svečar slavio uz svoju subraču **o. Leopolda Rohmesa** iz Beograda koji je i propovijedao i **o. Zoltána**, gvardijana, **o. Marijana**, vikara, te **o. Amata** i **vlč. Josipa** iz subotičkog samostana. Slavlje je uzveličao katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem sestre **Mirjam** i uz pratnju orgulja za kojima je bio mladi orguljaš **Sándor Kádár**.

Propovjednik je naglasio da je **o. Ivan** od Gospodina primio dva izuzetna dara: nadahnute propovijedi i sklonost ka glazbi. Usprkos lijepim godinama (rođen je u Mačkovcu kraj Čakovca 26. 03. 1927.) i danas njegove propovijedi oduševljavaju Božji puk, a čujete li samostanskim hodnikom pjesmu, i prije no što vidite tko dolazi, možete biti sigurni da je to **o. Ivan**.

Ministranti i mladi u bunjevačkim nošnjama prinijeli su na oltar darove.

Nakon pričesti, svečaru su se obratili i članovi Franjevačkog svjetovnog reda i predali mu dar, sliku od slame i pjesmu koju je odrecitirala autorica **Đula Milodanović**. Sveta Misa je završila iskrenom zahvalom Gospodinu uz

"Tebe Boga hvalimo" i svečani blagoslov zlatomisnika.

Slavlje se nastavilo u samostanskoj blagovaonici gdje je svečanom objedu prisustvovao i subotički biskup **János Péntzes**, potpredsjednik SO Subotica **mr. Bela Tonković** kao i veći broj svećenika, časnih sestara, te gostiju iz Čakovca, Virovitice, Beograda i Zemuna, mjesta u kojima je **o. Ivan** službovao.

Neka Gospodin svojim blagoslovom, a Njegova Majka i sveti Franjo svojim zagovorom prate našeg svečara i u buduće, na radost svih s kojima dijeli svoje dane! Dao Gospodin da u dobrom zdravlju, svježeg duha naš zlatomisnik dočeka i svoj dijamantni jubilej.

Gordana Gabrić

DIJAMANTNA MISA O. ANTE STANTIĆA

U crkvi Uznesenja BDM u Remetama u Zagrebu, 6. srpnja 2003. godine, proslavio je 60. obljetnicu svećeništva karmelićanin **o. Ante Stantić**. Na misi su sudjelovali **o. Zdenko Križić**, generalni vikar karmelićanskog Reda, **o. Anastasio Rogero**, predstavnik pitomaca onih generacija odgojnoga zavoda "Teresianum" koje je u svoje vrijeme odgajao **o. Stantić**, **dr. Stanko Vitković**, **fra. Josip Šimić**, vicepostulator kauze Sluge Božjega **o. Ante Antića** i brojna subraća, a propovijedao je **o. Jakov Mamić**, provincijal Hrvatske karmelske provincije sv. Oca Josipa.

Radost slavlja s "dijamantnim misnikom" podijelili su i njegovi prijatelji i znanci, među kojima su bili nazočni i prijatelji iz školskih klupa **dr. Ante Sekulić** i **dr. Mate Brčić Kostić** sa svojim sinovima.

Slavljenik je na koncu mise zahvalio Bogu za zdravlje, snagu i sve milosti primljene tijekom 60-godišnjeg svećeničkog djelovanja, a suslaviteljima, subraći, prijateljima i vjernicima za molitvenu i svaku drugu podršku koju su mu tijekom svih tih godina iskazivali.

O. Ante Stantić je rođen 4. ožujka 1919. godine u Đurđinu kao peto dijete **Šime Stantića** i **Gize rođ. Dulić**, koji su rodili devetero djece. Pučku školu završio je u Subotici, a gimnaziju u Subotici i Somboru.

Izabravši svećenički i redovnički poziv završava karmelićanski novicijat u Czeerni u Poljskoj, gdje 1938. polaže Prve zavjete. Potom u Wadowicama u Poljskoj i Trevisu u Italiji završava filozofski studij, a na "Teresianimu" u Rimu diplomira i magistrira teologiju. Na "Gregoriani" u Rimu postiže doktorat iz crkvene povijesti.

Vršio je vrlo brojne službe unutar karmelićanskoga reda u Hrvatskoj i svijetu. Bio je poglavar karmelićanske zajednice u Haifi, u Svetoj zemlji, potom vikar u glavnoj kući Reda na Gori Karmelu, potom vicerektor i rektor Međunarodnog odgojnog zavoda u Rimu te profesor crkvene povijesti na Papinskom teološkom fakultetu "Teresianum" u Rimu.

U domovinu se vratio godine 1963. i tada započinje raditi na podizanju karmelićanskoga reda u Hrvatskoj, zajedno s **o. Ivanom Keravinom**, **o. Ladislavom Markovićem** i **o. Vilkom Dorotićem**. I u Hrvatskoj je obnašao mnoge odgovorne dužnosti. Održao je brojne duhovne vježbe. Objavio je na hrvatskom jeziku knjigu "Karmelićani" i nekoliko knjiga o **o. Gerardu Tomi Stantiću**, karmelićaninu iz Bačke, budući da je zadnjih desetljeća obnašao službu vicepostulatora u njegovoj "kauzi". Bio je i "peritus" u kauzama Slugu Božjih **o. Vendelina Vošnjaka** i **o. Ante Antića**. /GK/

Razgovor s mladomisnikom vlč. Goranom Vilovom

Želim otkrivati lijepo lice Božje ljudima!

ZVONIK: Sada kada je prošlo ređenje, Mlada misa, kada je sve iza nas, kakav je dojam na tebe ostavila Mlada misa i događaji koji su joj prethodili? Jesi li zadovoljan organizacijom? Što ti je bilo najljepše?

□ **VLČ. Goran:** Lijepi su dojmovi nakon Mlade mise. Kada sagledam sve segmente Mlade mise - cijelu organizaciju, nastup djece i mladih u nošnjama, nastup našeg zbora te čestitke i želje pojedinih skupina vezane za budući svećenički život - vrlo sam sretan i Bogu zahvalan! Nije subjektivno, ali je ipak subjektivno: malo koji mladomisnik može se tako pohvaliti kao ja! :) Najljepše mi je bilo doživjeti podršku koju su mi iskazali mili i dragi koji su došli na Mladu mi misu.

ZVONIK: Ljudi su doista prezadovoljni. Ostavio si vrlo upečatljiv dojam. Dakle, prvi kontakt s vjernicima je pozitivan. Možeš li predvidjeti kakav će biti Tvoj rad s ljudima?

□ **VLČ. Goran:** Predmnijevam da će moj rad s ljudima biti tipičan za jednoga župnika. Dakle, radit ću sa svima: s djecom, mladima, ministrantima, obiteljima i starijima i s bolesnima. Polje rada je iznimno veliko. Izazov je to: otkrivati lijepo lice Božje ljudima! Lijepo je to i vrlo milosno!

ZVONIK: Ljudi te žele vedroga, nasmijanoga, veselog, svetog svećenika. Mnogi mole za Tebe. Kakve uspomene носиš sa župe na kojoj si "odnjihan"?

□ **VLČ. Goran:** Drage su to uspomene. Posebno mi je drago da se često molilo i moli za duhovna zvanja. Tko zna čiji sam ja plod molitava?! Vjerojatno molitava vjernika ove župe. U divnoj uspomeni ostat će mi naša živa župa, puna života; župa u kojoj se pažnja iskazuje vjernicima raznih skupina. Samo takva župa ima budućnost!

ZVONIK: Ovi te ljudi žele vidjeti i češće. Hoćeš li navraćati k njima?

□ **VLČ. Goran:** Razumijem njihovu želju. Međutim, treba imati razumijevanja i za to da ja sada "pripadam" ipak nekome drugome, konkretno vjernicima Malog Idoša. Naravno, prema mogućnostima rado ću se svraćati "doma", vjernicima svoje župe Isusova Uskrsnuća!

ZVONIK: Kakav duhovni program preporučaš vjernicima i koja bi tvoja poruka njima bila?

□ **VLČ. Goran:** Preporučam za početak minimum za jednog kršćanina: mjesečna sv. ispovijed i pohađanje nedjeljne sv. mise te zapovijedanim blagdanima. Za sve drugo neka svatko osluškuje Božji glas koji mu govori u srcu gdje i kako se uključiti u okviru života župe.

Još samo za kraj: HVALA svima još jedanput za sve! Nekog sam uvjerenja da nećemo trebati čekati opet kojih dvadesetak godina za idućeg mladomisnika. Ima i momaka i djevojaka u našoj župi koje razmišljaju odazvati se Gospodinu u duhovnom zvanju. Poduprimo ih svojim molitvama! To im je trenutno možda najpotrebnije!

Razgovarao: Marinko Stantić

Kako je Goran postao svećenik

Na kraju osnovne škole moj župnik **mons. Bela Stantić** me upitao želim li poći u sjemenište. Župnik, kod kojega odmalena idem na vjeronauk i koji me stoga dobro poznaje, mislio je da je sjemenište pravo mjesto za mene. No ja sam drugačije mislio. Rekao sam mu: "Velečasni, ja sam već odlučio - poći ću u strojarsku školu!" Onaj koji pođe u sjemenište ima namjeru postati svećenikom. Ja nisam htio ići za svećenika - to je rad s ljudima, a ja nisam bio osoba za to, mene takva djelatnost nije privlačila. I ja sam zaista pošao u strojarsku školu.

Međutim, tokom srednje škole je došlo do određenih promjena - ja sam se mijenjao, svaki dan sve više i više i na koncu meni se od svega najviše dopala djelatnost s ljudima. Ja sam htio nešto za njih raditi jer sam zavolio ljude. Što je utjecalo ponajviše na tu moju promjenu tokom srednje škole?

FILM koji sam pogledao. Bio je to film o sv. Franji. Jako sam zavolio sv. Franju nakon tog filma. Oduševio sam se njegovom osobom.

ZUPNIK. On me tijekom srednje škole znao više puta pitati nisam li promijenio svoje mišljenje glede sjemeništa. No, ja sam ustrajao u svome: ne, u sjemenište neću ići, jer jednostavno, tamo meni nije mjesto. A onda je na jednom vjeronauku za omladinu koji sam pohađao rekao nama mladima nešto predivno: bio je to govor o Duhu Svetom i njegovim poticajima, o potrebi da naše srce bude otvoreno za njegove poticaje, da mu svaki dan možemo reći: Govori Gospodine, sluga tvoj sluša!

Meni je ta misao oduševila srce i nastojao sam biti vazda otvorena srca pred poticajima Duha Svetoga.

KNJIGE. Znao sam da dobra knjiga može biti čovjeku dobar prijatelj. Pod ruke su mi došle predivne knjige koje su me upoznale s nečim jako vrijednim za mene kršćanina: kako ljubiti svoga Boga i svoje bližnje. Prema tim načelima nastojao sam i ja preurediti svoj život i vazda biti tu za druge.

KRAJ SREDNJE ŠKOLE - Na početku posljednjeg razreda srednje škole rekao sam dragom Bogu da mi progovori barem na kraju ovog posljednjeg razreda - što želi od mene u budućnosti. Meni se svidio strojarski posao, ali, kako rekoh došao sam do spoznaje da se ipak više želim baviti ljudima. I, ON me pozvao. Bog mi je vrlo jasno pokazao da ću tek u svećeničkom zvanju moći ljubiti svoje bližnje na najbolji mogući način. A ja sam tad rekao mojem Gospodinu: "Gospodine, darovao si mi ovaj život koji imam i postavio me na zemlju da izvršim jedan određen zadatak a koji se nalazi u planu koji ti imaš za nas ljude. I ja ti iz zahvalnosti za tvoj dar - moj život - radosno predajem svaki trenutak tog svog života služeći tako samo tebi i to u braći ljudima."

Uređuje: Katarina Čeliković

HVALA za svako dobro jutro HVALA za svaki novi dan

Iako je još ljeto i odmor u pravom smislu, dakle nema škole, nema većih obveza, Zvončići su sudjelovali u mnogim kulturnim priredbama ovoga školskog raspusta (ferija). U svim župama proslavljene su Prve pričesti, u nekim je obiteljima bilo krizmanika, bila su proštenja, hodočašća i ona najveća zahvala - DUŽIJANCA. Ovoga puta nećemo objaviti jako puno fotografija ali moramo reći da su najviše pljeska i simpatija dobili upravo oni najmanji sudionici subotičke dužijance. U svim folklornim društvima je bilo mnogo djece u narodnim nošnjama pa se odrasli ne moraju bojati da neće imati tko čuvati naše običaje...

Dragi Zvončići, shvatili ste sigurno da HVALA možemo izreći ne samo riječju već i nekim ČINOM, GESTOM. Možete svoju zahvalnost i pokazati a ne samo reći. Tako smo svoju zahvalnost Bogu koji je nas stvorio i sve što nas okružuje

pokazali svojim sudjelovanjem u svemu prije nabrojanom. Ali, VAŽNO je ipak GLASNO izgovoriti riječ HVALA koja raduje onoga komu je upućena. Treba reći HVALA ljudima - svojim najbližima i onima s kojima se susrećemo, ali najčešće dragom Bogu. Hvala je i molitva. Zato su na početku napisana dva stiha iz pjesme HVALA koju pjevamo u crkvi. Hvala dragom Bogu za svaki dan, za roditelje, prijatelje, za one koji me ne vole, za cvijeće i glazbu, za zdravlje, ali i za kušnje... ZA SVE!

Pripremite se i za nove dane i unaprijed zahvalite Bogu što će vas čuvati svakoga dana života.

Zvončica

Aktivna djeca u Svetozaru Miletiću

Prva sv. Pričest za šesnaestero djece (devet Mađara i 7 Hrvata) u Svetozaru Miletiću slavljen je 1. lipnja. Za ovaj dan djeca su se marljivo pripremala.

Svečano je proslavljen blagdan sv. Antuna Padovanskog 13. lipnja. Svetu misu predvodio je vlč. Árpád Pásztor iz Telečke zajedno s o. Bernardom Vizme-gom, karmelićaninom iz Sombora, te mjesnim župnikom Antalom Egedijem. Na kraju mise blagoslovljena su djeca i ljljani, a István Nemeshemi otkrio je spomen ploču u povodu 1000 godina kršćanstva kod Mađara. Prigodom ovoga slavlja upriličen je bogat kulturno - umjetnički program kojega su priredila vjeronaučna djeca, školski zbor "Silvester Hajnal", HKUD "Knezi Stipan - Šimeta", KUD "Németh László" i KUD "Lemeš".

A u Stanišiću je Prva sv. pričest, za devetero djece (osam Mađara i 1 Hrvatica), bila 15. lipnja. Svojim je nastupom župni dječji zbor uljepšao ovaj sveti čin.

Lucija Tošaki

ZVONČICI NA MISI

10. 08.
- 19. NEDJELJA KROZ GODINU
Iv 6,41-51

ISUS JE KRUH ŽIVOTA.

Bez kruha ne možemo živjeti. Također ni vječnoga života nema bez Isusa - kruha Života! Moramo često pristupati Euharistiji, čista srca.

17. 08.
- 20. NEDJELJA KROZ GODINU
Iv 6,51-58

Onaj tko jede kruh Života živjet će uvijek. Kako je važno zapamtiti: "... ako ne jedete tijela Sina čovječjega, i ne pijete krvi njegove nemate života u sebi". Ne propustite se pričestiti na sv. misi.

24. 08.
- 21. NEDJELJA KROZ GODINU
Iv 6,60-69

Zvončići dragi, dovoljno je samo vjerovati Isusu. Samo po njemu možemo doći u raj i vječno živjeti. A on zna da ima i onih koji mu ne vjeruju i koji ga svakodnevno izdaju.

31. 08.
- 22. NEDJELJA KROZ GODINU
Mk 7,1-8.14-15.21-23

Često molimo Gospodina: ČISTO SRCE DAJ MI, GOSPODINE, I OBNOVI SVOG DUHA U MENI! Mnogi vole izvana igledati lijepi i dobri a u sebi loše misle. A važno je u srcu imati dobrotu.

7. 09.
- 23. NEDJELJA KROZ GODINU
Mk 7,31-37

Isus ozdravlja mucavca riječima: "Effata!" (što znači "Otvori se!"). Svi su mu se divili. Sjećate se, i na krštenju svećenik moli za dar govora nad krštenikom?

Ispriika

Zabunom je u prošlom broju objavljeno da je fotografije sa Zlatne harfe napravila Jelena Piuković. Trebalo je pisati da je fotografirala ANTONIJA PIUKOVIĆ.

Ispričavamo se zbog ove greške.

IZLET U SOMBOR

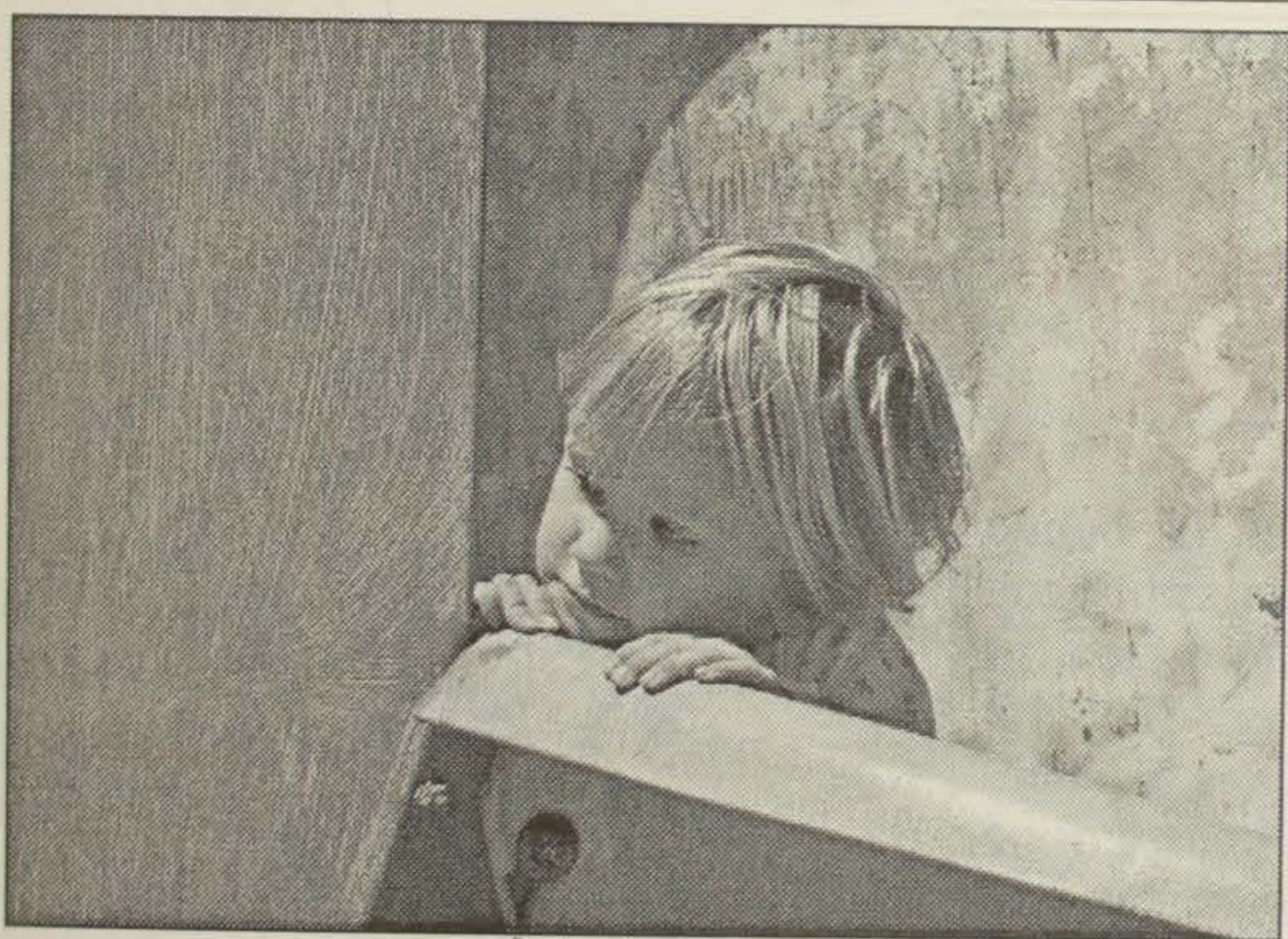
Tijekom korizme, mi djeca iz župe sv. Jurja odricali smo se slatkiša i drugih sitnica i štedjeli novac za izlet. Ovoj akciji su se pridružili i naši roditelji i naš župnik vlč. István Dobai.

Na kraju školske i vjeronaučne godine, 23. 06. 2003., ostvarili smo naš plan, te pošli na izlet u Sombor. Išlo nas je dvadesetak, a vodile su nas s. Blaženka i Zlata. Do Sombora smo putovali vlakom. U Somboru smo posjetili crkvu Presvetog Trojstva i pogledali izložbu otajstava krunice, koja nam se svima dopala. Zatim smo posjetili karmelsku crkvu i bili na grobu sluge Božjega o. Gerarda Stantića. Posjetili smo i pravoslavnu crkvu.

No, najviše vremena smo proveli u župi sv. Križa koja nas je veoma lijepo ugostila. Dok nam je župnik vlč. Lazar Novaković dao sve da nam bude lijepo, Saša je napravio izvrstan i bogat roštilj. Mi smo se zabavljali na divnim terenima oko kuće i crkve. Igrali smo odbojku, nogomet, između dvije vatre, tenis i pikado. Igri i šali nije bilo kraja, ali vrijeme je brzo prošlo i morali smo krenuti kući.

U Somboru smo se divno proveli. Upoznali smo nove prijatelje s kojima smo se družili. Žao nam je što dan nije trajao duže i nadamo se da će se ovako lijepo druženje ponoviti.

Maja Pančić

RODA

Roda vam je ptica
koja zna da stoji
na samo jednoj nozi
dok žabice broji.

Zbilja čudne stvari
ona zna da radi
pa i gnijezdo svoje
na dimnjaku gradi.

Još ću vam reći
nešto o toj rodi:
čim malo zahladi
topli kraj joj godi.

Zato svake jeseni
na put dugi kreće
i svima nama javlja:
"Stižem u proljeće..."

Nedeljka A. Šarčević

Pismo iz Valjeva

Judita je mala djevojčica iz Poljske koja s četvero braće i sestara i roditeljima živi već dvije godine u Valjevu. Pohađa 1. razred osnovne škole Sv. Nikolaj Velimirović u Valjevu. Jako je radoznala, živa, ponekada možda malo zatvorena u sebe, bolje reći zamišljena. Odlična je učenica i pohađa vjeronauk u školi, s ostalim pravoslavnim drugaricama i drugarima iz razreda. Evo njenog školskog rada koji bih želio da pažljivo pročitate.

ZAŠTO VOLIM VERONAUKU

JA VOLIM NAJVIŠE UČITELJICU. JA NE VOLIM DA NA ČASOVIMA VERONAUKE DECA VRIŠTE, PRIČAJU KADA VI PRIČATE, A JA HOĆU NEŠTO DA ČUJEM. SVIĐA MI SE ISTO DA IDEMO NA VERONAUKU I IMA PUNO DECE. SVIĐA MI SE DA NA VERONAUICI CRTAMO. MENI SE SVIĐA KADA VI PRIČATE O NEKIM SVECIMA. JA BIH HTELA DA IDEMO U CRKVVU TAMO GDE JA UVEK IDEM U SUBOTU I PONEKAD U NEDELJU. TAMO MI ŽIVI SVEŠTENIK, ON JE IZ KRANJA, A TO JE GRAD U SLOVENIJI. ON SE ZOVE DRAGO. JA GA PUNO VOLIM. I NAJVIŠE VOLIM DA IDEM U CRKVVU SA MOJOM BRAĆOM I RODITELJIMA. NE VOLIM KAD DECA NE VOLE UŽINU, BACAJU A NE STAVE U TORBU ILI DONESU DRUGOJ DECI. JA NAJVIŠE VOLIM ISUSA HRISTA, I SVE LJUDE. ISTO VOLIM SVOJU BRAĆU I RODITELJE.

(Ovaj školski rad je napisan ćirilicom, velikim slovima, a za njega je od učiteljice dobila odličnu ocjenu.)

Nadam se da ste pažljivo pročitali riječ po riječ u tom kratkom sastavu. Tvrdim da to nije jedan od mnogobrojnih radova kakve pišu djeca danas širom svijeta. U njemu se jasno vidi njen odgoj u kršćanskom duhu.

Bog mi je dao da sam župnik i prezbiter, njoj i njenoj obitelji. Jako dobro poznajem njen duhovni odgoj i uopće odgoj za život, što sve ona prije svega dobiva u svojoj kući od roditelja, subraće i sestara, u Crkvi i u neokatekumenskoj zajednici.

U svim pustinjama smrti, grijeha, kriza ovakav tekst je kao neko svjetlo u mom pozivu; daje mom pozivu hrabrosti da ustrajem i vidim da sam na pravom putu.

o. Drago, Valjevo

Kraći predah

Uredništvo: Marina, Ivana, Dijana, Željka, Biserka, Igor, Ljubica

HVALA TI...

"Lijepa riječ i željezna vrata otvara", riječi su narodne poslovice. Riječ "hvala" iako neugledna i malena može otvoriti svaka vrata. U Bontonu ona ima zavidno mjesto, jer se njezinim korišćenjem ljudi karakteriziraju kao kulturni. Zahvaliti isto je što i iskazati poštovanje onome kome je upućujete. Malena riječ "hvala" ipak teško silazi s usana ljudi i rijetko se čuje...

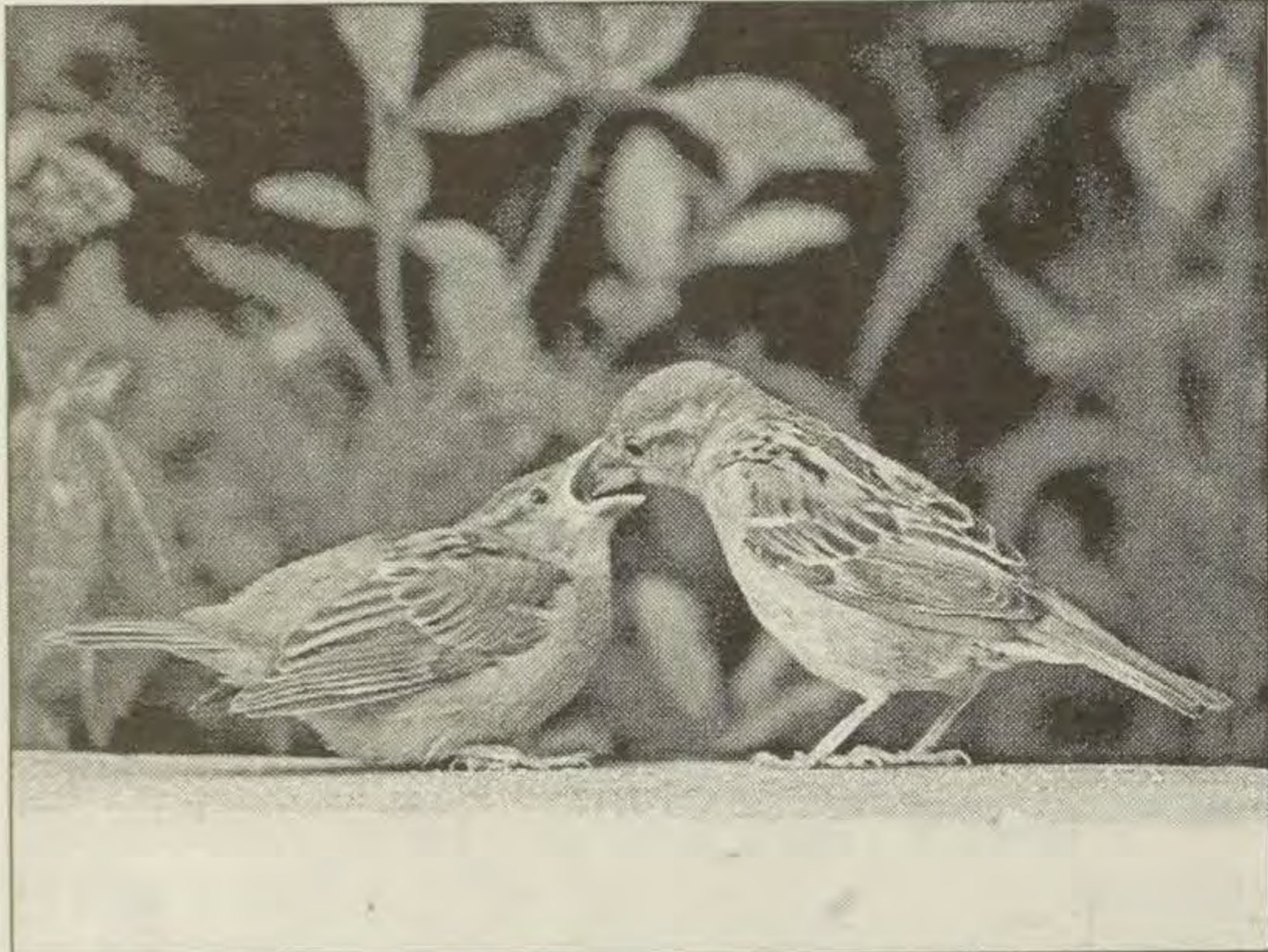
Nalazimo se u takvom razdoblju godine koje nam neprestance mami zahvalu s usana. Ako ste na odmoru, vjerujem da zahvaljujete za vrijeme koje provodite u relaksiranju. Ako ste okupirani obvezama, evo prigode da hvala bude prisutna. Svakodnevna hvala Bogu nezaobilazni je dio dana. Koliko se često sjetimo reći "hvala"?

Shrvani obvezama i zadaćama katkad zaboravljamo koliko je skromna i plemenita riječ hvala potrebna. Prečesto želimo to... i to... Savršeno bismo znali opisati našu potrebu ali i mimo obilja molitve potreba se ne ostvaruje. Slijedeći primjer jednog svećenika mogli bismo pronaći put ka ostvarenju svoje potrebe. Naime, njegovo duhovno iskustvo pokazalo mu je da zahvala Bogu koja u sebi nosi sliku ostvarene potrebe nikada ne ostaje neuslišana.

Pitala sam se kako je to moguće, a onda sam, na kraju, kada nisam imala inspiraciju kako moliti i sama iskušala - pokušala sam zahvaljivati. Ali riječ zahvale nije otključala Božje srce, jer ono i nije želježno. Ta je malena i ljepa riječ počela otključavati MOJE srce. Kada okovi kojima smo oboružani padnu, jednostavno vidimo da sve kreće na bolje. Zahvala tada preuzima inicijativu, a ostalo dođe samo po sebi...

Hvala vam što ste pročitali ove redove.

Marina

IZ ŽIVOTA

Neočekivani susret

Izlazim iz bolničkog dvorišta zamišljena. Tok misli prekida mi muški glas: "Izvinite, mogu vas nešto pitati?" Tek tada podižem pogled i primjećujem pristojno obučenog muškarca koji sjedi na klupi. Po

mojoj slobodnoj procjeni, ima približno 35 godina, dužu kosu, bradu, blago se smješka. "Možeš mi dati 2 dinara?" Neočekivana molba jer ne izgleda kao siromah. "Ako imam sitno, dat ću vam" - i mislim, pa mogao je tražiti i 20 dinara. Istovremeno dok mi govori da nije važno i ako nemam, čujem i glas koji mi govori: "Ako vam tko zatraži gornju haljinu, dajte mu i donju..." Polazim dalje, a čovjek me još na trenutak zaustavi. Vjeruješ li ti u Boga Oca? Odgovaram: "Vjerujem". Hoću dalje, ali on pita: "A, vjeruješ li u Sina Njegovog?" - "Vjerujem." E, samo da znaš - danas si imala čast susresti ga!

Vjeruješ li ti da je Bog danas i uvijek među nama prisutan?!

Dijana Šarčević

Misa mladih za mir u Žedniku

Ustaljen je već običaj da se mladi naše biskupije sastaju po raznim župama kako bi se zajedno molili za mir, ali i družili i time sami stvarali mostove prijateljstva i međusobnog mira. Na prvi petak, 4. srpnja, mladi su u lijepom broju, njih oko 70, došli na susret u župi svetog Marka u Starom Žedniku. Svetu misu je predvodio domaći župnik vlč. Željko Šipek. Nakon svete mise mladi su se malo okrijepili, ali ono glavno druženje nije izostalo. Ovaj susret je dosta dugo potrajao, ali važno je da smo iz njega iscrpili duhovnu snagu za daljnju ustrajnost u molitvi za mir, jer pravog mira neće biti ako ne postoji u ljudskim srcima.

Dragica Radak

POZIV NA ČIKERIJADU 2003.

Ovogodišnji izlet mladih na Čikeriju, tzv. ČIKERIJADA održat će se **21. kolovoza (augusta)**.

Za one koji dolaze biciklima polazak je u 8 sati ispred župnog ureda u Gajevoj 2. Na Čikeriju možete doći i osobnim prijevozom.

Mjesto okupljanja je uobičajeno: kod čikerijanskog križa.

Zainteresirani se mogu prijaviti kod vlč. Marinka Stantića na telefon 524-496.

OGLAS ZA STUDENTE

IZNAJMLJUJEM u blizini Više tehničke škole namještenu sobu za 2 studentice ili 2 studenta uz dogovor s roditeljima.

Pitati na tel: (024) 562-580

Igrajmo se i učimo uz poruke Oca

IX. ZADATAK

U GODINI BIBLIJE I GODINI SVETE KRUNICE, otkrijmo u četvrtom zadatku što nam Bog poručuje.

Pronađite zadane dijelove u Svetom pismu, za svaki tjedan po jedan, promeditirajte ih i, ako imate neko razmišljanje koje želite podijeliti s nama - pišite.

Jer 33,3

Ps 37,4

Ef 3,20

2 Sol 2,16-17

Do sljedećeg zadatka, uživajte!

TAJANSTVENE SNENE OČI

Vidjela sam jednom jedne snene oči.
 Gledale su prema dolje, u hladan bijeli kamen.
 I uvijek sam mislila da je u njima hladnoća,
 krutost neka.
 Mislila sam da su strane, nepoznate i teško dokučive.
 sve dok mi jednom te oči ne uputiše pogled.
 Ali, vidjeh u njima samo kratkotrajni sjaj.
 I ništa više.
 I pomislih na trenutak: nisu hladne, nisu krute.
 Ali,...

Vidjela sam jednom jedne snene oči.
 I ostadoše mi strane, nepoznate i teško dokučive.
 Tajanstvene snene oči.

Ivana Lazić

Isus ozdravlja i danas

Godinama sam svakodnevno koristila kapi za nos jer mi je bio začepljen, zbog alergijskog rinitisa. To je kronično zapaljenje nosa, no kapi i tablete koje sam koristila nisu mi pomagale. Kako bih ipak mogla disati, stalno sam upotrebljavala kapi koje se smiju koristiti najdulje tjedan dana. A ja sam ih koristila mnogo češće nego što je dozvoljeno. Noću sam se često budila da ne mogu disati.

A onda se dogodilo nešto neočekivano.

S prijateljima sam otišla na more, na Modrave. To je kamp za mlade u kojem osim zabave postoji i duhovni program. Ondje sam upoznala vlč. **Damjana Korena** i mlade iz njegove molitvene zajednice. Ono što sam odmah primijetila bilo je kako članovi spomenute molitvene zajednice imaju čvrstu vjeru.

Dok sam jedne večeri razgovarala s vlč. Korenom ispod maslinovog drveta, upitao me: "Vjeruješ li da Isus i danas živi kao što je i onda živio?" Odgovorila sam da vjerujem. I nastavio: "Vjeruješ li da Isus može i danas ozdravljati kao što je onda ozdravljao?" Vjerujem da Isus to može i danas, ali sam mislila kako se to uvijek događa nekom drugom. Nisam mislila da ću baš ja primiti tu veliku milost. Vlč. Koren je zatim položio ruke na mene, na moj nos i pomolio se za moje ozdravljenje. Sutradan sam saznala kako ovaj svećenik ima dar ozdravljanja. Ovaj dar je različit od dara čudesa po vremenu izliječenja. Dok se kod dara čudesa ozdravlja odmah, kod ozdravljanja to ide postupno.

Od trenutka kada se vlč. Koren pomolio za moje ozdravljenje, meni je bivalo stvarno bolje i od tada više nisam ni jednu tabletu popila, niti kapala u nos, a mogu disati.

Zahvaljujem Bogu što me je ozdravio.

Klaudija Križanec

BLAŽENI IVAN MERZ NA PROSLAVI KATOLIČKOG DANA U BIH

Katolički dan Bosne i Hercegovine održan je 19. srpnja kao odgovor na Papine riječi. Sveti Otac je 1998. naglasio kako Austrija predstavlja most između Istočne i Zapadne Europe i tom prilikom pokrenuo inicijativu o "Katoličkom danu" Srednje Europe. U rujnu 2001. ideja o ovom danu bila je predstavljena biskupskim konferencijama, s ciljem upoznavanja biskupa Austrije, Poljske, Češke, Slovačke, Slovenije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine, kao i podsjećanje Crkve da je kršćanstvo nezaobilazna europska realnost. Ovaj pastoralni projekt trebao bi objediniti katolički identitet i zajedničku europsku baštinu.

Na ovom susretu bili su prisutni i vjernici iz Subotičke biskupije, članovi obnovljenog MEP-a. Krenuli smo 18. srpnja ujutro iz Osijeka s p. **Božidarom Nagyom** i tamo aktivnim mepovcima. Oko podneva smo stigli u Banja Luku gdje je pater služio sv. misu i gdje smo se malo okrijepili i susreli banjalučkog biskupa nakon čega smo predveče stigli u tako očekivani Kupres. U petak na večer, 18. srpnja je organizirano bdjenje s domaćinima. Kupres je izabran za centar euharistijskog slavlja jer se nalazi na tromeđi triju bosanskih biskupija (sarajevske, banjalučke i mostarsko-duvanjske), također jer je na njegovim prostorima kršćanstvo prisutno još od rimskih vremena i zbog svih patnji i kušnja koje je kupreški katolički narod proživio.

Svečano misno slavlje 19. srpnja započelo je dirljivim svjedočenjem nekoliko mladih o svojoj vjeri, jedan je naglasio da mu je u vjeri pomogla Ivanova biografija. Sv. misu služio je

kardinal Puljić a u svojoj propovijedi među ostalim je rekao da Europa ne može ići dalje bez Krista i da nikada ne smijemo zaboraviti tko smo i što smo.

Za vrijeme sv. mise pjevao se pripjev iz mise beatifikacije bl. Ivana Merza; bila je to uglazbljena jedna od njegovih najljepših misli: "Katolička vjera, naša sveta vjera, životno je zvanje moje!"

Mladež euharistijskog pokreta iz Osijeka i Subotice je za ovu prigodu dala izraditi majice s likom bl. Ivana Merza i datumima njegove beatifikacije i Katoličkog dana, a na leđima je bila napisana blaženikova misao "Katolička je vjera moje životno zvanje".

Dojmovi

Suzana (Osijek): Divno je bilo vidjeti u Kupresu nekoliko puta više vjernika nego što taj grad ima stanovnika! A svi su došli s jednim razlogom - potvrditi da katolici - Hrvati na tom području čuvaju svoju vjeru, bez obzira na sve poteškoće. To je ono najvrednije.

Petar (Subotica): Tek sam sada vidio koliko je jaka vjera onih koji su toliko trpjeli, onih koji su trpjeli zbog Krista. Vidjeli smo koliko je njihova ljubav velika, a koju bismo svi mi trebali uzeti za uzor. Također smo vidjeli, a i osjetili veliku toleranciju raznih naroda i religija: katolika, pravoslavaca, muslimana... Ta njihova ljubav ogleda se i u ovome, jer se samo uz njenu pomoć može postići tolika tolerancija. /P./

Na misi

PREDSTAVLJAMO OVOGODIŠNJEG BANDAŠA I BANDAŠICU

Bandašica

Jasmina Šarčević rodila se u Subotici 11. 08. 1984. godine. Rodom je iz župe Marije Majke Crkve. Pripadnica je pokreta "Djelo Marijino". Studentica je veterinarske medicine u Novom Sadu. Bavi se atletikom.

Na pitanje kako je doživjela ovogodišnju Dužijancu kaže: "Doživila sam je veoma lipo, kao jednu veliku hvalu Bogu za ovogodišnji skromni ali slatki rod pšenice. Posebno mi je bilo drago što sam ove godine upravo ja mogla kao bandašica sklapati ruke na molitvu i zahvaljivati Bogu na svim darovima s mnoštvom djece, mladih i odraslih."

Bandaš

Ivica Tumbas rodio se u Subotici 4. 03. 1976. godine. Rodom je iz župe Isusova Uskrsnuća u Subotici. Završio je srednju mašinsku školu i trenutno je zaposlen u Veterinarskom zavodu.

"Dužijancu sam najljepše doživio na misi, što je, smatram, i najvažniji dio proslave žetvenih svečanosti. Lijepo je što smo unatoč tomu što je ova godina slabo plodna, ipak mogli proslaviti našu Dužijancu. Ne mogu reći da i ostali dijelovi proslave Dužijance nisu bili lijepi i svečani, ali sam bit Dužijance najbolje doživio na svetoj misi. Osjećaj je lijep, a čast još veća, pa sam zahvalan onima koji su me izabrali da baš ja imam tu čast biti bandašom ovogodišnje Dužijance."

Napokon malo predaha

Blagoslovljen rad ruku čovječjih

Nekim riječima treba vremena da se u srcu rode i daju ploda. Nekada niti godine nisu dovoljne. I što duže nešto raste, veće naraste, bolje sazrije pa da više roda. Život nas tjera da na neke stvari zaboravimo, a onda ih se ponovno sjetimo, onda kada više ne gledamo istim očima na istu stvar.

Kao da su danas izgovorene, sjećam se riječi koje mi je otac prije desetak godina izgovorio: "Vidjet ćeš kako ćeš više cijeliti ono što budeš sama zaradila". Pretpostavljam da sam se onda nasmijala. No, danas mu ne bih odvratila osmijehom kao onomad. I priznat ću mu da je bio u pravu. "I kad čovjek jede i pije i uživa u svojem radu, i to je Božji dar" (Prop 3,13). Božji je dar i znati cijeliti ne samo svoj, već i tuđi rad. Onaj rad koji ti osigurava miran život dok još rasteš, i koji ti daje više od tjelesno potrebne hrane, ono što ćeš primiti za cijeli život i ono što nosiš duboko u sebi.

Povijest se stalno ponavlja. Puno je nezaposlenih. Puno je onih koji na ulicama prose i žive od tuđe dobrote i milosrđa. Ipak, u moru tih ljudi, zadivljuju me oni koji se ne predaju. Netko je rekao da je najlakše prositi. Nije niti to lako ako čovjek doista to mora činiti jer samo tako može preživjeti. No, mnogi se u takvim situacijama ipak odluče za drukčiji korak, pa svoj dar pretvore u rad.

Dok sam jednom prilikom bila u velikom poslu, pokucao mi je netko na vrata. Otvorila sam i ugledala mladića koji prodaje nakit. Odmah sam odgovorila da ne želim ništa kupiti. Ljubazno me pozdravio i otišao. Onda sam, ne znam ni sad zašto, izašla van i rekla mu da se vrati. Čudno kako je čovjeku nekad potrebno malo shvatiti drugoga. Ponekad se trudimo godinama nekoga razumjeti i nikada nam to ne pođe za rukom. Ovaj mladić nije prosio. No, imao je dobru volju zaraditi nešto novaca kako bi mogao kupiti kartu i otići doma. "Lijena ruka osiromašuje čovjeka, a marljiva obogaćuje" (Izr 10,4). Ja se nadam da će njega njegova obogatiti. Rekla sam mu da je nakit lijep. Iznenađen, rekao je "hvala". A ja sam stvarno tako mislila. Interesiralo me koliko mu vremena treba da bi napravio jednu ogrlicu, narukvicu. Vidjela sam da uživa u onomu što radi. Zadivilo me što nije napadan, nije hvalio djelo svojih ruku kako bi me naveo ipak nešto kupiti. Molio je samo komad papira kako bi ispisao svoj broj mobitela i mogao ga dati drugima kod kojih bude nudio nakit. Ponudila sam mu pomoć, kako bi što prije to napravio. Bio je sretan i ispričavao se nekoliko puta što mi je oduzeo vrijeme. Istina, mogla sam to vrijeme iskoristiti za neke druge stvari. Ali, najvažnije od svega vidjela sam na njegovu licu - radost, premda nisam tom prilikom ništa kupila.

Ovih smo dana svi skupa zahvaljivali Bogu za plodove i darove zemlje, i za vrijedne ruke seljaka koji nam osiguravaju kruh svagdašnji.

Važno je znati zahvaliti. Za svaki dan, za blagoslovljen rad, ali i onaj teški koji često nije plaćen koliko bi tebao biti, i za onaj koji mnogima ne može osigurati miran i spokojan život.

Neka je stoga blagoslovljen svaki rad ruku čovječjih!

Željka Zelić

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

Treće dijete?!

"I ti stvarno želiš treće dte?", pita me rođaka s nevjericom, iznenađena cijelim bićem, ne misleći ništa loše, ali duboko uvjeren da nitko normalan danas ne može iskreno željeti i planirati treće dijete, taj "višak" od idealnog (idealno=muško PA POSLIJE žensko dijete).

"Naravno!" Malo me vrijeđa njen upit, iako znam da joj to nikako nije namjera. "Pa, zato sam se udala, želim obitelj. Želim ih četvero, ako Bog da!" Sjetila sam se svog motiva za ovu brojku: da, kad to žele, mogu i sami igrati "Čovječe, ne ljuti se!", a da im bude interesantno. Smiješak mi dopijeva na lice kad se sjetim moje četvero braće i sestara - tih divnih ljudi s kojima sam odrastala i borila se za svoje mjesto u svijetu, s kojima sam se često i svađala, ali misleći na to kako bi bilo da ih nisam imala, naviru mi suze na oči... Vidim da mi još uvijek želi nešto objasniti. Upotrebljava meni smiješan, ali današnjemu svijetu veoma bitan argument: "Zar želiš cio život raditi za hranu i patike?" Sad bih se trebala uplašiti?

"A za što ti sad radiš?", pitam i ja bez zle namjere. "Pa, u pravu si...". Vrijedi

li objašnjavati da je jedini smisao života usrećivati druge, a svoju preobilnu sreću i zadovoljstvo primiti kao logičnu posljedicu toga? Vrijedi li reći kako ne želim raditi samo za hranu i patike, već i za putovanja i darove, knjige i kazališne predstave? Vrijedi li reći da moj trogodišnji sin zna na bakino pitanje: "A što ako nema gumenih bombona?" odgovoriti: "Ako nema, onda nema." Zna da čim budemo mogli dati, dat ćemo. Vrijedi li davati primjere brojnih obitelji koje usprkos svemu što

razum govori o broju gladnih usta i školskoj opremi i skupoći odjeće žive u obilju ljubavi, svagdanom nasmijani i uvijek nečim zauzeti, a nedjeljom lijepi i dotjerani kao i svi ostali? Vrijedi li govoriti o onim drugima, o mamama koje su poslije dva djeteta "stavile ključ", jer što je dosta, dosta je, a kada djeca poodrastu žale se na samoću i na nerazumijevanje i sebičnost koje osjećaju kod svoje djece? Moja rođaka još nema djece, pa ništa nisam željela reći. Srce govori jasno, ne mora uvjeravati i objašnjavati što je prava ljubav. Samo kad bi i ona, i ja, i svi ostali - slušali srce... Ono bi reklo koliko košta neprospavana noć, porođajna bol i nove patike, a koliko vrijedi dječji zagrljaj, osmijeh ili lupkanje iz stomaka kad ga tata poljubi, a mama i bato miluju... Zbilja, dokle se može ušutkivati srce?

Ono što moja rođaka nije spomenula, a važnije je od novca, su teškoće kroz koje trudnice i mame ne bi morale prolaziti da je ovo društvo zbilja naklonjeno životu. Neprihvaćenost nove trudnoće na poslu, strepnja i neizvjesnost pri odlasku u bolnicu i osoblje koje se ponaša (čast izuzecima!) najblaže rečeno neljubazno, sve je to nešto o čemu samo Vi, drage mame, možete svjedočiti. Znam da Vi sve opraštate, ali ima li koja iskustvo koje bi podijelila s nama - samo u cilju dobivanja prave slike stanja u kojem živimo! - rado ćemo ga objaviti.

V. H.

BLAGOSLOV TRUDNICA

Svim trudnicama toplo preporučamo primiti blagoslov za sretan porod! Divna prilika za to bit će 16. kolovoza 2003. u 18,30 na sv. misi u župi sv. Roka u Subotici, kada ova župa slavi proštenje i Dan trudnica, moleći svoga sveca zaštitnika za zagovor protiv "bijeke kuge" od koje je obolio i naš grad i biskupija. Bog daje obilje u ruke onoga koji ga moli i zna dar primiti!

MUŠKO - ŽENSKI KUTAK

(NE)OBİČAN BRAK

Pročitavši nedavno u vrlo popularnom ženskom časopisu jedan članak, bila sam prijatno iznenađena. Premda na prvi pogled sam naslov nije mnogo obećavao, za mene je sadržaj bio pravo olakšanje. Naime, radim među ljudima koji ne samo da ne cijene brak već ga preziru, pa sam ja za njih prava "Alisa u zemlji čuda". Za njih su rastava, abortus, nevjerstvo... sasvim uobičajena stvar. Da ne bih duljila o lošim okolnostima u kojima se nalazim, dat ću podršku svima koji žive ili žele živjeti u sasvim običnom braku.

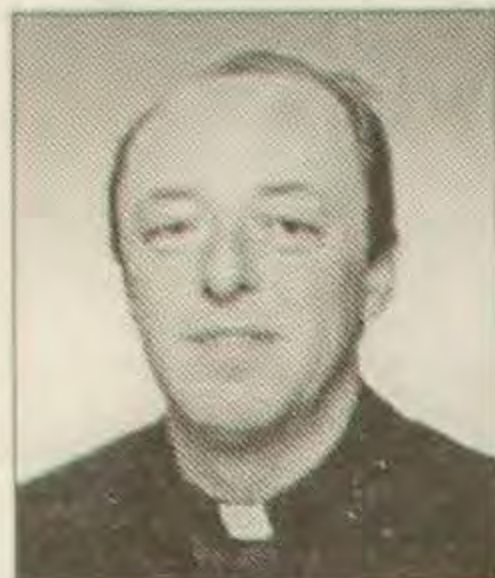
Autorica teksta napominje kako u raznim časopisima možete pročitati mnoge savjete koji mogu unaprijediti vaš intimni (seksualni) i zajednički život, ali su više za nastrane, a ne za normalne ljude, a nigdje kako da ostvarite balans strasti i ljubavi i kako da vaša ljubav iz godine u godinu raste. Za to, tvrdi ona, obvezne su dvije stvari: oslobođenost i iskrenost, a ja bih dodala - i Božji blagoslov koji svakako stoji (primili smo ga po sakramentu ženidbe). Savjetuje dalje: budite otvoreni i iskreni, priuštite sebi izlazak s bračnim drugom u restoran, dodirujte se ispod stola, ne glumite idealnu ženu (muškarca), budite ono što jeste, glumite kao da ste se tek upoznali, udvarajte se, kupujte male darove jedno drugomu kao znak pažnje. Ja bih dodala da je zajednička molitva ono što donosi kvalitetu zajedničkoga življenja, zato je obnovite ili je počnite prakticirati ako do sada niste.

Sve ovo može imati draži i uspjeha samo ako među vama postoji ljubav, povjerenje i prijateljstvo. Čak i poslije deset i dvadeset godina nije kasno za pomirenje. Jednostavno stavite stvari u Božje ruke i vaš će se brak pretvoriti u pravo umjetničko djelo kakvim ga je On sam zamislio.

Ja Vam želim uspjeh i sreću u sasvim "običnom braku".

J. K.

Uređuje: Jakob Pfeifer

O PAPINSKOM VIJEĆU ZA PROMICANJE JEDINSTVA KRŠĆANA

Posebnu ulogu u ekumenskim nastojanjima Katoličke crkve ima Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana. Osnovao ga je papa Ivan XXIII. 5. lipnja 1960. godine kao Tajništvo za promicanje jedinstva kršćana, jednu od komisija koje su pripravljale Sabor, sa željom da sudjelovanje Katoličke crkve u ekumenskom pokretu bude jedna od glavnih nakana Sabora kojega je sazvaio. Na čelo Tajništva za promicanje jedinstva imenovao je kardinala **Augustina Beu**. Bilo je to po prvi puta da je Sveta Stolica utemeljila neku instituciju koja će se baviti izričito i isključivo ekumenskim pitanjima.

Premda je prvobitna zadaća Tajništva za jedinstvo bila kontakt s drugim svjetskim Crkvama, papa Ivan XXIII. je još prije perioda prvih sjednica odlučio tome Tajništvu dati isti rang kao i drugim saborskim komisijama. Tako je ovo Tajništvo vodilo izradu saborskih dokumenata o ekumenizmu (Unitatis Redintegratio), o odnosu prema nekršćanskim religijama (Nostra Aetate) i o vjerskoj slobodi (Dignitatis Humanae), a zajedno s Komisijom za nauk vjere sudjelovalo u izradi dogmatske konstitucije o Božanskoj objavi (Dei Verbum).

Godine 1963. Papa je odredio da se "Tajništvo za jedinstvo" sastoji od dvije sekcije, dva odjela: jedan za kontakte s pravoslavnim i orijentalnim pravoslavnim (starim istočnim - predefeškim i predkalcedonskim) Crkvama, a drugi za kontakte sa zapadnim konfesijama. Godine 1966., nakon završetka Sabora, papa Pavao VI. je Tajništvo za promicanje jedinstva kršćana potvrdio kao trajno tijelo Svete Stolice, na čijem je čelu kao Predsjednik, sve do svoje smrti 1968. godine, bio kardinal Augustin Bea. Njega je naslijedio nizozemski kardinal **Johannes Willebrands**. Nakon što je on emeritiran, umirovljen i proglašen počasnim predsjednikom, imenovan je 1990. godine za predsjednika Papinskoga vijeća za jedinstvo kršćana američki kardinal **Edward Idris Cassidy**. Papa Ivan Pavao II. je Apostolskom konstitucijom "Pastor Bonus" od 28. lipnja 1988. promijenio ime Tajništva za jedinstvo u "Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana" (promjena je stupila na snagu 1. ožujka 1989. godine).

U skladu sa svojom svrhom, Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana najprije nastoji promicati autentični ekumenski duh unutar Katoličke crkve te je u tu svrhu objavio 1967. i 1970. "Ekumenski direktorij", koji je 1993. revidiran i aktualiziran pod naslovom "Direktorij za provođenje načela i normi o ekumenizmu". Ono svoju zadaću vrši u suradnji s drugim dikasterijama Rimske kurije, jer njihova nadležnost često se proteže i na područja koja mogu pridonijeti dijaloškom poslanju Katoličke crkve i biti u službi odnosa naspram svih crkava i crkvenih zajednica.

Druga svrha, zadaća i cilj toga Vijeća jest promicanje dijaloga i suradnje s drugim crkvama i kršćanskim zajednicama u svijetu. Ono je već od svojega osnutka nastojalo oko suradnje s Ekumenskim (Svjetskim) vijećem Crkava u Ženevi. Od 1968. godine, 12 katoličkih teologa surađuje s punom odgovornošću u teološkom odjelu Ekumenskog vijeća Crkava, u komisiji Vjera i ustrojstvo.

Papinsko Vijeće za promicanje jedinstva kršćana nadalje imenuje katoličke promatrače za različite ekumenske skupove i poziva promatrače ili bratske delegate drugih konfesija prigodom važnih događaja Katoličke crkve.

(nastavlja se)

/Preveo i prilagodio: Jure Zečević,
OCD - Živo vrelo, 8/2003, str. 35-36/

DJELO MARIJINO

Dijalog s osobama drukčijih uvjerenja

Osobe drukčijih uvjerenja ili one koje ne prakticiraju vjeru, uvijek su imale svoje mjesto u Pokretu fokolara, jer osjećamo da cilj karizme "Da svi budu jedno", ne možemo postizati bez njih.

Od osobnih kontakata dijalog se polako proširivao na stvaranje zajedništva među osobama koje su izabirale iste ciljeve - ostvarenje jedinstva i njegovanje temeljnih ljudskih vrijednosti u duhu uzajamnog obogaćenja. Radi se zaista o dijalogu, ne o monologu! A dijalogu je svojstveno da je isprepleten uzajamnim slušanjem i otvorenosti: tko vjeruje, moći će darivati bogatstvo života koji izlazi iz vjere; tko ne vjeruje, darovat će plodove svog zalaganja za ostvarenje onih vrijednosti u koje sam vjeruje. Trebamo naučiti slušati drugoga bez predrasuda. Najljepša stvar koja se može pokazati današnjem svijetu, koji je toliko opterećen suprotnostima, jest svjedočanstvo konkretne ljubavi među osobama različitih uvjerenja.

Iskustva potvrđuju da nam mnogi, koji se ne ističu vjerom, mogu biti uzor u konkretnim akcijama za dobro čovječanstva. Koliko se znamo darovati, toliko će se naša srca ispunjati radošću i srećom, te ćemo, svjesno ili nesvjesno, posredovati ljubav, koja je Bog.

U teškim trenucima naših ekonomskih prilika, kada mnoge obitelji iz Srbije nisu nalazile mogućnosti preživljavanja, znamo koliko su nam konkretne pomoći u hrani i odjeći pružale baš te osobe! Armando je svojim velikim srcem privukao mnoge osobe i prenio im "kulturu davanja". Aktivirao je mnoge škole u sakupljanju školskog pribora, medicinske radnike u sakupljanju i sortiranju lijekova, dok su neki poduzetnici dali dio svojih proizvoda.

A druga grupa oko Tiziane uzela je na sebe brigu za najsiromašniju djecu. S njihovim, iako malim doprinosom, obiteljima se vraća nada. Pisma s fotografijama koja su nastavila kružiti, stvaraju uvijek nova poznanstva, koja postaju klice novoga bratstva. Tko je dotaknut tom požrtvovnom ljubavlju, prije ili kasnije, potaknut je da ju i on daruje.

Majda Čop

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE
"URNA"
A.D.-d.o.o.

Dežurni tel.: 024/558-011

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME,
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Trg žrtava fašizma br.1

**ODLOŽENO
PLAĆANJE**

Piše: Alojzije Stantić

VATRA SV. IVANA CVITNJAKA

Ivanje

Sve do prid II. svitski rat je bilo rašireno i zdravo poštivano Ivanje ili Sveti Ivan Cvitnjak (Svitnjak). Po kalendaru 24. lipnja je blagdan rođenja Sv. Ivana Krstitelja, kad su tri dana zaredom uveče palili i priskakali vatru: ušoreni salašari na prtenom putu isprid salaša, a osobito na roglju, a varošćani na čošama široki sokaka.

Ovaj adet pada na dan litnjeg solsticija, dugodnevice, na "litnji Božić" - kako su ga neki zvali, kad se vatri daje poseban značaj. Ona je jedna od najvažnijih pojava u čovikovom životu, fundament opstanka ljudske zajednice i važan pokretač industrijske civilizacije. Naši daleki preci su najpre držali da život zavisi od četiri elementa: od zemlje, ajera, vode i vatre. Rad tog su mnogobožni narodi imali i svog boga vatre, svitla.

Posli II. svitskog rata ovaj adet je zabranjen rad kobajage bojazni da se ne zapali zrilo i nepokošeno, "na nogama" žito i ječam. Vrimentom je pao u zaborav i osto u sićanjima starije čeljadi.

Priskakanje vatre

Ove godine, na poticaj potpisnika ovi redova, priduzmljivi mladi iz HKPD "Matija Gubec" oživili su adet priskakanja vatre na "Cvitnjak". Za tu priliku su divojke isplele vince od poljskog a po di koja od čistog ivanjskog cvića. Nazočni- ma je najpre A. Stantić ispriopovido zašto se i kako priskače vatra, a onda su potpalili snopove ogrizina i latili se priskakanja. Kolebljivi su gledali dal će se kome štogod desit i kad su vidili kako drugi u tom uživaju latili su se priskakanja, a oni najuporniji su priskakali vatru dok nisu izgorile donete ogrizine.

Ivanjska vatra je užitak i svikolikim gledačima, pa i onima koji je nisu priskakali, jel je sigra plamena nezaboravno lipa, dopadljiva, ni jedan plamen se ne ponavlja, svaki ima drugačiji oblik i u vidu jezička časkom nestane, naprosto drugi ga plamen odozdol pošalje gori, u nezaborav. A da je to lipo, tajanstveno, potvrđuju svi oko vatre; kad ona gori nikom se ne žuri da ode dalje, a osobito ushićuje kad se na jaku žeravu baci novi

ogriv i kad vatra odjedared bukne u svojoj neponovljivoj sigri jel onda nema gledača koji će se pogledom odvojiti od nje. Kadgod su ivanjske vatre gorile na sve strane, a iz daljeg gledano u šorovima se činilo ko da je kogod zapalio put, a cika, smijanje i radost priskakanja uveče se čula nadaleko. Te je večeri nezaboravno lipu ozelenjenu ravnicu ulipčala mistimična sigra vatre.

Priskakanje vatre je bio povod da se momci nađu s divojkama i na kraju bi se skupili kod vatre koja je najduže gorila, priskakali bi je, a posli su nuz svirca makar karabaša, frulaša il gajdaša zapivali i odigrali nekoliko igara.

Dok su Tavankučani priskakali vatru, tamburaši su svirali narodne pisme, a malo posli narodne igre. Po adetu, kod parni igara momak je prišo divojki i iz ruke joj uzo vinac, natakao joj na glavu. Ako je divojka ostavila vinac na glavi, bio je to znak da ima volju s njim igrati, a ako ga skinila s glave s tim ga odbila od igre, onda joj prišo drugi, katkad treći... sve dok joj nije prišo momak koji joj se dopada i s njim je igrala s vincom na glavi.

Najčešća virovanja o priskakanju vatre

- ◆ ima di su cvitni vinac bacili na kuću s virovanjem da će je zaštititi od vatre;
- ◆ ima di su divojke vinac bacile na dud il u vodu i na koju strane padne il ga voda odnese tumačile su da će se udati na tu stranu;
- ◆ ko priskače vatru neće se upišati;
- ◆ žeravicu su trnili prstima il po gari čeprkali prstima da dotični ne dobije bolne zanoktice u risu il branju kuruza;
- ◆ gar od ivanjske vatre su rasuli po njivi da litinu zaštite od groma, leda, vatre;
- ◆ čeljad su po vrućoj gari gazili nogama jel su virovali da neće imati žulj il se neće podbit (dobiti potkožni žulj), al i da će se sačuvati da ne nagaze na vračku na raskršću il

roglju, tako se štite od zlog duha;

◆ matere su s malom dicom priskakale vatru da ji očuvaju od uticaja zli duhova;

◆ vinac od sv. Ivana Cvitnjaka su čuvali na zidu il zabatu kuće do drugog Cvitnjaka, da sačuva kuću od groma;

◆ divojke su vinac Cvitnjaka bacale na dud i koja ga baci da zapne na višlju grana ta će se udati za bogatijeg momka, a ako spadne doli koliko puta ga divojka baca dok ne ostane na dudu toliko će godina čekati da se uda;

◆ koliko je ženi dice umrlo toliko je jabuka bacila u vatru;

◆ ko gazi po žeravici sv. Ivana neće imati buva, zato su žene nad žeravicom tresle suknuju;

◆ kad utrnu vatru, priko gari su tirali marvu, ovce i svinje da ji sačuvaju od zlog duha;

◆ tu i tamo su zapalili čovku (neki su to zvali čobanja): na batinu najmanje dva metra dugačku na vr su svezali izmišanu slamu i sino, zapalili i s čovkom oprčali uvratine žitne njive, da bi je sačuvali od vatre;

◆ struk zapaljene trske se snosi isprid kokošinjca, obora, staja ričima: "Koliko zvizdica toliko sričica bilo u stajama, u oborima, kokošinjcima, da sve to očuva zdravo u životu, da sve može rasti i množiti se", a nosi se i ispod ora da ne bude crvljiv;

◆ kad su se mladi manili igranja, zagledali su u vatru i po plamenu gatali kad će se ko od nje udomiti.

Hrvati Bunjevci su najčešće vatru potpaljivali trudom (gljiva škripac, *Polyporus Fries P. Sgyahosus /Huds./*), na koju se kresivom nanosi varnica da žeravicom zapali duvan il vatra s virovanjem da će tako zapaljena vatra pomoći da žito dobro sazrije i bogato rodi.

Fotografiju snimila: Ana Vereš

Piše: Stjepan Beretić

Dr. Stipan Ranić

Subotički župnik dr. Stipan Ranić je u kalačko-bačku nadbiskupiju došao u teško vrijeme. S jedne strane, velika prostranstva nadbiskupije: od Bača na jugu do Baje na sjeveru, i od Subotice do Sombora bila su povjerena franjevcima. I upravo u vrijeme kad je Ranić stigao u Bačku, valjalo je župe povjeravati svjetovnim svećenicima. Sebi povjerenu zadaću Ranić je shvatio više nego ozbiljno. Preuzeti župu od franjevac značilo je zamjeriti se vjernicima i zamjeriti se franjevcima. Kad je župa za župom bila predavana svjetovnom kleru, mnogi su to shvaćali kao zauzimanje franjevačkog prostora. Tako je neslavno i teško počela djelatnost Stipana Ranića u Baču. Kako je grad Bač bio pod patronatom kalačko-bačkog nadbiskupa, upravo je u Baču trebalo početi s preuzimanjem župe.

U Baču nije bilo jezičnih poteškoća, kao što je to bilo u Subotici. Bač je bio u sastavu Mađarske provincije svetoga Ivana Kapistrana, a u tu provinciju su dolazili mahom Hrvati i Nijemci, a tek u drugoj polovici 18. stoljeća dolaze u velikom broju i Mađari. Bački su franjevci, prema tome, mogli u svemu zadovoljiti potrebe sebi povjerenih vjernika, koji su, bili mahom hrvatske narodnosti.

U nadbiskupiji je rastao broj duhovnih zvanja. Osim svećenika koji su rođeni na području kaločko-bačke nadbiskupije, u nadbiskupiju je došao veliki broj svećenika iz svih krajeva kraljevine, iz Hrvatske. Prvi somborski župnik svjetovni svećenik bio je **Stjepan Jagodić**, a rođen je u Kaptolu u današnjoj Požeškoj biskupiji. Drugi somborski župnik bio je **Matej Slatković**, rodom iz Zagreba. Bački župnik **Valentin Polarecki** rođen je u slo-

vačkom gradu Prievidza. Upravitelj subotičke župe **Josef Steininger** je rodom iz Beča, a Stipan Ranić je u Kalačko-Bačku nadbiskupiju došao iz Pečuha. Nadbiskup je imao premalo župa i premaleni broj vjernika da bi mogao sve te svećenike rasporediti na župe. Radi toga je trebalo dismembrirati (raščlaniti) postojeće franjevačke župe, i osnivati nove. Znademo da su bački franjevci opsluživali vjernike u svim okolnim selima: Bačko Novo Selo, Vajska, Plavna, Bođani, Selenča, ali i Sontu, pa čak i Santovo. Lako je zaključiti da to nije moglo biti dostatno za vjernike u filijalama. U svemu je bilo i politike. Kraljevini je više odgovaralo da se za vjernike staraju svjetovni svećenici koji su se odgajali pod većim nadzorom države nego redovnici. Postojalo je uvjerenje da će svećenici koji su studirali u različitim kulturnim središtima države, a posebno oni u koji su studirali u Beču, vjernije služiti potrebama države. S pravom se držalo da su franjevci više u službi naroda nego u službi države.

“SLAVA BOŽJA” NAŠ MOLITVENIK

Kako je sastavljen Budanovićev molitvenik

“Slava Božja u molitvama i pismama” nije samo molitvenik (307 stranica) i obilna pjesmarica (309 - 678, tj. 369 stranica). Taj molitvenik je Lajčo Budanović sastavio i izdao s namjerom da i pouči svoj narod. Zato je već kod naslovnice slika posljednje večere. Podsjetio je tako molitelja da je sveta misa središte i izvor svih naših susreta s Gospodinom. U kalendarski dio je uvrstio kalendar pomičnih svetkovina od 1902. do 1925. godine. Piše o pristupnoj godini, o tome kad počima došašće, donosi propise o postu. O pirovanju piše: *Zabranjena je igranka, svirka i svadba od prve nedilje Adventa do posli Tri Kralja slideći dan i od čiste sride do posli mladog Uskrša u ponedjeljak*. Slijedi imendanski kalendar po mjesecima, mjeseci nabraja isključivo hrvatskom ikavicom: sičanj, veljača, ožujak itd. Onda za svaki mjesec predlaže devetnicu, trodnevnicu ili koju drugu pobožnost. Uči Budanović i ovako: *Devetnica je nika posebna pobožnost, koja traje devet dana uzasebce: zato devet dana neka se štogod moli ali svaki dan jedno to isto; u ma koji dan, od tih devet, dobro je ispoviditi se i pričestiti: neka je duša u stanju milosti brez smrtnoga griha: učini kakvo dobro dilo. Obdržava se, kad kakvu milost hoćemo zadobiti. Kad istovrsna pobožnost traje samo prije svetkovine trih dana zove se trodnevica*. Piše i što je osmina: *Nikoja svetkovina i posli blagdana spominje se još osam dana s istim molitvama, i to vrime se zove osmina*.

Poslije naslova “Molitve, što triba svaki kršćanin da zna” i naslova “Svagdanje pobožnosti kod kuće”, slijedi naslov “Pobožnost u crkvi”. Tu je dobra pouka koje nema u dva posljednja izdanja “Slava Božje”: *U crkvi je domaćin Isus u sakramentu oltara: dok si dakle u crkvi, tiče se više molit Isusu u svetom otajstvu, nego li prid drugim slikama. Kad dođeš u crkvu do svog mista, kad se kreneš na polje ili prođeš ispred onog oltara, dođeš do oltara, ili odeš od oltara, gdi se čuva prisveti sakramenat, uvik poklekni na jedno, i to na desno kolino; a na dva samo onda, kad je sakramenat izmetnut. Kad stupiš u crkvu klekni i najpre pozdravi Isusa u svetom sakramentu (14. str.)*. To nije samo nedostatak dva posljed-

nja izdanja našeg molitvenika, već je nedostatak u ponašanju mnogih vjernika. Gotovo u svakom onodobnom molitveniku su vjernicima predložene različite molitve za vrijeme svete mise. Tako čini i Budanović, ali se potrudio da vjernicima prevede himan “Slava Bogu” i nicejsko-carigradsku vjeroispovijest, kao i predslavlje o presvetom Trojstvu, euharistijsku molitvu (u kojoj doduše ne nabraja nizove svetaca) i obred pričesti, kako bi mogli pratiti baš ono što misnik moli. /.../

Jezične teškoće ili brzina?

Ima u Budanovića čudnih gramatičkih pogrešaka. Ne piše on molitvu kad ugiba marva, već želi upotrijebiti imenicu govedo. Kod te će molitve prijatelji životinja doći na svoje bez obzira na gramatičku nedotjeranost. Čujte naslov: *Molitva kad pada goveda*. Evo tekstva: *Svemogući Bože! Milosrdni Stvoritelju! Ti si nam podvrgavao govedu, da nam služi. Hvalimo te za tvoju očinsku brigu, ali pošast nas porobljuje i lišava korisne govede. Zaslužismo doduše ovu pokoru, ali srce nam ipak puca, kad nam imanje tako pogiblje. Uzdrži nam ju! Odvрати od nas bič tvoj! Zahvalni ćemo ti biti, goveda već ne ćemo mučiti. Uslišaj molitvu našu i smiluj nam se po Isukrstu, Gospodinu našem. Amen*. Molitelj obećava da neće mučiti svoje blago.

Kada zvonu zadašno zvonce.

Kad bi se koji bolesnik jako mučio na samrti, ukućani bi se obratili svećeniku ili zvonaru, da se zvonu onim najmanjim “zadušnim” zvonom. To je bio poziv župljanima da svi mole za bolesnika. Evo Budanovićeve molitve kada zvonu zadašno zvonce: *Gospodine Bože moj, glas ovoga zvona opominje me, da je i meni možda skoro iz ovoga svita poći. Oče, budi volja tvoja! A sada te molim ponizno, Isukrste moj, da se po zaslugama tvoje muke i smrti smiluješ ovoj duši, koja sada iz tila svojega izlazi, i da joj sve njezine grihe milostitvo oprostiš. Amen*.

Kako bismo nazvali novi bački molitvenik, smije li postojati drugi bački molitvenik, nego ovaj jedini? Do “Slava Božje” nema ni jednoga. Za istarske Hrvate nitko nikada nije napisao bolji molitvenik od Jurja Dobrile, biskupa u Istri ponikloga. Mnogi su pisali molitvenike u Bačkoj, a jedan je ostao: Budanovićeva “Slava Božja”.

/dio predavanja na književnoj večeri u sklopu Dužijance 2003/

Stjepan Beretić

Piše: s. Blaženka Rudić

ABRAHAMOV POZIV

ili pitanje izbora

Čovjek, kao biće stvoreno na sliku Božju, ima dar slobode. U toj slobodi ima mogućnost izbora. Gotovo svakodnevno se postavljaju pred čovjeka različite mogućnosti izbora. Nisu svi izbori i sve odluke jednako važne, sudbonosne, neodgodive... I Bog stavlja pred čovjeka izbor: "Gledaj! Danas preda te stavljam: život i sreću, smrt i nesreću... Uzimam danas za svjedoke protiv vas nebo i zemlju da pred vas stavljam: život i smrt, blagoslov i prokletstvo. Život, dakle, biraj, ljubeći Jahvu, Boga svoga, slušajući njegov glas..." (Pnz 30,15.19-20)

Čovjek bi trebao biti svjestan svoga izvora i svoga cilja i birati Boga. Primjer takvog izbora nalazimo u Abrahamu...

"Ne boj se, Abrame, ja sam ti zaštita..."

Abrahamu je bilo 75 godina kada je čuo Božji glas:

*"Idi iz zemlje svoje,
iz zavičaja i doma očinskog,
u krajeve koje ću ti pokazati."*

(Post 12,1)

I Abraham kreće u nepoznato, na dugi put vjere i poslušnosti.

Primio je Božje obećanje da će zaposjesti zemlju i da će od njega nastati veliki narod. Bog se obvezao savezom da će to obećanje ispuniti. Još više, Bog obećava da će biti njegova sigurnost i zaštita. Ima li veće sreće za čovjeka od te da njegov Bog hodi s njime? Da mu pruža svoju blizinu i prijateljstvo? Ima li za čovjeka većega dara od Boga samoga?

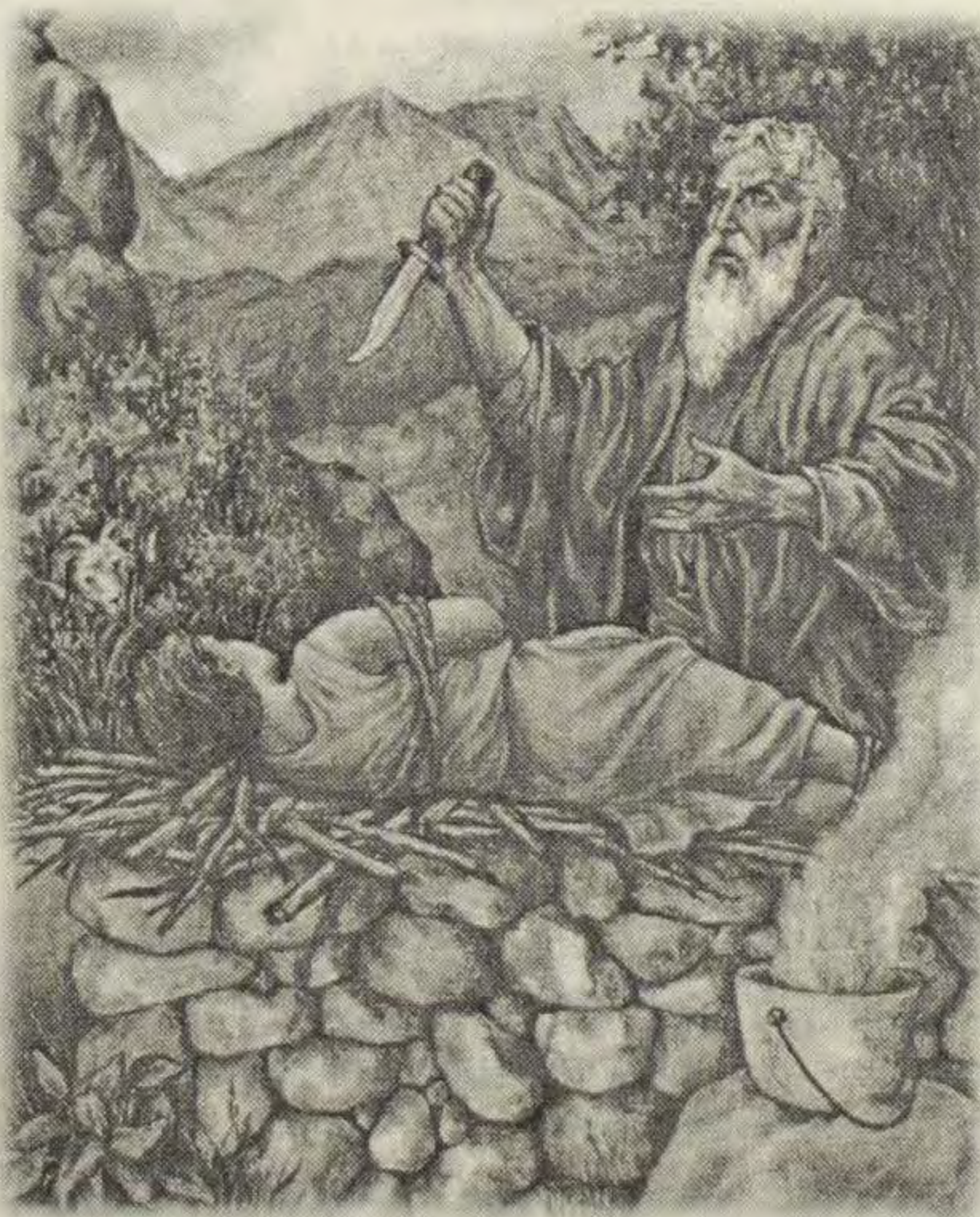
"Gospodine moj, čemu mi tvoji darovi kad ostajem bez poroda..."

Ali čovjek često ne želi Boga. Ne želi se njemu predati. Traži Božje darove i Božje zahvate kako bi ispunio svoje planove i zamisli o svom životu. Abraham i Sara nemaju potomstva. U njima je krik neostvarenog roditeljstva. Sramota ih je pred ljudima. I kome će ostati njihovo imanje? Na Abrahamova pitanja Bog strpljivo odgovara. Najprije potvrđuje obećanje da će Abraham zaposjesti zemlju. A u pitanju potomstva Abraham želi požuriti ispunjenje. Kad mu je bilo 85 godina sluškinja Hagara rodi mu sina Jišmaela. No, Bog kaže da to neće biti njegov baštinik. I pušta Abrahama čekati... Prolaze

godine... Abrahamova vjera je na ispitu. U svojoj 99. godini Abraham prima tajanstvene posjetioce koji najavljuju skoro ispunjenje Božjeg obećanja. A u stotoj godini dobiva sina Izaka kao čisti Božji dar. Nitko sretniji od Abrahama i Sare!

"Bog stavi Abrahama na kušnju..."

Ali Bog stavi Abrahama na kušnju: da bira između Boga i sina Izaka. Na toj liniji izbora ostaje i Isus kada kaže: "Tko ljubi oca ili majku više nego mene, nije mene dostojan. Tko ljubi sina ili kćer više nego mene, nije mene dostojan" (Mt 10,37). Je li Abraham nešto naučio u školi vjere kroz sve ove godine? Koliko je Bog postao važniji od svega? Koliko je Abraham urastao u prijateljstvo s Bogom? Koliko se uvjerio da Bog drži svoja obećanja i da nikad nije protiv čovjeka? I tako Abraham pripremi sve što treba i

krenu sa svojim sinom Izakom na dugi put, tri dana hoda do mjesta koje mu je Bog odredio. Tko može proniknuti u srce Abrahamovo u tim trenucima? Izak pita gdje je janje za žrtvu. A očev odgovor da će Bog providjeti janje za žrtvu paljenicu svjedoči o golemoj vjeri. Abraham je izabrao Boga. Dotle da je uzeo nož i podigao ruku na svoga sina. Ali, gle! Kad je izabrao Boga, dobio je sina!

Svaki izbor ima i drugu stranu: odricanje. Ne možemo imati sve. Treba iza-

brati. I uglavnom nam se čini da uvijek gubimo kad se odričemo, ili vidimo samo tu stranu. Pitanje izbora jest pitanje svakoga čovjeka. Pitanje izbora Boga. Ono se postavlja pred svakoga. A na osobit način stavlja se pred one koji su izabrani posebnim Božjim pozivom. Ali kako vidimo u Abrahamovu primjeru i bezbrojnim primjerima u Bibliji i u životu, Bog se ne može nadmašiti u ljubavi i u darovima. Ako njega tražimo svim srcem, imat ćemo u njemu sve!

"Danas sam te dugo gledao vlažnih i tužnih očiju, gladnih očiju, kako samo duša može gladovati. Ti izvore svih ljepota i stvoritelju svih divota ovoga svijeta, koji je samo odsjaj tvoje ljepote! I sve ljubavi ovoga svijeta nisu ništa drugo doli odsjaj tvoje ljubavi, ljubavi svih ljudi i svih živih stvorova.

Sami smo u kapelici, dok vani jure kola svijeta. U ovom trenutku nemam ništa i nikoga. Odvojen sam od svega i sam sam na svijetu. A unatoč tomu sve posjedujem, sretan sam i ništa ne trebam; nemam želja. Jer, što drugi traže u ljubavi, u obitelji, u prijateljima, u svečanostima, to imam ovdje.

Što pjesnik traži u poeziji i slikar u umjetnosti, to si ti meni. Što diktator traži u moći, bogataš u novcu i pijanac u vinu, i što sam i sam nekad prije tražio: sve to imam sada ovdje.

Sav je moj život ovdje, sav moj svijet i sva moja ljubav. Meni pripadaju sva bogatstva, meni, koji ništa ne zovem svojim. Imam sve radosti, sav mir, sve ljepote i sve ljubavi. Sve me to do vrha ispunjava, ništa više ne želim. Imam tebe i imam sve, jer ti si Gospodar svih stvari: svih zvijezda i svih krajeva i svih bića na zemlji." (E. Cardenal, Život u ljubavi)

**Ne znam kada si se to davno
k meni približio,
Sunce i zvijezde te
ne mogu zauvijek od mene skrivati.
Koliko su se puta,
ujutro i navečer
čuli tvoji koraci,
a tvoj je glasnik ušao u moje srce
i potajno me pozvao.**

**Ne znam zašto je danas moj život
sav ustreptao,
a osjećaj drhtave radosti
prolazi mi srcem.
Čini se da je došlo vrijeme
da završim posao,
osjećam u zraku blagi miris
tvoje slatke prisutnosti.**

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovičeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVAT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Proizvodno trgovinsko preduzeće

Prodavnica 1:
Batinska 34
SUBOTICA

Tel: 024/561-201
561-187; 561-186

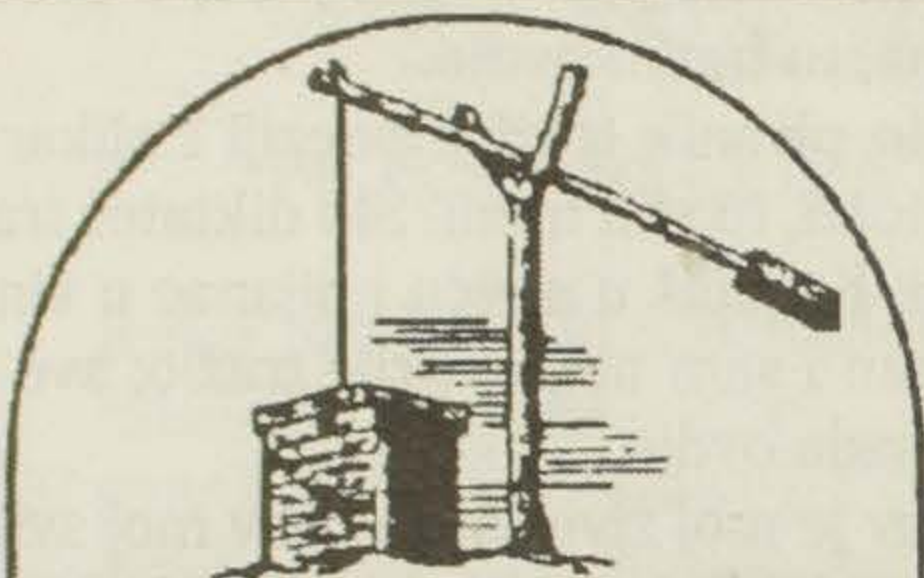
Prodavnica 2: Lješka 4, BEOGRAD, Tel: 011/354-80-63

SVE NA JEDNOM MESTU

GRAĐEVINSKI
MATERIJAL
KERAMIKA I
SANITARIJA
VRATA I
PROZORI
NAMEŠTAJ
"KOLPA-SAN"
KADE I KABINE

NOVO!
**PLAĆANJE
NA 24 MESEČNE RATE**

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

RENAULT
Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/553-567

Svake treće nedjelje
u mjesecu
novi broj "Zvonika"

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 -13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 600 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA ili 160 kuna; avionom 40 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: +(00) 385 (0)44 681-272

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
1996. god. NE MORATE SVE SAMI
POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

INTERNET

WWW.
TippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

Čitajte nas
na WEB strani
www.tippnet.co.yu/ZVONIK

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadordev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

Raspored sahrana na internetu:
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

Piše: mr. Andrija Kopilović

Zašto mladi sve manje idu na misu?

Kako mlade zadržati u Crkvi onda kada počinju izbjegavati dolazak na misu budući da društvo iz škole ne ide u crkvu pa ih je zbog toga sramota ići na misu? Koji su razlozi i da li se tu može što pomoći?

Roditelj

Jedan od identifikacijskih znakova pripadanja Katoličkoj crkvi svakako jest redovito sudjelovanje u nedjeljnoj Euharistiji. Katekizam Katoličke Crkve o nedjelji i nedjeljnoj Euharistiji govori u broju 2174 i 2180: "Nedjeljno slavlje Dana i Euharistije Gospodnje u središtu je života Crkve. Nedjelja u koju se, prema apostolskoj predaji, slavi vazmeno otajstvo, treba da se u općoj Crkvi obdržava kao prvobitan zapovjedni blagdan." Taj običaj kršćanske zajednice seže do u početke apostolskoga vremena. Poslanica Hebrejima opominje: "Ne ostavljajmo svoje skupštine, kao što nekoji imaju običaj, nego budimo jedan drugoga" (Heb 10,25). Predaja je sačuvala spomen jedne opomene koja je uvijek suvremena: "Dođi na vrijeme u crkvu, približi se Gospodinu i priznaj svoje grijeh, kaj se u molitvi (...) Sudjeluj u svetoj i božanskoj liturgiji, dovrši svoju molitvu i nemoj otići prije otpusta (...)" Često smo ponovili: ovaj ti je dan darovan za molitvu i počinak. Župa je određena zajednica vjernika trajno ustanovljena u partikularnoj Crkvi, za koju je pastirska briga, pod vlašću dijecezanskog biskupa, povjerena župniku kao njezinu vlastitu pastiru. Ona je mjesto u kojem se svi vjernici mogu skupiti za nedjeljno slavlje Euharistije. Župa uvodi kršćanski puk u redovito oblikovani liturgijski život, sabire ga na to slavlje; uči ga spasonosnoj Kristovoj nauci; po dobrim i bratskim djelima u djelo provodi ljubav Gospodnju: Ti ne možeš moliti kod kuće kao u crkvi, gdje je sakupljen Božji puk, gdje se jednodušno diže vapaj k Bogu. Ima tu nešto više: sjeđinjenje pameti, suglasje duša, veza ljubavi, molitve svećenika... iz toga proizlazi NEDJELJNA OBVEZA - Crkveni propis naznačuje i točno određuje zakon Gospodnji: "Nedjeljom i drugim zapovjednim blagdanima vjernici su obvezni sudjelovati u misi." "Zapovijedi sudjelovanja u misi udovoljava onaj tko ili na sam blagdan ili uvečer prethodnog dana prisustvuje misi gdje god se ona slavi po katoličkom obredu. Nedjeljna Euharistija utemeljuje i učvršćuje cjelokupno kršćansko djelovanje. Zato su vjernici dužni sudjelovati u

Euharistiji u zapovjedne dane, osim u slučaju opravdanih razloga. Oni koji hotimice ne izvrše tu obvezu čine teški grijeh. Sudjelovanje u zajedničkom euharistijskom slavlju dana Gospodnjega svjedočanstvo je pripadnosti i vjernosti Kristu i njegovoj Crkvi. Vjernici tako svjedoče svoje zajedništvo u vjeri i ljubavi. Istovremeno svjedoče Božju svetost i svoju nadu u spasenje. Jedni druge učvršćuju uz potporu Duha Svetoga." Kako vidite, problem pohađanja nedjeljne mise nije samo problem mladih, nego cijele kršćanske zajednice. Ona odaje jednu gorku istinu s kojom se moramo suočiti, a to je kriza kršćanstva na našim prostorima. Da bih to ilustrirao, poslužit ću se samo statističkim podacima za grad Suboticu. Ona je dvotrećinskim stanovništvom katolički grad. Kada se saberu sve nedjeljne svete mise te nazočni vjernici na svim misama, dobije se podatak da nedjeljom u svetoj misi sudjeluje u prosjeku nešto više od 15% vjernika, a na najveće blagdane u najboljim okolnostima taj se broj podigne do 30%. Što reći? Svakako da je osnovni problem nepoznavanje važnosti Dana Gospodnjega, kako u vlastitom duhovnom životu, tako i u životu Crkve. Na žalost, to nepoznavanje se očituje i u savjesti. Veliki broj vjernika mirno pristupa pričesti bez ispovijedi, makar dušu opterećuje upravo ovaj grijeh: neredovito sudjelovanje u nedjeljnoj Euharistiji. Dakle, veliko neznanje. Drugi razlog je takozvani mentalitet "običajnog kršćanstva". Nedjeljna misa ne doseže ljudske duše ne radi toga što misa nije valjana, nego radi toga što duša nije sabrana. Taj mentalitet "naslijedenoga kršćanstva" priječi rađanje i rast osobne vjere, osobnoga stava i razloga koji su dovoljno jaki suočiti se s potrebom: "ja bez mise ne mogu". Svakako u vidu moramo imati i vrijeme koje je iza nas, koje je rodilo tri generacije kojima su odlasci u crkvu i na nedjeljne mise bili zabranjivani. Budući da nemaju čak ni tradiciju, a kamoli potrebu, na ovom je području potrebna temeljita re-evangelizacija.

Problem mladih je još složeniji. Dok su još djeca ponašaju se po volji odraslih i sve čine zakonom dječje psihologije. Dakle, odgajaju se na taj način da čine kako im se kaže, kako većina čini, tako i oni. To je dječja vjera, ona je dobra, prihvatljiva, ali ipak samo dječja. Čim zakuca predpubertet, a pogotovo pubertet, oni postaju kritični i udaljavaju se od navika koje su stekli od roditelja. Sada se pojavljuje "zakon" koji skoro nema iznimke - ako

roditelji ili roditelj ne idu u crkvu, neće niti dijete. Ako ocu ili majci to nije važno, zašto bi bilo njemu? To je vrlo bitan obiteljski čimbenik. Treba ga imati u vidu i cijela crkvena zajednica. U tom smislu treba postaviti zadatak da je OD SVIH KATEHEZA NAJVAŽNIJA KATEHEZA ODRASLIH. Oni su odgojitelji u vjeri. Drugi razlog, imanentan upravo mladima je potreba pripadanja nekom društvu, "klanu" s kojim se poistovjećuju, tamo se dobro osjećaju i tamo doživljavaju svoju "socijalnu dimenziju". Zakon grupe je poznat pojam u psihologiji i jedva se tko može suprotstaviti takvoj zakonitosti. Čovjek jednostavno olako vjeruje i ponaša se prije "grupnom sviješću" nego vlastitom odgovornošću. Čovjek treba imati jaku osobnost da bi se usprotivio mentalitetu grupe i da bi mogao živjeti po vlastitom uvjerenju, unatoč okolici. I još jedan zaključak koji bi obećavao bolju budućnost: STVARANJE KATOLIČKIH DRUŠTAVA gdje će se mladi okupljati, družiti i nalaziti kao kršćani. To nije odvajanje, a pogotovo ne odgoj za netoleranciju, nego pravo Crkve i kršćanske obitelji da u svom duhu i za trajne vrednote odgaja svoje članove koji će se onda baš radi tih vrednota lakše uklopiti u širu zajednicu i obogatiti je vlastitim vrednotama. Konačno, postoji i eklezijalni razlog krize. Treba se zapitati, zagledati i ponizno priznati: kakvi su naši liturgijski susreti?! Liturgijski susret nedjeljom jest susret zajednice, ali je to često samo susret čovjeka do čovjeka a ne čovjeka s čovjekom. Liturgijski susret nije susret pasivnih promatrača nego susret aktivnih sudionika u euharistijskom slavlju. Aktivno sudjelovanje znači odgovorno i svjesno doprinijeti svoj dio zajedničkom slavljenju. Mentalitet mladih upravo to želi. Prepoznati sebe kao vrednotu, kroz angažiranost, mjesto gdje rastu u odgovornosti i crkvenosti. I to ne samo kao puki promatrači nego kao aktivni sudionici. Da bi se to ostvarilo, ne može pomoći samo svećenik kao liturg nego cijela zajednica kao liturgijska zajednica. To znači da se odgovornost za ovo stanje mora podijeliti unutar cijele kršćanske zajednice. Da li svatko od nas čini najviše što može da liturgijski susret bude susret, a ne tek običaj ili samo dužnost? Ako bi se dogodilo, daj Bože, da cijela zajednica ovo prihvati, onda bi posve otpao razlog nekakve "sramote što drugi ne idu u crkvu". Mladi vole biti drukčiji, pa i izazovni. Što nam preostaje? Prvo: kateheza odraslih. Drugo: trajna kateheza mladih. Treće: intenzivna suradnja s roditeljima. Četvrto: odgovorno uključivanje mladih u aktivni život Crkve. Težak put i težak zadatak. Da li ga možemo nositi? Zamislimo se svi nad time i molimo snagu za svoje svećenike i sve odgovorne u Crkvi kako bi nam Bog podario tu snagu. Težak je to, ali neizbježan put nove evangelizacije.

ANTAL SÖRÖS, svećenik

U nedjelju, 11. kolovoza 2003. godine u Mađarskoj je u saobraćajnoj nezgodi izgubio život svećenik naše biskupije, kelebijski župnik Antal Sörös. Rođen je u Gunarošu, 4. svibnja 1945. godine. Studije teologije završio je u Zagrebu na KBF 1972. godine. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1972. godine u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije. Svoju svećeničku službu vršio je kao kapelan u Adi, zatim je bio upravitelj župe u Crkvenki, Kruščiću i Sivcu te u Totovom Selu i Oromu. Najduže je služio Bogu i ljudima u Adi (1975-1992). Nakon toga odlazi, zbog bolesti, u Augsburg u Njemačku gdje ostaje do 2000. godine. Nakon povratka u našu biskupiju imenovan je župnikom u Kelebiji gdje je ostao do svoje tragične smrti.

Do zaključenja Lista nismo dobili nikakve detaljnije informacije o njegovoj smrti, niti o vremenu njegovog ukopa.

MATILKA VUJKOVIĆ LAMIĆ (1913-2003)

Na svetkovinu Preobraženja Gospodnjega, 6. kolovoza, u Subotici je preminula Matilka Vujković Lamić rođ. Miković, majka s. Ancile Vujković L. iz Družbe Kćeri Milosrđa. Ona je posljednjih osam godina svoga života provela kao starica i bolesnica u samostanu sestara Kćeri Milosrđa. Pokopana je na subotičkom Bajskom groblju u četvrtak, 7. kolovoza. Obrede je predvodio, u odsutnosti biskupa Pénzesa, mons. Bela Stantić, generalni vikar subotičke biskupije s desetak svećenika uz sudjelovanje brojnih časniha sestara i pokojničine rodbine, poznanika i prijatelja. Prigodnu propovijed imao je Andrija Anišić, župnik župe sv. Roka, koji je toga jutro zajedno s dekanom preč. Julijem Bašićem služio za nju misu zadušnicu.

U svojoj propovijedi on je najprije izrazio sućut njezinoj djeci i njihovim obiteljima te je među ostalim rekao:

“Opraštamo se od časne starice i žene patnice. Od ljubiteljke života, uzorne vjernice i franjevačke trećoredice. Ona je sa svojim mužem Belom našoj Crkvi i našem narodu darovala jedanaest prekrasnih bisera. Rodila je jedanaestero djece. Petero djece sahranili su u njihovoj najnježnijoj dobi - kao bebe i tako su sebi osigurali male anđele zagovornike u nebu. Pridružio im se prije šest godina i brat Mirko. Jednu je svoju kćerku darovala Bogu. Njezina kćerka s. Ancila slavi Gospodina i služi braći ljudima u redovničkoj Družbi sestara Kćeri Milosrđa.

S. Ancili i njezinoj obitelji izraze sućuti uputila je brzojavom časna Majka Berislava Žmak koji je pročitala s. Nelija Pavlović, provincijalna zamjenica.

S ljubavlju se ove pokojnice sjećaju njezini najmiliji:

djeca: Jakov sa suprugom Jagom; Jelisaveta sa suprugom Ivanom; Marija sa suprugom Josom, Marko sa suprugom Marijom te s. Ancila;

unučad: Tomislav, Stipan, Marica i Slobodan s obiteljima te Biserka i Suzana;

praunučad: Andrea, Filip, Snježana, Jelena, Aleksa i Ines.

Sv. Misa zadušnica na šest tjedana bit će 21. rujna u 9 sati.

/A.A./

BUNARIČKO PROŠTENJE U NOVOUREĐENOM SVETIŠTU

Proteklih mjeseci drago nam marijansko svetište doživjelo je temeljito preuređenje. Napravljen je novi, prostrani oltarni dio, zatim prostor za ispovijedanje, asfaltna staza od kapelice do oltara. Napravljene su i dvije nove kućice, jedna za svećenike i jedna za domaćicu. Načinjen je i prostor za pjevače. Blagoslov obnovljenog svetišta bit će na bunaričko proštenje, 30. i 31. kolovoza.

RASPORED PROŠTENJA

subota, 30. 08.

u 19 sati

**POKORNIČKO BOGOSLUŽJE
PROCESIJA SA SVIJEĆAMA
SV. MISA**

nedjelja, 31. 08.

u 7 sati: sv. misa (hrvatski-mađarski)

u 8 sati: svečana biskupska misa na mađarskom jeziku

u 10 sati: svečana biskupska misa na hrvatskom jeziku (predvodi mons. Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački i metropolita)

u 16 sati: sv. misa za pokojne hodočasnike

PROŠTENJE SV. MARIJE NA HALAŠKOM PUTU U SUBOTICI

Prigodna trodnevica bit će od 4. do 6. 09. Svaku večer u 18 sati bit će sv. misa i propovijed. Gosti će biti svećenici iz Hrvatske i Mađarske.

Svečana sv. misa proštenja bit će u nedjelju, 7. 09. u 9,30 sati. Na misi će pjevati združeni zborovi župe Isusovog Uskrsnuća i Sv. Jurja te zbor sv. Angeline iz Budimpešte, a svi rat će i tamburaši.

NAŠA NOVA IZDANJA

2. izdanje molitvenika “SLAVA BOŽJA” - 400 din.

“Lira naiva” - izbor pjesama - 100 din.

“Krhka ljepota - trajna vrijednost” - od 100 din.

Narudžbe u Uredništvu

+++++

Zahvaljujemo Organizacijskom odboru Dužijance 2003. za potporu tiskanja dodatka u boji.

Fotografije u ovom broju Zvonika:

Nada Sudarević, Ivan Ivković Ivandekić, pftonino
Alojzije Stantić, Andrija Anišić, Željka Zelić,
mr. Ervin Čeliković, Katarina Čeliković

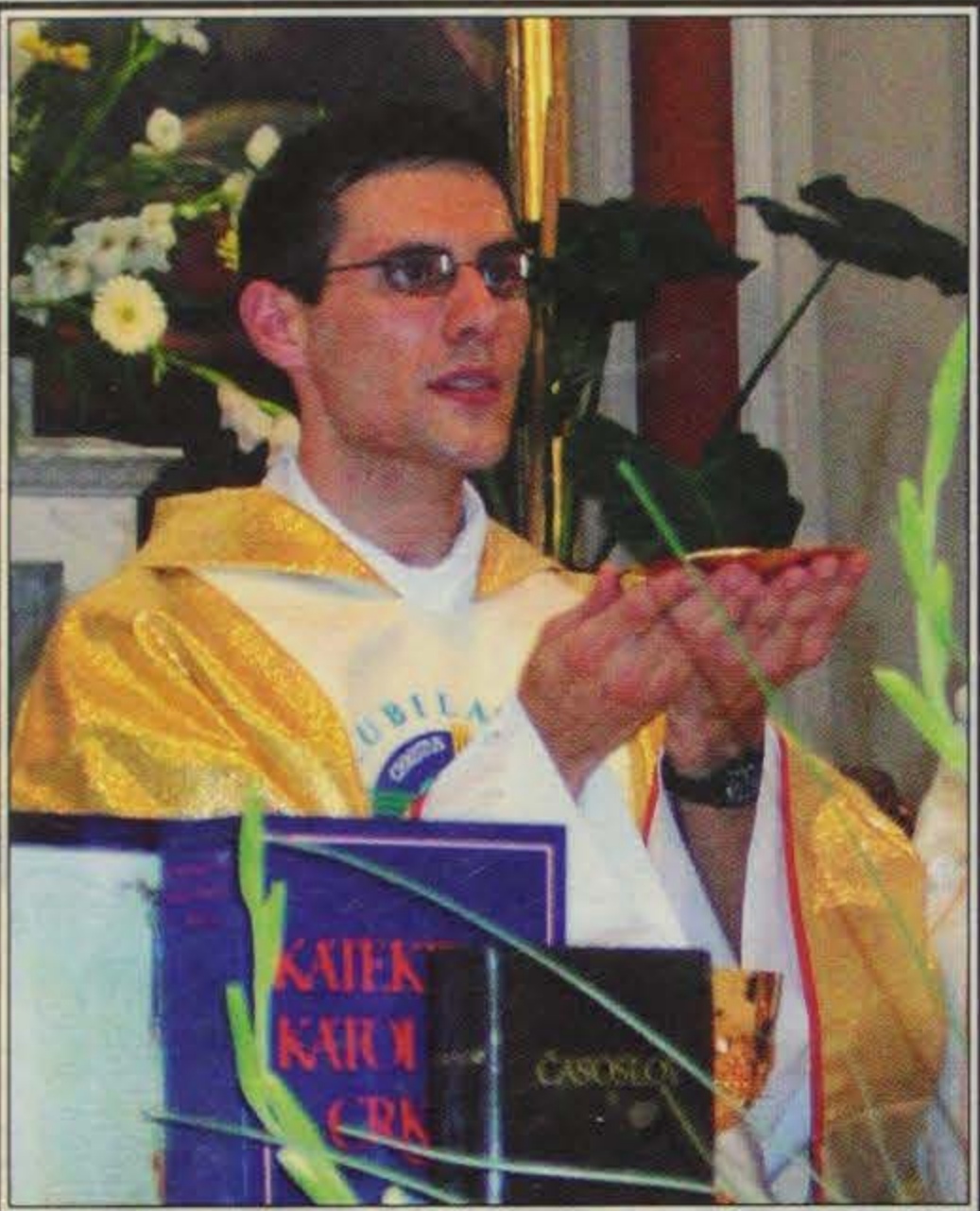
ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; Fax: 024/551-036; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Ladislav Huska, Vesna Huska, mr. Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, Alojzije Stantić, Branko Vaci; Uredništvo stranica mladih: Ljubica Crnković, Igor Čeliković, Biserka Jaramazović, Marina Kujundžić, Ivana Lazić, Dijana Šarčević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Stamparija "PRINTEX", Stipe Grgića 58, Subotica, Tel.: 024/554-435. List je oslobođen poreza na promet rješenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i kulturu br. 106-413-00370-2002. ISSN 1451-2149.

Mladomisnik Goran Vilov, đakoni Goran Jovičić i Dominik Ralbovsky s biskupom nakon ređenja

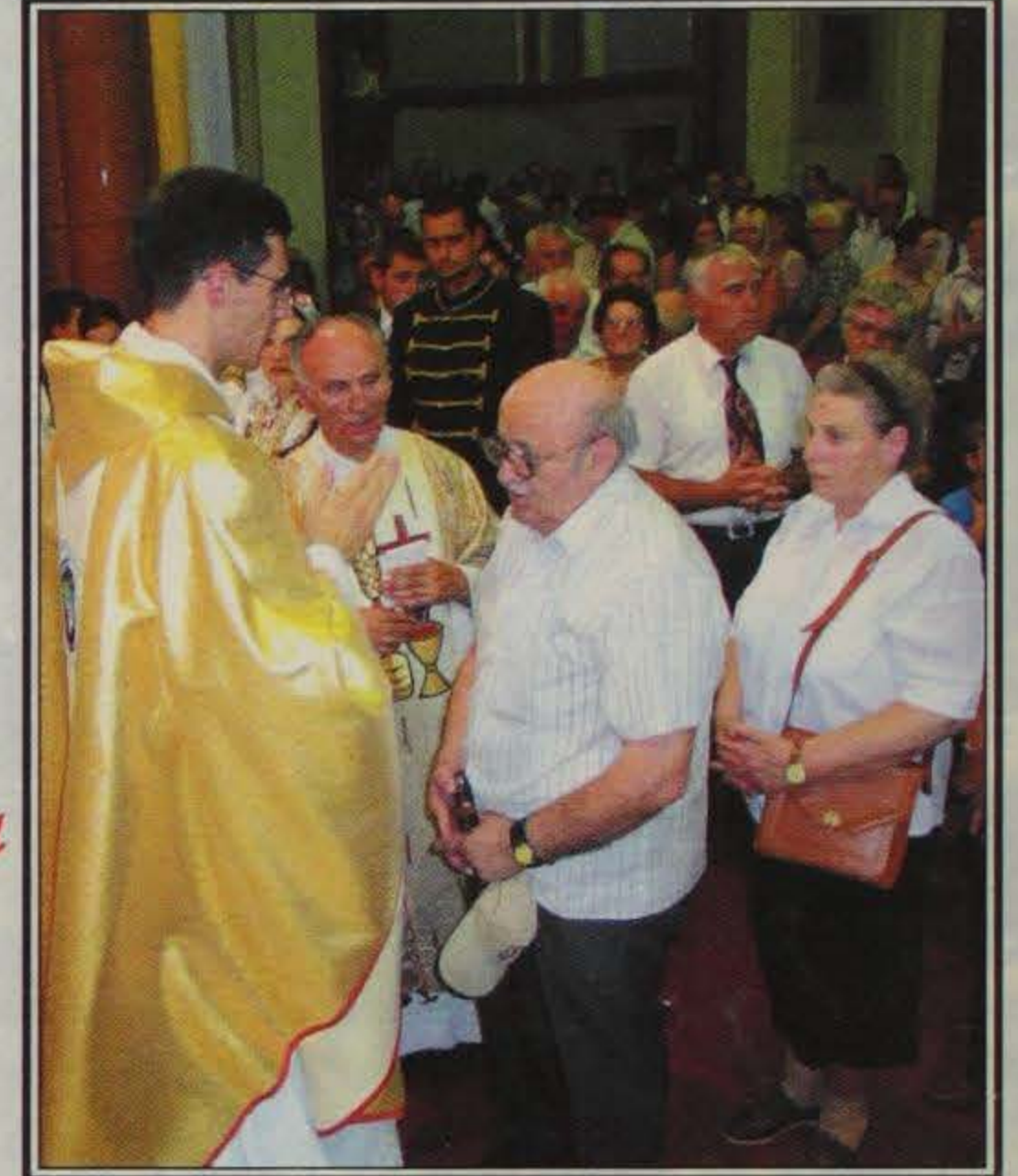
Mlada misa vlč. Gorana Vilova. Desno od mladomisnika njegov župnik mons. Bela Stantić; lijevo o. Mato Anić, propovjednik

I po Goranovim rukama kruh, dar ruku čovječjih, postat će kruhom života

Zahvaljujemo Gospodaru žetve, što svoju Crkvu nije ostavio bez marnih radnika.

I ove godine obogaćeni smo i novim đakonima, i novim svećenicima, a zahvaljivali smo za one koji već 25 - 50 - 60 godina neumorno slave Gospodina i služe braći ljudima.

Mladomisnički blagoslov roditeljima

Mladi i djeca u bunjevačkim narodnim nošnjama bili su živi ukras Goranove Mlade mise

I u Banatu su se radovali novom svećeniku

Zlatna misa o. Ivana Holetića u franjevačkoj crkvi u Subotici

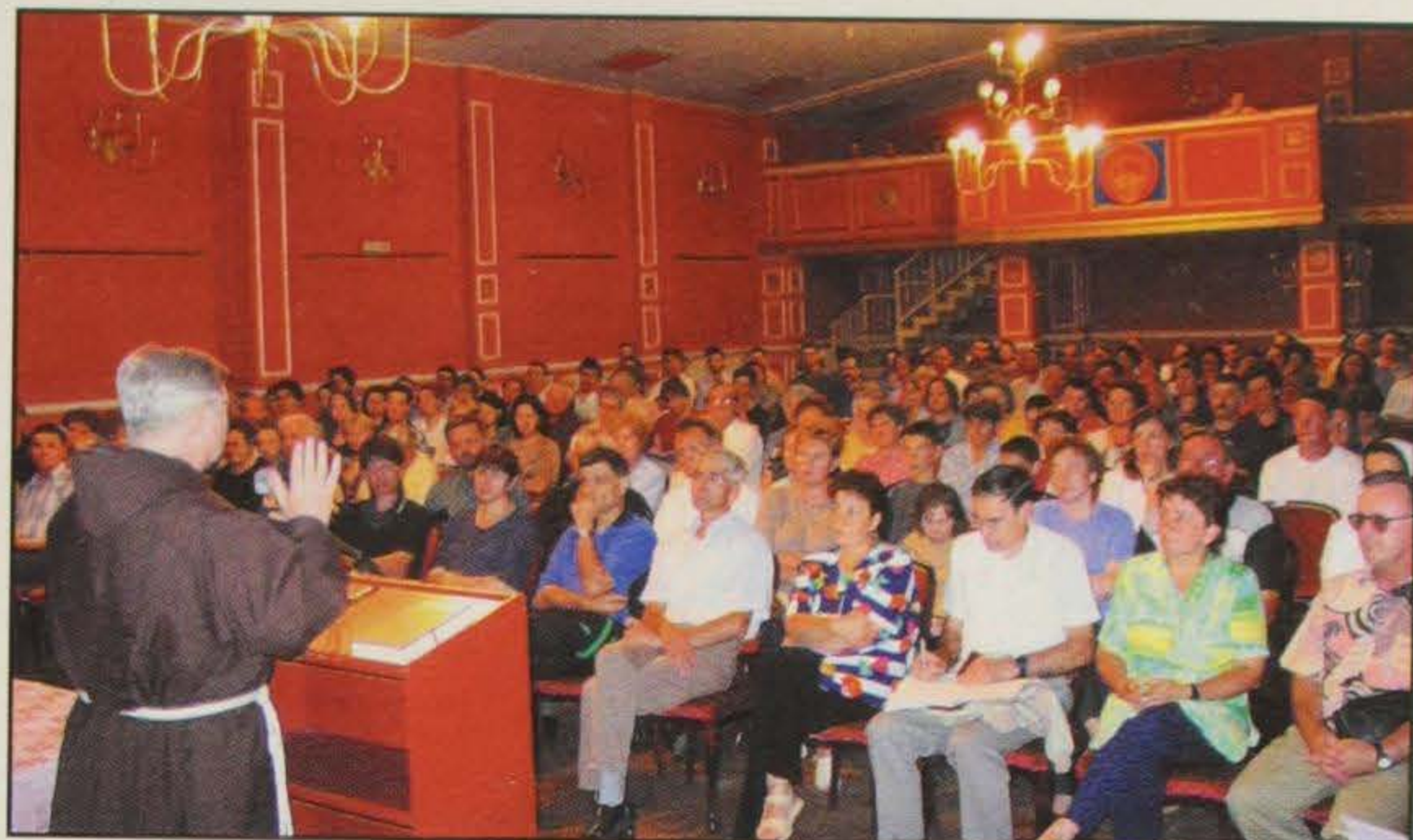

O. Ante Stantić, u karmelićanskoj crkvi u Zagrebu proslavio je dijamantnu misu

Djeca i mladi oko slike bl. Ivana Merza u crkvi sv. Roka

Od Zvonika do Zvonika u boji

Predavanja p. Tadeja o Bibliji i u HKC "Bunjevačko kolo" privukla su brojne ljubitelje Božje riječi

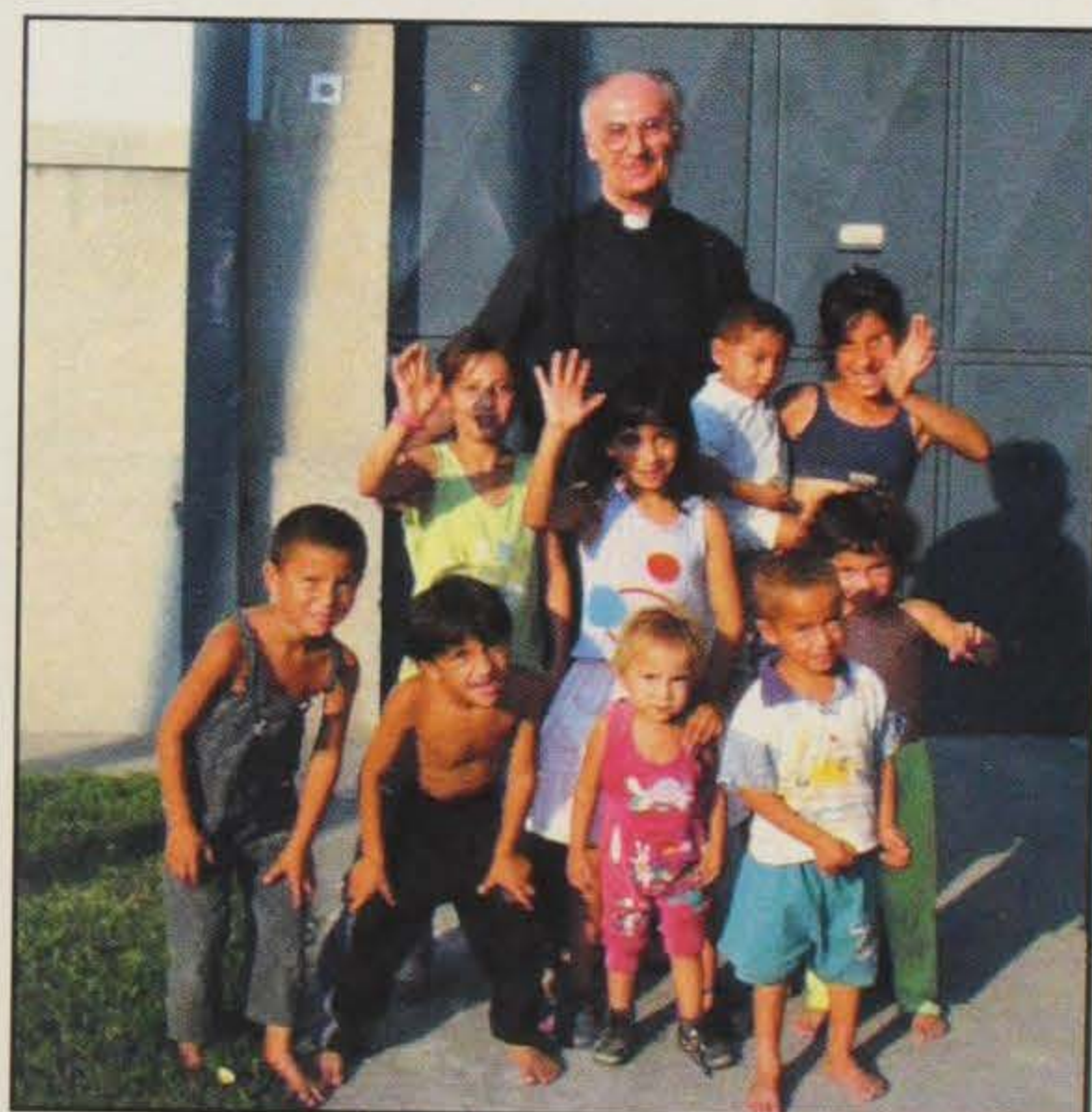
Euharistijsko slavlje u čast bl. Marije Petković u crkvi sv. Roka u Subotici predvodio je biskup Péntzes

Dječji vrtić "Marija Petković - Sunčica" i župljani župe sv. Roka na proslavi prvog blagdana nove blaženice

Marijansko svetište Bunarić promijenilo je izgled

Novi katehetski izazov - mons. Bela Stantić danomice se susreće sa svojim malim prijateljima Romima

Bivši vajštanski župnik Andrija Đaković proslavio je srebrni jubilej svećeništva u Slavenskom Brodu

Djeca i mladi sa župnikom Mihályom u Pančevu